

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 7 februari 2011*§ 2 Interpellation om bristerna i köhanteringssystemet för valfrihet i boendet (nr 2010:26)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

L e i f R ö n n g r e n (S): Fru ordförande! Jag ska börja med att tacka borgarrådet för svaret. Det här är en interpellation som jag skrev med anledning av den konsultrapport som togs fram på politisk beställning. Det ska ni alla ha heder åt att ni gjorde. Det var den privata firman Ramböll Management Consulting som gjorde. Den gav vid handen att det fanns ganska stora och omfattande brister i det köhanteringssystem som i dag finns inom valfrihetssystemet för boende för äldre.

Vi hade några diskussioner om detta. Vi pratade i den gamla äldrenämnden om vad vi skulle göra för någonting för att rätta till bristerna. Till viss del blev det kommunicerat, det är förändringar på gång till det bättre. Men fortfarande saknas det några perspektiv på förbättringarna. Det handlar bland annat om det som handlar om rättssäkerhet och bristen på demokrati utifrån att de enskilda äldre inte kan påverka systemet eller sin egen situation. Det här kan man resonera och prata om ganska mycket. Jag har inte tagit med det i frågeställningarna, men det hörde ändå till saken när vi diskuterade köhanteringssystemet. Det var väldigt stora brister.

Ett skäl till det kan vara att det hastades igenom. Det skulle gå fort, och det var en valfrihetsrevolution eller i alla fall en del i den valfrihetsrevolution som den borgerliga majoriteten ofta pratar om. Man kan resonera om vad den här revolutionen innebär för de enskilda äldre.

Det var utifrån detta som jag ställde ett antal konkreta frågor. Borgarrådet har efter bästa förmåga svarat på en hel del av frågorna. Men jag ser att det saknas konkreta sifferuppgifter i några av svaren. Ett av skälen till att jag ställde frågorna från början var att jag ville ha de uppgifterna.

När vi resonerade om det här på äldrenämnden och ställde ett antal frågor kunde ingen svara därför att det inte fanns någon statistik. Det var ett nytt system, och det var inte så pass genomtänkt att man kunde lyfta ut uppgifter från systemet. Däremot gav konsultrapporten vid handen att det fanns brister som ingen hade känt till tidigare.

Jag tänker åter ta upp en av de frågorna för att höra borgarrådets syn, om det är någonting som kommer att rättas till och åtgärdas. Det handlar om köandet, att antalet platser är lika med antalet boendeplatser. När kön är så att säga full, vilket den blir när det står lika många i kön som det finns boendeplatser, fick man inget

avslagsbeslut med hänvisning till att det inte fanns resurser. Stadsdelarna hanterar det olika, och tjänstemännen på stadsdelsförvaltningarna hanterar det olika. Det innebär i praktiken att hela rättssäkerheten sätts ur spel.

Den fråga till Joakim Larsson som kvarstår är om det här är en fråga som följer med i den fortsatta politiska hanteringen. Valfrihet är bra, det är alldeles utmärkt att man kan välja och att det finns alternativ att välja på, men det måste vara ett system som gör att man kan påverka sin egen situation. Där är det stora frågetecknet fortsättningsvis.

Det här är några av de frågor som ligger kvar. Jag har en interpellation senare, och där kommer jag att återkoppla till den här köhanteringsdiskussionen. Det handlar då om servicehusens vara eller icke-vara och vilken påverkan det får på köhanteringssystemet.

Vi i oppositionen har sagt hela vägen att vi vill att servicehusen ska omfattas av valfrihetssystemet så att man kan välja att bo i ett servicehus. Vi tycker att det är en av de bra boendeformer som vi har och ska ha kvar även framöver.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tack för frågan, Leif Rönngren. Du nämnde att det var efter bästa förmåga som jag hade svarat på interpellationen. Jag kan säga att det till viss del är väldigt sant eftersom det här var bland det första som hamnade på mitt bord. Jag tackar så mycket för de olika synvinklarna. Allt får dock inte godkänt.

Frågan om köhanteringen har varit ganska komplex, som du säger. Nämnden har diskuterat den många gånger, och det har varit brister i möjligheten att få fram statistik. Det har varit brister i möjligheten att få fram uppgifter som gjorde, som jag uppfattat det, att man tog in externa konsulter för att titta lite närmare på detta.

Utan att kalla någonting för en revolution är det mycket som har hänt inom äldreomsorgen. Det innebär inte att man stannar upp. Vi måste se till att ta till oss de uppgifter som kommer under resans gång för att kanske förbättra, göra det lättare för människor att känna av sin reella valfrihet, som man ska ha även på ålderns höst, och se till att åtgärda saker och ting i själva systemet som kan vara besvärande.

Att det är ett nytt system kan man inte hänvisa till hur länge som helst, utan snarast måste man kunna få ut de siffror som efterfrågas. Där håller jag med interpellanten.

Det är viktigt att man kan påverka sin egen situation. Den fråga som du har ställt till mig här i talarstolen är ytterst relevant. Det är så att den enskilde måste känna att han kan påverka sin situation. Det som har varit svårt utifrån dina föreställningar att komma fram till är egentligen hur många som står i många olika köer och hur svårt det är ha överblick över det. När vi tittat på det har vi kunnat konstatera att det är väldigt få som står i flera köer, utan det handlar om en specifik kö för ett specifikt boende som man absolut vill till. Det är 545 personer som vi konstaterade stod i kö i december månad. Vi har kontrollerat det igen. De har stått i en speciell kö, till vård-

och omsorgsboende. Det är få som väljer olika köer, och det är viktigt att det framgår.

Som sagt är ingen variant på detta tillräckligt bra för att vi bara ska sitta stilla i båten, utan det gäller att finslipa och se till att de äldre får en reell möjlighet så att de kan välja och påverka sin situation. Vi ser ständigt över detta, och som du vet kommer äldreförvaltningen att ta upp frågan i en ganska snar framtid.

Anförande nr 4

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag ska göra några nedslag i det här ärendet. Fråga 2 lyder: Hur många köande finns det till dags datum till de befintliga platserna? Svaret blir: Den 1 oktober 2010 fanns det 545 personer placerade i kön. Sedan står det: Samtidigt fanns det 27 vård- och omsorgsboende som inte hade någon kö alls. Vad beror denna icke-kö på? Det bör klargöras.

Med tanke på hur svårt det är att få en korttidsplats, för det är alltid äldre multipel-sjuka som ofta åker in och ut mellan sjukhusen, är det märkligt. Den hårda priorite-ringen för att få en korttidsplats har ansetts bero på att platsen anses behövas av andra ännu sjukare som väntar på att få en plats på vård- och omsorgsboende.

Eftersom en korttidsplats är så viktig för de sjuka som ännu bor hemma bör frågan penetreras närmare. Det bör kontinuerligt på något sätt tas fram statistik över hur många som nekas korttidsvård, alltså de sjuka som förmodligen inte heller finns i köhanteringssystemet. Det kan naturligtvis handla om akutfall till exempel, men sådan statistik finns inte infört i paraplysystemet. Det systemet prioriterar i första hand sådan statistik som staden är skyldig att lämna till Socialstyrelsen och SCB.

Jag undrar alltså varför det finns 27 vård- och omsorgsboenden som inte hade någon kö alls. Det är den ena synpunkten.

Det andra jag undrar över är fråga 8, där interpellanten skriver: Kommer förändringar av köhanteringssystemet att göras så att de äldre även får välja servicehus? Svaret blir att det inte finns något beslut om att servicehusen ska omfattas av valfrihetssystemet. Däremot kan den enskilde i de flesta fall välja servicehus i någon annan stadsdel.

Svaret är inte övertygande. Hur mycket har ansökningar till servicehusen att göra med hård biståndsbedömning? Det har vid flera tillfällen framhållits att efterfrågan på servicehus inte är stor, men det är inte hela sanningen. Det har nämligen framkommit från olika håll att den som vill söka till ett servicehus har fått höra att det inte är någon idé att söka dit eftersom de ska omvandlas till trygghetsboenden.

Slutsats: En utredning bör göras över varför det finns 27 vård- och omsorgsboenden som inte har någon kö alls samtidigt som många riktigt sjuka och svaga nekas en korttidsplats.

Den andra frågan handlar om vilken information de äldre som vill söka till ett servicehus får.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Faktum är, Eivor Karlsson, att biståndsbedömningen som gäller servicehusen har vi under föregående mandatperiod sett över. Från om med att förändringen skedde finns i dag oro och känsla av otrygghet med som möjlig grund för att bli beviljad ett servicehusboende. Det var oerhört centralt att man lättade upp detta, som har legat som en våt handduk över hela detta system under väldigt många år.

Parallellt med detta byggs trygghetsboenden ut. Vi har ett antal trygghetsboenden som byggs ut. Det är fler aktörer som anmäler att de vill bygga trygghetsboenden. Det är inte biståndsbedömt. Frågan är här hela tiden, det kommer vi in på även i nästa interpellation, var man befinner sig. Är det så att man har blivit biståndsbedömd för ett servicehus utifrån en viss kategori finns man i servicehus i dag. Men när trygghetsboenden utvecklas i en allt högre grad blir biståndsbedömningen onödig. Du kan välja en trygghetsnivå i form av trygghetsboenden där du har tillgång till hemtjänsten, tillgång till gemensamhetsutrymmen och tillgång till det som känns tryggt för dig.

Vi tror att andelen som kommer att begära ett servicehusboende kommer att bli mindre, men vi vet inte ännu. Vi vet inte ännu exakt hur många det kommer att bli. Men i och med trygghetsboenden, i och med att vi får ett boende som inte är biståndsbedömt, förväntar vi oss att de kommer att bli allt fler i framtiden.

Det vi talar om i dag är servicehusen. Vi har förändrat hela biståndsbeslutet så att du har möjlighet att komma till ett servicehus även om du bara känner oro och är i behov av trygghet. Det är en väldigt bra förändring.

Jag har också fått signaler om att enskilda har uppfattat att biståndsbedömare har undvikit att placera på servicehus därför att någonting i framtiden eventuellt ska bli trygghetsboende. Det är inte acceptabelt, så ska det inte få gå till.

Anförande nr 6

L e i f R ö n n g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Det här sista som Joakim Larsson tog upp var ett oerhört viktigt besked. Vi har ju alla hört att man stoppar intagningen till servicehusen både ifrån verksamheten och från biståndsbedömare därför att man avser att omvandla servicehusen till trygghetsboenden. Men det här är ett viktigt besked som borgarrådet ger till alla äldre. Man har rätt att söka och rätt få bistånd till servicehusboende. Att man kanske framöver planerar att bygga om det till ett vård- och omsorgsboende eller till ett trygghetsboende ska inte påverka ansökan.

Här kan vi hjälpas åt och berätta för de enskilda äldre hur man överklagar. Det är inte alla som vet hur man gör det. Det är en väldigt viktig kunskap, för då kan man få rätt i nästa instans.

Jag vill upprepa min fråga: Borde inte servicehusen ändå ingå i valfrihetssystemet? Vi har initierat ett valfrihetssystem och sagt att det ska vara valfrihet, alla ska ha en möjlighet att välja. Borde man inte då se till att den boendeform som är absolut störst i staden omfattas av det här valfrihetssystemet? Det får en mängd konsekvenser om man undantar servicehusen, och det är precis det ni har gjort.

Jag ställde en fråga om hur många som har stått i kön och fått plats och hur många som har blivit akut placerade. Det får jag svaret på. Men skälet till att jag ställde den frågan är att man i konsultrapporten riktar mycket allvarlig kritik mot det som händer när de som är sjuka, akut sjuka, går före i kön. Det undergräver hela kösystemet. Det visar sig när man tittade på viktningen av dem som fick ett boende eller vård- och omsorgsplats efter att ha stått i kön i förhållande till akut placerade att de akut placerade var bra många fler. Då är det plötsligt behovet som styr och inte kön. Det finns en rimlighet i att det är så. Då finns det ytterligare en sådan sak som faktiskt inte fungerar i det kösystem som ni har infört.

Vi löser ingenting här och nu i dag. Däremot är det viktigt att inför den fortsatta hanteringen, när man tittar på köhanteringssystemet och de brister som har framkommit och den runda som varit nu med remiss till stadsdelar, verkligen genomlysa systemet så att det blir enkelt att förstå, att de äldre har rätt att påverka och göra de aktiva valen; i dag kan de inte det. Det är första gången jag läser i en privat konsultrapport från en stor firma som tar upp inflytandet och demokratiaspekten och säger att det är en katastrof att de inte kan göra det.

Alla de här bitarna bör följas upp så att vi har ett system där vi kan ställa frågor, få svar och rätta till det som är fel. Vi är ju överens om att det finns en del som inte har blivit bra. Det måste vi åtgärda.

Anförande nr 7

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag vill avsluta med att säga att vi tittar på själva köhanteringssystemet, det finns mycket som är vettigt och bra i det i dag, men det finns saker som behöver åtgärdas. Låt mig förtydliga att människor som ställer sig i kön till ett specifikt boende får reda på att det är en väldigt lång tid som de kommer att behöva stå i kön för att komma det boende de önskar. Jag tar upp som exempel Borgerskapets Äldreboende, Judiska Hemmet och så vidare. Det är en väldigt lång kö dit. Vill man absolut dit då får man vänta länge. Det aktiva valet hos dem som står i en sådan kö är väsentligt. De vill absolut till dessa boenden, och det ska man få välja, självklart. Sedan finns det ett antal boenden där det inte finns någon kö alls i praktiken.

Den fråga som handlar om inflytandet över kön är sådan som måste ses över i systemet kontinuerligt. Som jag sade håller äldreförvaltningen på att jobba med detta med syftet att vi ska få upp ett ärende i nämnden.

För att förtydliga mitt svar till Leif när det gäller frågan om servicehusen och bostadsbesluten: Det går väldigt ofta rykten som i sak bör följas upp. Det bör följas upp när enskilda bostadsbedömare helt enkelt har gett någon signal som har tolkats på det eller det andra sättet. Det kanske är riktigt, det kanske inte är riktigt. När man säger att ett visst boende, som aldrig ens har varit föremål för en prövning i det system för boenden som ska omvandlas, ska bli ett trygghetsboende framöver och på så sätt får ned antalet som får ett serviceboende är det inte riktigt och acceptabelt. Men när det gäller vissa boenden, när det är låg beläggning på boendena, kan det vara aktuellt att flytta till något annat, om man absolut vill bo i ett servicehus, så näraliggande som det går, om fastigheten ändå ska byggas om. Det är ett faktum

även ni har brottats med emellanåt. Ibland kan själva omsorgsnivån innebära en flyttning. Det som har varit problemet har varit det som du säger, att biståndsbedömaren signalerar att det går inte att placera de äldre i ett servicehus därför att boendet ska bli ett trygghetsboende. Det är en felaktig hantering.

*§ 3 Interpellation om äldre makes/makas/sambos möjlighet att bo tillsammans
(nr 2010:27)*

Anförande nr 8

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

L e i f R ö n n g r e n (S): Fru ordförande! Jag tackar för det utdelade svaret.

Den här interpellationen har en bakgrund ganska långt tillbaka i tiden, kan man lugnt påstå. Det handlar om det valsvek som under mandatperioden har blivit klart för stockholmarna, nämligen löftet om att alla servicehus skulle vara kvar. Sedan kom plötsligt beslutet att alla servicehus ska avvecklas, om än under vissa förutsättningar och under en tioårsperiod. Nu kan man tänka sig att takten i avvecklandet kan öka något med tanke på det ärende som antogs i december om Micasa där stadsledningskontoret visar att man har en potential att spara 50 miljoner kronor om man fortsätter med servicehusnedläggningen. Sedan hade man en mening om att man skulle titta på effekterna för de enskildas ekonomi eftersom det är en enorm överväldning av kostnaderna som tidigare har legat på det bolag som hanterat bostäderna tidigare, Micasa. Nu ska de äldre själva få pröjsa för kalaset. Personalen ska bort, och det blir dyrare. Det kan vi ha en debatt för sig.

Men utifrån de vallöften som ställdes ut skrev jag den här interpellationen, och det handlar om parboendemöjligheten. Det blev en debatt i hela riket under valrörelsen som handlade om just detta. Alla partierna utlovade att det skulle införas parboendegarantier, vilket var väldigt bra. Vi var alla överens om att det här ska finnas.

Men i sakfrågan är det mycket mer problematiskt än att bara säga att jo, vi har skrivit in det här i 2011 års budget, så nu finns det en parboendegaranti. Det finns nämligen en verklighet också. Den verkligheten handlar om att äldre har väldigt svårt att få biståndsbedömning. Det är många som hamnar utanför, de problemen diskuterade vi nyss. Man får oklara besked, man får felaktiga besked. Många vet inte vart man ska vända sig för att överklaga besluten. Trots att man har rätt till det enligt alla riktlinjer, enligt socialtjänstlag och så vidare, står man där ensam och kommer inte vidare.

Med tanke på parboende kan jag åter konstatera att servicehusen, som av någon outgrundlig anledning inte ingår i valfrihetssystemet, fortsätter att läggas ned, och det är där de stora lägenheterna finns. Det är där möjligheten finns att bo tillsammans, både om maka och make eller sambo har lika stort vårdbehov eller om den ena parten har ett större behov än den andra. Då är servicehusen det enkla svaret och möjligheten att erbjuda ett parboende. Men när ni nu lägger ned alla servicehus och tänker fortsätta att göra det, inte att ni vet hur behovet ska se ut framöver, utan ni antar att behovet kommer att gå ned av någon anledning, innebär det att paren inte kan bo ihop.

I det svar som jag har fått beskriver borgarrådet att det finns 6 000 platser i valfrihetssystemet. 200 möjliga lägenheter/rum finns i dagsläget som är så stora att man kan möta behovet av parboende. Det är för sådana par där båda två är dåliga som man erbjuder den boendeformen. Men när det gäller de personer och par där den ena parten, make/maka, är dålig, risig och skröplig och inte klarar sig själv men i övrigt är frisk kommer man inte att klara av att möta detta behov om man inte gör någonting drastiskt.

I interpellationssvaret beskriver Joakim Larsson att man bygger just nu sex lägenheter med möjlighet till ett sådant parboende – sex lägenheter! Jag vet inte hur många par det finns som är i pensionärsåldern i dagsläget, men det handlar om åtskilliga människor. Då blir jag lite orolig över ambitionsnivån. Hur tänker ni klara av denna boendegaranti för paren? Hur ser den ut? Jag har inte sett den, och det är möjligt att jag har missat den, men om man fortsätter att lägga ned servicehusen, vilket ni tänker göra, och inte hittar på något annat väldigt fort kommer man inte att klara av parboendegarantin.

Då kommer vi allihop framöver att få läsa, förutom om alla dem som inte får bistånd, som är skröpliga, dementa, uttorkade, ensamma, förvirrade och som sitter hemma, om paren som kommer att splittras därför att staden inte kommer att kunna erbjuda ett parboende. Då kommer man att splittra sådana som varit ihop i kanske 40 – 50 år. Det är en utveckling som ingen av oss här inne vill se. Jag vill gärna höra lite om parboendegarantin.

Anförande nr 10

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter, åhörare och medier! Man blir lite orolig precis som Leif säger. Det talas om en valfrihet, och valfrihet är när äldre kan välja olika typer av boenden. Jag måste inledningsvis fråga om ni har gjort någon typ av megaundersökning hos de äldre vilken typ av boende de eftersträvar, vad de vill ha. Det är svårt att se i ärendet om man har gjort en genomlysning annat än egna analyser.

Det finns ingen mångfald av boenden för äldre i dag. Att bli äldre i Stockholm och vara beroende av att få bo på ett specifikt ställe inom hemtjänsten är ganska tufft. Det fordras ofta att man har en torped, en anhörig torped – dotter, son, släkting, vän – som hjälper en. Man skulle kunna öppna en sådan torpedverksamhet inom äldreomsorgen. Det skulle gå lysande, tror jag.

Servicehusen: Det får en ekonomisk konsekvens när hyrorna ökar astronomiskt. 10 000 för en lägenhet är det ganska få pensionärer som kommer att klara av. Vart ska de ta vägen som inte får plats i trygghetsboendena?

Svaret är oroväckande när det gäller parboende. Om den ena personen har behov av biståndsbedömning medan den andra inte har det är det helt uppenbart att det kommer att vara svårt att fixa för dem. Hur ska de här personerna kunna bo ihop? Sedan kommer vi att få höra om det på ABC, 4:ans nyheter och så vidare. Det här kommer att bli en följetong. Det är trist att ni inte har lyckats härbärgera de här. De äldre har inte kunnat sluta sina år tillsammans på ett boende. Det är väl ett minimum att de får göra det, kan man tycka.

Hur ska ni kunna garantera att par som vill bo ihop ska kunna göra det? Vi hittar inte det i dina svar. Hur ska de äldre ha råd?

Anförande nr 11

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Joakim Larsson svarade först på servicehusfrågan och skriver: Servicehus har blivit en boendeform som allt färre efterfrågar, inte minst som ett resultat av att bostadsbeståndet har blivit mer tillgänglighetsanpassat och genom att allt fler seniorbostäder tillkommit.

Men det sätter fortsatt fart på rykten och vandringssägner om att det kommer att läggas ned servicehus. Men servicehus och seniorboende är inte samma sak. På ett servicehus kan de äldre vid behov få dygnet-runt-vård. Ett seniorboende är att betrakta som ett vanligt boende, dock med viss handikappanpassning med hiss, sänkta trösklar med mera. Sedan finns en viss skillnad mellan trygghetsboende och seniorboende.

Svaret är alltså något missvisande, inte minst utifrån att det tillkommit att många äldre skulle vilja välja servicehus men fått svaret att det inte är någon idé. Detta eftersom servicehusen kommer att omvandlas till trygghetsboenden som de i stället ska söka till. Att flytta till ett trygghetsboende innebär att man inte heller får den vård som servicehusen kan ge. Om efterfrågan minskar kan servicehus som boendeform successivt avvecklas, står det i svaret. Det tycker jag bör penetreras lite närmare vid tillfälle.

Så till själva parboendegarantin: En parboendegaranti finns inskriven i budget 2011, står det i svaret. Sedan erbjuds olika möjligheter. De som inte vill bo i trygghetsboende och som i varje fall hittills kräver biståndsbedömning för ett servicehus kan få erbjudan att flytta till ett annat servicehus. Det här förefaller att bli en flyttkarusell allteftersom servicehusen omvandlas till trygghetsboenden.

Det står vidare i svaret att de som inte vill tillbaka till sin tidigare lägenhet efter det att den moderniserats och anpassats till nya bostadsformer kommer att erbjudas plats i servicehus eller vård- och omsorgsboende efter behov och önskemål. Den servicehuslägenhet de hade tidigare kan de alltså inte flytta tillbaka till, för den blir förmodligen för dyr, eller så behöver de någon form av mellanvård, sådan mellanvård som de tidigare kunde få på servicehuset. För på vård- och omsorgsboende måste de allra sjukaste bo. Vad återstår? Det blir en flyttkarusell till nästan nedlagda servicehus.

Tänk efter före! Bevara i stället servicehusen och omvandla delar av dem till vård- och omsorgsboenden och demensboenden och låt resten förbli servicehus! Då kan maken/makan besöka sin närstående i samma byggnad. De kan umgås i vardagsrummet eller på uteplatsen så ofta som möjlighet ges. Det är parboendegaranti med kvalitet.

Anförande nr 12

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Den enorma oro som uttrycks i parboendegarantifrågan förvånar mig lite. Vi har ändå i budgeten 2011 varit väldigt

tydliga, och det framgår av mitt svar. Parboendegarantin är oerhört central och en väldigt viktig signal för våra äldre. Man ska inte på ålderns höst behöva skiljas åt för att den ena har omsorgsbehov som den andra inte har. Frågan var: Hur ska vi lösa detta? Hur ska vi kunna se till att vi får en verklig garanti som fungerar? Då gäller det att snabbt inventera vad stadsdelarna anser behovet är i dag. Är det tusentals personer det är fråga om, eller hundratals? Hur många är det?

Enligt en analytisk kostnadsgenomgång av respektive stadsdel och diskussion med dem har de kommit fram till att 63 personer är i behov av någon form av parboende, eller har yppat detta önskemål. Det går att lösa redan i dag med lite pragmatism.

Nu tror jag att den siffran är felaktig. På sikt kan man tänka sig att om möjligheten till parboende ges i stadens omsorg kommer vi att se en ökad efterfrågan. Det är någonting man inte alltid tänker på är möjligt.

Därför är det viktigt att vara beredd från både Micasas del och ute i stadsdelarna för en snabb övergång till att anpassa sig till de enskildas behov och önskemål när det gäller parboende. Parboende kan faktiskt se lite olika ut. Man behöver inte alltid ha en lägenhet som är avdelad för att man ska kunna bo jämte varandra. Det finns de som ser möjligheten att bo i samma fastighet och ser det som tillräckligt. Man är nära varandra. Det gäller att vara lite pragmatisk och se olika möjligheter som kanske inte alltid kräver stora ombyggnationer som var aktuella från början.

Parboendefrågan håller på att utredas av äldreförvaltningen och kommer att presenteras för nämnd och fullmäktige framöver. Det är viktigt att vi genomför denna reform så att det blir tydligt att man inte ska behöva skiljas åt på ålderns höst.

Anförande nr 13

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det är mycket snack om parboende och äldreboende i den här staden. Personligen är jag själv övervakare för ett par. Han är 67 år och hon 68 år, två aktiva missbrukare. De har ingenstans att bo, det finns inget pensionärshem för de här att bo i. Varför ser vi inte till att det kommer till ett sådant boende för den grupp av människor som faller igenom ibland? De här är inte aktiva så att de tänder på varje dag, utan det händer runt pensionsutbetalning då och då, men de har en helt annan kultur än på andra äldreboenden.

Jag saknar ett sådant boende för den här gruppen, Gammelbo finns ju, men det är när man är jättesjuk. De är inte så sjuka i den här gruppen jag talar om. Vi pratar om äldreboenden och parboenden där människor som har olika kulturer eller språk kan vistas på. Nu har vi inte ett sådant boende för den här gruppen, som faktiskt har en helt annan problematik. Det saknar jag i Stockholm. När får vi det?

Anförande nr 14

L e i f R ö n n g r e n (S): Fru ordförande! Jag har en fråga till. Det handlar om ett resonemang som jag tar upp i min interpellation och som handlar om personalen vid servicehusen kontra trygghetsboenden. Det är många som inte har förstått den stora skillnaden. Men den stora skillnaden mellan trygghetsboende och servicehusboende är att servicehus är ett biståndsbedömt boende. Här finns det

personal dygnet runt upp till sjuksköterskenivå för att möta de behov som de människor har som bor på servicehus. Det finns service i anslutning. Det kan finnas affärer, hårfrisör, gemensamhetslokaler, pensionärsorganisationerna kan hålla till där och så vidare.

Ett trygghetsboende är icke biståndsbedömt, och du får ta en större del av kostnaden för gemensamhetslokaler. Du får bo där självklart, men det finns ingen personal, möjligtvis några som ska hålla på med fritidsaktiviteter, någon form av aktivering, men det är ingen självklarhet. Det står i ärendet att "det kan finnas" möjlighet till att äta tillsammans, inte få maten lagad, men det kan finnas möjlighet att någon lagar maten av de äldre och så äter man ihop. Det kan finnas möjlighet till viss typ av aktivering.

Den här stora skillnaden mellan de här två olika boendena är det jag tar upp i min interpellation. Jag skriver så här: Det här innebär att all den vård- och omsorgspersonal som i dag arbetar på servicehusen och ger de äldre daglig omvårdnad och stöd kommer att försvinna. På det här svarar borgarrådet att det kan man bara anta och att det är helt gripet ur luften att det skulle vara på det sättet.

Då måste jag ändå fråga: Vart tar personalen vägen? Om det är så som jag beskriver att när man omstrukturerar ett servicehus till trygghetsboende försvinner personalen därifrån, för det finns ingen sådan funktion längre. De som är sängliggande på servicehus och på en sådan nivå att man inte klarar av det med hemtjänsten kommer att behöva flyttas ifrån servicehuset till ett vård- och omsorgsboende eller till någon annan boendeform, men man kommer inte att klara av det med personal på plats. Det är det som är själva vitsen med trygghetsboende, något slags light version mellan biståndsbedömt boende och vård- och omsorgsboende.

Vart tar personalen vägen? Det är en fråga som inte har debatterats särskilt mycket, det var därför jag tog upp den. Jag blir lite fundersam när borgarrådet skriver att jag tar det rakt ur tomma luften och bara påstår en sak. Är det inte så att personalen bara försvinner? Den vård- och omsorgspersonal, upp till sjuksköterskenivå, som i dag jobbar på servicehusen för att hjälpa de äldre och för att stötta, vårda och ge omsorg försvinner ju.

Anförande nr 15

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är ett viktigt besked i denna diskussion om vad som ska ske i framtiden att när man gör ändringar i ett enskilt servicehus och de äldre som bor i den aktuella fastigheten kommer att få möjlighet att anlita den service som kommer att finnas i trygghetsboendet, med gemensamhetsutrymmen med Micasavärd, trygghetslarm och annat, så är det naturligtvis någonting annat än vad de har haft under servicehustiden. Av det skälet har vi sagt att om man absolut vill ha den personalen tillgänglig som man haft tidigare är det möjligt att man kan få ihop det inom hemtjänstens försorg, alltså att man väljer den personalen helt enkelt som man är van vid.

Den stora egentliga diskussionen är omvandlingen, alltså den process som det innebär att gå från någonting som är i dag och sedan presentera någonting för framtiden för samma person. Det är väl där som debatten blir lite snedvriden. Vad

jag är ute efter är att trygghetsboenden, som icke är biståndsbedömda, därmed ska kunna vara ett mycket gott alternativ för äldre personer i Stockholm, ett icke biståndsbedömt alternativ dit du kan flytta när du känner att du är i behov av gemensamhetsutrymmen och där du tycker att servicenivån är tillräcklig.

Man kanske blir sjukare och måste gå vidare in i någonting annat. Det är där jag menar att det är viktigt att vi signalerar – vilket vi försökt göra i den budget vi antog – att servicehusens vara eller icke-vara i framtiden beror på efterfrågan. Det kommer att göra det. Det kommer att bero på hur många som absolut vill ha den modell som redan finns i dag. Det är oerhört viktigt att ha det klarlagt. Det är därför vi har skrivit lite annorlunda än vad de diskussionerna har pekat på och vad oppositionen försöker få fram i dag. Det är viktigt att servicehus finns om efterfrågan på dem finns. Om vi i framtiden ser att den efterfrågan finns är jag övertygad om att, vilket framgår av mitt svar, att servicehusen kommer att finnas kvar.

Naturligtvis är det en ny kategori boende som vi presenterar med trygghetsboendet. Det kommer nog att passa väldigt många människor att flytta in på ett trygghetsboende. Det blir någonting som inte är beroende av enskilda biståndsbeslut, och det innebär mer valfrihet.

Anförande nr 16

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det där var ett bra tal; det kan jag köpa vissa delar av, Joakim. Men du sade inte ett ord om den grupp som jag nämner. Det hade varit bra om ni hade varit beredda att starta ett projekt eller införa någon verksamhet till sådana, föra en diskussion med Micasa. Jag vet att det finns många sådana människor som driver omkring och får väldigt illa och blir utnyttjade av andra människor i dag och hamnar i ett svårt dilemma.

Den gruppen måste bli sedd. Den är inte sedd. Det är det som vi måste göra, och det är det jag saknar i trygghetsboendet.

Anförande nr 17

L e i f R ö n n g r e n (S): Fru ordförande! Jag tänkte bara konstatera att det Joakim Larsson säger ju faktiskt är det jag skrev, att personalen försvinner. Vi socialdemokrater, eller vi i oppositionen över huvud taget, är inte mot trygghetsboende. Det är en alldeles utmärkt boendeform. Tankefelet ni gör är att ställa trygghetsboende mot servicehusboende. Det är där konflikten uppstår. Det är då man tar ett oklokt beslut som de äldre får lida av i den här staden över många generationer.

Servicehusen är en resurs som servicehus, inte bara som en byggnad för att göras om till vård- och omsorgsboende eller kategoriboende eller trygghetsboende.

Joakim Larsson skriver: Interpellanten antar att personalen kommer att försvinna enkom för att staden bygger om, renoverar eller moderniserar lokalerna och dessutom tar bort kravet på biståndsbeslut. Det är närmast gripet ur luften. Men Joakim Larsson sade precis att när servicehusen ombildas till ett trygghetsboende kommer den personal som i dag jobbar där att inte vara kvar, kanske på sin höjd någon som man vill ha kvar någon, och då får de äldre själva betala detta. Det är det

som är grundprincipen. Det här antog fullmäktige så sent som i december. Där stod det också om övervältring av kostnader och annat.

Det är nog så att man måste fundera en vända till, och jag tycker att majoriteten borde ta ett steg ytterligare i frågan. I varenda debatt säger ni att servicehusen kommer att finnas kvar om efterfrågan finns, men vi tror att det kommer att förändras över tid. När vi har debatter ute med lokala politiker hävdar borgerliga att servicehusen inte kommer att läggas ned utan kommer att finnas kvar.

Jag tycker att det är dags att bestämma att servicehusen ska finnas kvar som boendeform och att man planerar för det. Det är bara då det kan bli riktigt bra över tiden, inte förhastade beslut hit eller dit på dåliga underlag. Du säger själv i dag att man inte vet hur det ser ut. Då ska man inte fatta ett kategoriskt beslut när man lägger ned den största boendeform vi har i dag. Det är oklok politik.

Jag tror att ni måste tänka om där, inte minst för att vi ska få bra diskussioner om innehåll och också om framtidens äldreboende, gärna gemensamt och tillsammans med företrädare för pensionärsorganisationerna. Då kan det bli riktigt bra, men inte om man fattar politiska beslut på det sätt som ni har gjort. Det har stått svart på vitt i varenda budget de senaste gångerna: Alla servicehus ska läggas ned. Besparingspotentialen är enorm; det handlar om pengar, men ni måste se till behoven också.

Anförande nr 18

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att det är viktigt, fru ordförande, att man i en diskussion om vad som ska ske de närmaste tio åren lyssnar och försöker läsa in vad vi vill skriva. I samband med budgeten 2011 har vi varit väldigt tydliga. Vi har sagt att det kan vara en situation att det är många som vill välja servicehus. Det kan också finnas en situation att man inte gör det. Vi kommer att under de kommande tio åren anpassa oss efter det som är den enskildes önskemål. Om människor kommer att välja en viss typ av boende är det viktigt att man ska kunna tillgodose det i bästa möjliga mån.

Stockholm har i dag en fantastisk äldreomsorg. Det finns en lång rad olika aktörer med en lång rad olika inriktningar där man utgår från den enskildes behov, där man ser till den enskildes önskemål. Jag tror dock att Jackie Nylander har rätt. Det finns grupper som fortfarande inte har ett äldreboende för just sin nisch. Jag tror att det är viktigt att man på olika sätt försöker se till den enskildes önskemål även där, Jackie. Jag är inte främmande för något sådant. Det som brukar vara, det vanligaste när det blir ett kategoriboende av något slag, är att människor som är vana att ta sig för, vana att se möjligheter att utveckla som aktör eller boende någon ny form tar man kontakt med staden. Det är ofta det går till på så vis. Självklart finns det grupper som inte jobbar på det sättet.

Jag ser gärna att vi får ytterligare olika typer av nivåer och aktörer i denna omsorg, som faktiskt är väldigt bra i Sverige. Det är ingen slump att många söker sig till Stockholm med antingen ett bostadsbeslut i ryggen eller det faktum att man har sett någonting här som lockar. Tyvärr finns det ett antal kommuner som nekar enskilda personer att komma till Stockholm, att bli placerad här. Det är ett stort problem som vi kommer att försöka göra någonting åt.

Det faktum att det finns enskilda döva som i dag inte kan bli placerade på ett äldreboende som är specialanpassat för döva i Stockholm är ett bekymmer. Det här behöver man se över nationellt.

§ 5 Interpellation om den ökade orättvisan i Stockholms skolor (nr 2010:37)

Anförande nr 19

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag ber att få hänvisa till det skriftliga svaret.

Anförande nr 20

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag vill börja med att få tacka för detta skriftliga och utdelade svar. Jag kan inte låta bli att notera dock att enligt det svar jag fått är kostnadsökningarna mellan 2007 och 2010 102 miljoner kronor inom ramen. Enligt förvaltningen är den minskade pengan ute i socioekonomin 130 miljoner kronor. Hade jag varit en misstänksam person hade jag trott att skolborgarrådet undanhåller någonting i en låda, 28 miljoner, men det finns säkert en bra förklaring till det. Låt oss inte träta om det. De siffror som skolborgarrådet redovisar angående urholkningen av det socioekonomiska anslaget är alarmerande nog, utan att lägga på några pengar.

Det första som man slås av är onekligen kostnadsökningen i det nya systemet för sökbara pengar för funktionsnedsättning. Förutom den kostnadsökning som jag nämnde är prognosen att vi ska gå från 135 miljoner till 235 miljoner mellan 2010 och 2011. Då tvingas man i ärlighetens namn sätta sig i hur mycket av detta gäller eftersatta behov. Hur mycket av det här handlar om barn som inte har fått rätt stöd av vår stad tidigare? Det är naturligtvis en väldigt viktig fråga. Hur mycket å andra sidan är effekter av annan typ av system där det finns sökbara pengar vid sidan om?

I den meningen är det uppenbart att båda systemen har fördelar men också nackdelar. Men den stora frågan för mig när jag läser borgarrådets svar blir: Varför ska kostnadsökningarna i stödet för elever med funktionshinder tas inom ramarna för den socioekonomiska schablonen? Det är nämligen det den här interpellationen handlar om. Varför, om man får bli en gnutta agitatorisk, är det självklart att det är skolorna i Farsta och Tensta, i Vällingby och i Skärholmen som ska betala de här kostnadsökningarna? Varför ska skolorna med Stockholms fattigaste barn betala reformen?

Jag kan ha förståelse för att det blev så stor år ett när man gjorde förändringen, för det hände under budgetåret och kostnadsökningen kanske inte var helt väntad. Men när vi ser kostnadsökningarna i förväg, när vi till och med kan budgetera för dem och ser en kostnadsökning på 100 miljoner, varför anslog ni inte extra pengar? Varför väljer ni fortfarande att ta pengarna ur den socioekonomiska schablonen och inte över skolschablonen?

Anförande nr 21

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Stockholm är en segregerad stad, och därför satsar vi vid sidan om den vanliga skolpengen till skolorna ungefär 20 procent av det totala stödet till skolan på grundskolan på ett socioekonomiskt sätt. Det bygger på idén att elever som kommer från hem med till exempel föräldrar med lägre utbildning behöver mer stöd när de kommer till skolan. Svårare än så är det egentligen inte.

Det är ungefär 20 procent av den totala budgeten för grundskolan som fördelas socioekonomiskt. Det fördelas på ett ganska radikalt sätt. Jag tror att Roger Mogert håller med om det. Den skola som får minst socioekonomiskt stöd i Stockholm får ungefär 1 300 kronor per elev och år. Den skola som får mest får mer än 51 000 kronor per elev och år. För de skolorna – det är ett ganska litet antal som får så pass mycket extra stöd – är det socioekonomiska stödet faktiskt större än vad skolpengen är.

Jag tillhör dem som anser att det är bra och viktigt att vi har ett sådant system. Men man måste komma ihåg att det inte är säkert att om man lägger till ett antal miljoner i det här systemet så ger det automatiskt bättre skolresultat.

Grunderna för det här systemet utarbetades redan när Socialdemokraterna hade ansvaret för skolan. Vi i den dåvarande oppositionen tyckte att det var rimligt. Man lade ihop en rad olika potter som fanns tidigare. Det fanns för modersmålsundervisning, extra stöd till flyktingklasser och så vidare. Det fanns också ett stöd som hette barn i behov av särskilt stöd. Så tog man en del av de här pottorna och lade ihop till den här stora klumpsumman för socioekonomiskt stöd som i dag är ungefär 1,2 miljarder kronor per år. Det är inte orimligt att man tar en del av de pengarna när man gör om systemet och lägger på de elever som har de absolut största behoven.

Nu kommer vi att se över hela det här systemet. Vi kommer att ha ett första möte med gruppledarna i utbildningsnämnden i morgon för att se vad vi kan göra för att systemet i ännu högre grad ska vara avpassat efter de elever som har de absolut största behoven, genom att man till exempel har olika typer av diagnoser, dyslexi och dylikt, och framför allt utifrån de behov som finns i en del skolor. Jag ser fram emot att oppositionen deltar i det arbetet.

Anförande nr 22

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag är naturligtvis glad att vi är förhållandevis ense om principen om den socioekonomiska fördelningen. Det är bra för Stockholm och bra för Stockholms barn. Men jag är inte riktigt glad över att ni urholkar systemet. Vi har tidigare haft debatter om att ni har haft schablonen fryst i flera år. Signalerna är lite oroväckande när ansvarigt borgarråd säger: När man lägger till ett antal miljarder är det inte säkert att det ger resultat. Nej, men om man drar ifrån ett antal miljarder från våra skolor med barn som har de största problemen, kan man vara säker på att det ger ett positivt resultat?

Jag blir lite konfunderad när du säger att ni ska se över detta. Det är naturligtvis bra, det är välkommet och det deltar vi gärna i. Men låt oss se här och nu, titta på budgeten 2011. Som jag förstår har ni tagit ytterligare 100 miljoner jämfört med förra året enligt ditt svar från den socioekonomiska schablonen. Enligt de siffror jag har fått från förvaltningen skulle det innebära att man sjunker från att ha haft 975 miljoner ute på skolorna i socioekonomisk schablon 2006 till att förra året ha 818 miljoner till att i år ge 718 miljoner, det vill säga att ni skär ytterligare 100 miljoner på de skolor som har det svårast i Stockholm.

Är det en rimlig modell? Varför lade ni inte extra pengar på de här skolorna? Hur tänkte ni när ni satt och budgetförhandlade? Tänkte: Vi får en kostnadsökning på 100

miljoner, äh, vi låter förortsskolorna ta det? Eller hur gick resonemanget? Jag blir inte riktigt klok på det. Eller tänkte ni: Vi ser över systemet och får ta smällen i år? Jag är lite förundrad.

Anförande nr 23

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! På borgarrådet Mogert låter det som att de pengar som går till de elever i vårt skolsystem som har de absolut största behoven försvinner någon annanstans ifrån. Det är ingen helt orimlig gissning att tro att många av de barn som har det absolut svårast i skolan också finns i de områden som är socioekonomiskt utsatta. Så är det sannolikt.

Den stora skillnaden nu mot hur det har varit tidigare är att pengarna är öronmärkta. Pengarna till grundskolan är numera öronmärkta och måste användas där. Det socioekonomiska stödet är öronmärkt och får inte, såsom det var när Roger Mogerts parti styrde Stockholm, gå till snöröjning, parkskötsel eller någonting annat. Dessa pengar måste gå till skolan. Det socioekonomiska systemet och fördelningen ska gå till de elever som har de absolut största behoven. Många av dessa barn finns i de skolor som också Roger Mogert säger sig värna.

Anförande nr 24

Borgarrådet M o g e r t (S): Naturligtvis försvinner inte pengarna; det är det ingen som har sagt. Som jag sade kan det till och med till stor del handla om behov som inte har blivit tillgodosedda, och det kan ligga någonting mycket klokt i detta. Precis som du säger kommer en del av pengarna och reformen att gå till ytterstadsskolor – till skolor som också har stora socioekonomiska problem. Rimligen finns det ungefär lika många elever med funktionshinder i den typen av skolor som i andra skolor. Men hela reformen betalas ju av dessa skolor. De får del av den, men de betalar hela. Det är där problematiken ligger. Varför sköt ni inte till extra pengar? Varför tog ni inte en del av pengarna om ni inte ville skjuta till mer pengar i den vanliga skolschablonen? Det är det som är min fråga.

Jag förstår att skolborgarrådet är lite trängd när hon tar upp stadsdelsnämnderna och säger att pengar till skola gick till snöröjning. Detta argument var mycket starkare innan du själv gjorde en rapport och konstaterade att ungefär 500 miljoner hade gått från andra verksamheter till skolan, så vi kanske kan lägga ned just den diskussionen.

Anförande nr 25

Borgarrådet E d h o l m (FP): Roger Mogert tycks tro att elever med väldigt stora problem i skolan är jämnt spridda. Det tror inte jag. Jag tror faktiskt att det i några av våra förortsskolor finns fler elever med betydligt större behov än det finns i våra innerstadsskolor eller skolorna i våra villaområden. Det är därför det är viktigt att ha denna typ av socioekonomiskt fördelningssystem, men att också ha ett system där man fördelar till de elever som behöver extra typer av ganska kostsamma stöd. Jag tycker inte att det är märkligare än så.

Det är också viktigt att tala om att Stockholms stad satsar ungefär 20 procent mer på sin grundskola än genomsnittet i landet. Vi har en stark socioekonomisk fördelning.

Det ska vi ha även fortsättningsvis. Men jag tror att det också är viktigt att vi i detta arbete, när vi ser över hela det socioekonomiska systemet, försöker se vart pengarna går i verkligheten. Vi vet att en del pengar går exempelvis till modersmålsundervisning, en del till extra stöd till de elever som har svenska som andraspråk och en del till elever med funktionshinder. Men det finns också en hel del pengar som vi inte riktigt vet vad de används till. Det ska bli spännande att se vad vi kan komma fram till i det arbete som vi sätter i gång nu i utbildningsnämnden. Vi ska ha en starkt socioekonomisk fördelning, men det är också viktigt att vi har järnkoll på att varje krona används på ett riktigt sätt.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Boulton*

Anförande nr 26

Borgarrådet J ä m t i n (S): Boulton är ett ämne som vi har haft uppe flera gånger, och det här lär nog tyvärr inte bli sista gången. Min fråga kommer sig av att vi har gått igenom redovisningar, bland annat Boultonkoncernens senaste årsredovisning för förra året. Den visar att ekonomin är pressad; det syns på flera olika sätt. Framför allt syns det genom att de var tvungna att upprätta en så kallad kontrollbalansräkning under förra året. Detta berodde på att det egna kapitalet minskade mycket kraftigt under 2009. Boulton köpte Centrumkompaniet när fastighetsmarknaden var minst sagt het – överhettad, sade en del. Man belånade därför de tio centrumanläggningarna långt upp över taknockarna.

Min fråga till finansborgarrådet är enkel: Hur går samtalen med Boulton? Det som händer med Boulton berör handlarna, men det berör också de boende. Miljön runt Västermalmsgallerian och i Bredäng, Rinkeby och en massa andra ställen hänger på hur Boulton sköter sig. Därför undrar jag: Hur går samtalen?

Anförande nr 27

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är snart fyra år sedan nu som staden sålde centrumanläggningarna. Socialdemokraterna har nästan blivit ett enfrågeparti när det gäller Boulton. Men det är onekligen ert val.

När det gäller Carin Jämtins fråga har vi nu mött en annan attityd från Boulton. Jag har offentligt, både i denna sal och till medierna, sagt att jag på inget sätt har varit nöjd med det sätt på vilket Boulton har handskats med sina relationer med staden eller omkring centrumutvecklingen. Det är stadsdirektören som har mitt uppdrag att föra dessa samtal med Boulton. Detta började före jul, och enligt den återrapportering som jag har fått så här långt uppvisar Boulton via sin svenska ledning en helt annan hållning och en helt annan förståelse för stadens krav och synpunkter på att Boulton måste delta i arbetet med centrumutveckling.

Anförande nr 28

Borgarrådet J ä m t i n (S): Tack för det svaret! Det är glädjande. Då hoppas jag att alla de centrumrapporter som man fortfarande får både från ytterstaden och innerstaden och som handlar om näringsidkare som känner att de dels får chockhöjda hyror, dels dålig kontakt kommer att rätta upp sig. Senast den här veckan har finansborgarrådet säkert sett rubriken i Vårt Kungsholmen: Chockhöjning av hyra tvingar butiker att flytta från gallerian. Det gäller Oil & Vinegar, men också några andra butiker i Västermalmsgallerian som nu flyttar. Det de säger är dels att hyreshöjningarna är för höga, dels att de inte får tag på Boultons ledning. Boulton har alltså en hel del i övrigt att bevisa när det gäller om de går att kontakta eller inte.

I detta arbete undrar jag fortfarande hur mycket ansvar finansborgarrådet tycker att staden har för att stötta och hjälpa handlare. Icahandlarna har hela koncernen bakom sig. Småbutikerna har inga koncerner bakom sig; då vore de inga småbutiker. Vilket ansvar ser finansborgarrådet att staden har i detta?

Anförande nr 29

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Staden kan inte ikläda sig ansvar att vara ombud för enskilda företag, om de nu är stora eller små. Det här är avtal. Tvister om avtal och relationer måste naturligtvis lösas den vanliga civilrättsliga vägen.

Däremot engagerar sig staden som sagt för att vi ska ha en bra utveckling i staden och i våra centrum. I den delen är vi tydliga mot alla aktörer när det gäller att kunna delta i centrumutvecklingen. Jag har också sagt, mer som en reflexion över den kritik som har framkommit mot Boulton, att detta belastar Boulton och deras varumärke alldeles oerhört. Det är ganska märkligt att man försätter sig i denna situation. Jag hoppas naturligtvis både för handlarnas och framför allt för centrumutvecklingens skull att Boulton ändrar sina relationer. Det har visat sig i andra, om man får uttrycka sig så, ranking lists över ägare av centrumanläggningar att det går att ha andra och bättre relationer än vad Boulton uppenbarligen har.

Anförande nr 30

Borgarrådet J ä m t i n (S): Tack för det svaret! Jag har en fortsatt fråga. Det finns jätteduktiga och bra fastighetsägare i Stockholm som vi har mycket bra relationer till. Man kan fundera på Boultons rykte. Jag måste säga att jag personligen inte är jätteoroad över det; det får de sköta om själva. Däremot är jag oroad över Stockholms rykte när det gäller relationerna med fastighetsägare och så vidare.

Därför funderar jag på varför finansborgarrådet inte är mer upprörd över det sätt på vilket Boulton har hanterat de tio centrumanläggningarna oavsett om det är i innerstaden eller ytterstaden. Det tog lång tid innan majoriteten valde att reagera. Vi får väl se hur bra förhandlingarna kommer att gå. Varför är finansborgarrådet inte mer upprörd?

Anförande nr 31

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tror inte att man löser detta genom olika grader av upprördhet när det gäller hur man framför synpunkterna. Däremot handlar det om tydlighet. Det visar vi från stadens sida och från stadens lednings sida. Vi visar en fast tydlighet både när det gäller det vi är kritiska mot och det som vi tycker behöver förbättras. Det handlar också om de krav som vi ställer på alla aktörer och på aktörer som har ett behov av att samarbeta med staden. Det ska man också komma ihåg: Om man äger en centrumanläggning i Stockholm har man naturligtvis med sitt företag sitt ansvar och ansvar för sina relationer och för sitt varumärke. Precis som Carin Jämtin säger behöver vi kanske inte grubbla så mycket över det.

Men alla har också behov av att kunna samarbeta bra med Stockholms stad, och Stockholms stad ställer en rad olika krav. Det gör vi på alla, och det gör vi självfallet

också på Boulton. I den meningen finns det anledning för Boulton och för andra fastighetsutvecklare att lyssna med uppmärksamhet på vad som sägs från Stockholms stad.

Fråga nr 2. Ökade klyftorna

Anförande nr 32

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Enligt Statistiska Centralbyråns senaste siffror är inkomstskillnaderna i Stockholm nu rekordhöga. De växer dessutom rekordsnabbt. Det här beror delvis på att de rikaste stockholmarna har fått mer pengar i plånboken, vilket man kan glädja sig åt, delvis på att de fattiga har fått mindre i plånboken. För de allra fattigaste visar siffrorna att de har fått i genomsnitt drygt 7 200 kronor mindre per år att röra sig med. Det är en liten summa, kan man tycka, men för en familj utan några ekonomiska marginaler kan det vara en katastrof.

Om man jämför skillnaden i inkomster med andra städer i världen är Stockholms inkomstklyfta nu betydligt större än för städer i Östeuropa och lika stor som för städer i utvecklingsländer i Asien. Man måste fråga sig om det var det här det moderatledda styret menade med en stad i världsklass.

Jag vill därför fråga finansborgarrådet om han anser att det är ett problem att inkomstskillnaderna i Stockholm växer.

Anförande nr 33

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Per Bolund för frågan. Nu ställer Per Bolund en fråga till mig om en utredning som jag tyvärr inte har läst. Jag har ännu inte haft möjlighet att ta del av den, så det är svårt för mig att kommentera just denna utredning. Men det finns rapporter som visar att det finns grupper av ett betydande utanförskap. Rädda Barnen hade häromdagen en rapport om barnfattigdom. Vi vet att vi i Stockholm fortfarande har grupper, inte minst bland utrikes födda, som är kvar i långtidsarbetslöshet. Det visar sig vara en ganska tuff resa att bryta detta.

Det är naturligtvis detta som avspeglas i den här typen av siffror – det kvardröjande utanförskap som finns och som vi har tagit över. Vi har jobbat för att minska detta. Inte minst har vi till exempel i Stockholm haft en mycket framgångsrik politik när det gäller att få personer att komma ur beroende av försörjningsstöd och i stället komma in i utbildning eller arbete via bland annat jobbtorgens verksamhet.

Även om jag då och då utsätts för ironiska kommentarer när jag säger att finanskrisen fortfarande kastar sin skugga över oss är det faktiskt så. Man upplever inte detta eftersom det finns så många rapporter om allt som går bra. Men det handlar precis om detta: Ännu så länge har den vändning som har skett och den starka tillväxt som sker inte givit alla fulla effekter när det gäller till exempel arbetslösheten. Trots detta kommer det nu positiva prognoser, och vi tänker från stadens sida skärpa åtgärderna när det gäller insatser för att bryta arbetslöshet och utanförskap.

Jag tycker att Stockholm kan sträcka på sig. Vi visar upp en bra utveckling, men vi har fortfarande också en resa kvar att göra. Inte minst vill jag understryka hur viktigt det är att bryta utanförskapet hos många som befinner sig i långtidsarbetslöshet.

Anförande nr 34

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Detta är inte en enskild rapport, utan det är en rapport som kommer varje år från Statistiska Centralbyrån och som man kan följa under en lång rad av år. Det här är tyvärr en trend som har hållit i sig under lång tid – inte bara under finanskrisen. Under hela den förra mandatperioden ökade klyftorna i Stockholm.

Vi hoppas alla att arbetslösheten i Stockholm kommer att minska ytterligare framöver. Vi från Miljöpartiet kommer att göra allt vi kan för att se till att fler människor kommer i arbete. Samtidigt måste man se att det alltid kommer att finnas människor som av olika skäl inte kommer in på den ordinarie arbetsmarknaden. Frågan är vad man vill göra för dessa. I dagsläget är det uppenbart att det är dessa personer som halkar efter i Moderaternas Stockholm.

Det räcker inte med att konstatera att detta är ett problem. Man måste också komma fram med de politiska förslagen för att häva det. Att inte göra någonting åt utveckling utan stillastående stå vid sidan av och acceptera den är oacceptabelt. Det kommer att leda till stora svårigheter i framtiden. Det är också någonting som forskarna visar på. Om man har ständigt växande klyftor i samhället kommer det att bli allt större motsättningar och även risk för upplopp och ökad våldsamhet.

Jag vill fråga Sten Nordin: Om han nu anser att de växande klyftorna är ett problem – vad tänker han konkret göra åt det för dem som är de allra mest utsatta i Stockholm?

Anförande nr 35

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tror att det är få städer som är så aktiva i utvecklingen för att just sätta i gång och skapa ekonomisk tillväxt och utveckling som Stockholm. Vi väver in detta arbete i allting vi gör, i stort sett. När vi planerar till exempel bostadsproduktion planeras det i ett större sammanhang för att gynna tillväxt, utveckling, utbildning, miljöfrågor och sådana saker. Det är så Stockholm arbetar. Stockholms stad arbetar integrerat och mycket aktivt i tillväxtpolitiken. Långsiktigt är det detta arbete och denna tillväxt som gör att vi kan få en betydligt bättre tillvaro också för dem som är mest utsatta.

I de vardagliga åtgärderna finns det också insatser som staden gör. Det är därför vi skapar den nya arbetsmarknadsnämnden för samma resurser, som handlar både om utbildning, praktik och andra åtgärder för att bryta utanförskapet. Vi jobbar både i det korta och i det långa perspektivet för att bryta utanförskapet.

Anförande nr 36

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! När man lyssnar på Sten Nordin låter det som att det egentligen inte finns några problem i Stockholm. Det låter som om det är ett aktivt styre som agerar för att minska klyftorna. Men siffrorna talar

emot det du säger, Sten Nordin. Siffrorna talar tydligt om att vi har stadigt ökande inkomstklyftor i Stockholm. De talar också tydligt om att de som har det allra svårast i samhället inte bara får en bibehållen dålig ekonomisk standard, utan en försämrad ekonomisk standard. De får mindre pengar att röra sig mer, och inte mer, med det moderata styret i Stockholm.

Detta är, som Miljöpartiet ser det, ett stort problem i framtiden. Vi bygger upp spänningar i samhället. Vi minns väl alla de upplopp som redan har skett i Stockholms förorter. Vi ser med oro på att detta kan bli ett ökande fenomen med växande klyftor i Stockholm. Frågor vi måste ställa oss är: Vill vi se ett Stockholm med gated communities? Vill vi se ett Stockholm där taggtråd i stället för tillit är det som står mellan människor i staden?

Anförande nr 37

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Man tar på sig ett stort ansvar som politiker om man målar upp den svarta bilden av sin stad, som inte alls har någonting med verkligheten att göra, Per Bolund. Jag blir ganska upprörd när du försöker måla upp någonting som inte finns och därmed också stigmatiserar människor på ett sätt som är fullständigt orimligt och som du inte har någon bäring för. Visst har vi enskilda problem ibland. Men både den gångna julen och förra sommaren var faktiskt lugnare än tidigare i Stockholm. Detta beror på en rad olika insatser, inte minst från det civila samhället och förstås från stadens sida.

Jag tänker aldrig slå mig för bröstet och säga att det inte kan hända sådana saker. Men Per Bolund försöker måla upp en bild av ett Stockholm som skulle hotas att bli en stad av gated communities, taggtråd och stora motsättningar. Den bilden är inte sann. Det är en falsk bild av Stockholm, och jag tycker inte att någon gynnas av att ledande politiker i staden målar upp sådana bilder.

Fråga nr 3. Kontrollen av friskolor

Anförande nr 38

M å n s A l m q v i s t (V): Herr ordförande! I förra veckan avslöjade TV4 hur tre gymnasieskolor i Stockholm under flera års tid har drivits av grovt kriminella. Grundaren har dömts för grova sexbrott både före och efter skolornas öppnande. Detta ledde till en debatt om de uppenbara bristerna i kontrollen av friskolorna. Det är tyvärr mycket som talar för att det i praktiken i dag är lättare att få tillstånd att starta en skola än att starta en Pressbyråkiosk – för att inte tala om att öppna en krog eller få ett utskänkningstillstånd. Kommunens möjligheter att dra in ett utskänkningstillstånd är enorma i jämförelse med de sanktioner vi kan sätta in om en friskola inte fungerar. Till råga på allt är friskolan dessutom kommunalt finansierad.

Detta känns frustrerande. Men vi är ju inte här bara för att sitta och känna, och därför vill jag fråga skolborgarrådet Edholm: Avser du att vidta några åtgärder för att förbättra den nationella och kommunala kontrollen av friskolorna?

Anförande nr 39

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! När det gäller fristående skolor har kommunen ganska lite med tillståndsprövningen att göra, precis som Måns Almqvist är inne på. Det vi gör i Stockholm i dag när man ser eller hör talas om oegentligheter eller problem i fristående skolor är att anmäla detta till Skolinspektionen. Ett sådant fall inträffade för ett par år sedan, då Skolinspektionen drog in tillståndet efter det att rektorn hade fuskat med brukarundersökningarna.

Såvitt jag kan bedöma kan vi inte dra in pengarna för en fristående skola. Det hänger ihop med tillståndsgivningen. Däremot kan Stockholms stad som en stor aktör göra Skolinspektionen uppmärksam på de problem som man hör talas om eller ser i inspektionen av förskolor eller fritidshem.

Jag har bett utbildningsförvaltningen titta på om det är möjligt att stoppa bidrag till fristående skolor när man ser den här typen av oegentligheter. Men jag vill vara ärlig och säga att jag inte tror att det är en framkomlig väg. Det är den statliga inspektionen som måste skärpas.

Såvitt jag kan förstå skulle vandelsprövning, som vi har i Stockholm när det gäller fristående förskolor, kunna gå att införa också för skolor för Skolinspektionen på ett enklare sätt än vad man kanske har trott från början. Då trodde man att det krävdes förändringar av skollagen, men jag tror att det möjligtvis kan räcka med att förändra en förordning.

Anförande nr 40

M å n s A l m q v i s t (V): Själva problemet, som jag ser det, är att förslagen om vandelsprövning till exempel inte räcker. Jag tror att den här typen av lappande och lagande är fel väg att gå när det egentligen är ett system som har fel typ av drivkrafter. Där behöver vi en öppen debatt. Jag tror att problemet är att skolbranschen är väldigt lukrativ, och stora ägare söker sig till skolan för att göra snabba och stora pengar. Systemet har urartat.

Jag menar att du som skolborgarråd i Sveriges största kommun har en viktig roll att spela här. Om jag som vänsterpartist säger att systemet har urartat tycker kanske inte någon att det är en ny synpunkt, men det vore bra om någon som sedan gammalt är försvarare av friskolorna kunde påpeka att det är något fel i hela systemet. Det räcker inte med att kolla i brottsregistret, utan det är något fel med hela friskolesystemet. Det behöver ses igenom.

Anförande nr 41

Borgarrådet E d h o l m (FP): Hör och häpna – jag delar faktiskt Måns Almqvists synpunkt! Vi som är för fristående alternativ har ett större ansvar för att se till att regler upprätthålls än de vänsterpartister som vill avskaffa friskolorna. Det vi har gjort sedan jag blev skolborgarråd här i Stockholm är att skärpa både tillsynen och, framför allt, regelverket när det gäller fristående förskolor. Det var för slapt, och det var under er tid det var för slapt. Nu är det tuffare tag, och vi gör vandelsprövning. Det innebär inte bara att man tittar på eventuella kriminalregister, utan det innebär också att man tittar på den ekonomiska situationen och möjligheten att bedriva den

här typen av verksamhet – om den finns eller inte. Jag tror att man kan komma ganska långt med det också när det gäller skolor.

Jag delar inte synpunkten att det framför allt är de stora aktörerna som är problemet. Jag tror att de flesta lycksökare finns bland de ganska små aktörerna. Den skandal som inträffade häromveckan gällde en ganska liten aktör.

Anförande nr 42

Måns Almqvist (V): Jag kan instämma i mycket av det du säger. Jag skulle vilja se en ordentlig skärpning av det mest generösa friskolesystemet i världen. Det är egentligen bara i Sverige som vi på det här sättet öser pengar över privata skolföretag. Det måste bli möjligt att stänga en skola om det finns allvarliga brister. Nu ser jag det mycket som att lagen och reglerna är till för att skydda dem som äger skolorna så att deras risk ska bli så liten som möjligt. Då kan det ta väldigt lång tid. Vi måste i första hand skydda elevernas rätt till en bra utbildning. Det är viktigare än ägarnas rätt till avkastning, menar jag.

Anförande nr 43

Borgarrådet Edholm (FP): Jag delar helt denna uppfattning; självklart är det elevernas rätt till en bra utbildning och till en bra förskola som är det viktigaste. Därför är det också bra att den statliga Skolinspektionen har fått betydligt större resurser för att granska både fristående skolor och kommunala skolor som inte håller måttet. Det är minsann inte så att de senaste rapporterna som har kommit från Skolinspektionen enbart går hårt åt friskolor, utan det gäller även en hel del kommunala skolor. Stockholms stad fick kritik för några månader sedan för vårt sätt att behandla särskoleelever i våra utredningar, till exempel. Det måste vi ta på stort allvar.

Jag menar att Stockholms stad har gjort ganska mycket på området när det gäller tillsynen och regelverket för de fristående förskolorna. Det kommer vi att fortsätta med. De som kräver detta mest är alla de seriösa fristående förskolor och skolor som är den stora massan.

Fråga nr 4. Kulturnedskärningar

Anförande nr 44

Salar Rashid (S): Tisdagen den 18 januari reserverade sig oppositionen i kulturnämnden mot ett beslut om nedskärningar i verksamhetsplanen. Beslutet som sådant innebar stora neddragningar i det fria kulturlivet. Man föreslog alltså en omställning från verksamhetsbidrag till projektbidrag, vilket betyder en halvering av underlag eller stöd till antalet verksamheter.

Min första fråga blir: Vilka andra områden inom stadens verksamhet planerar borgarrådet Madeleine Sjöstedt att projektpröva i framtiden?

Anförande nr 45

Borgarráðet S j ö s t e d t (FP): Tack för frågan! Vi har ett kulturstöd i Stockholms stad som uppgår till 93 miljoner. Det är en substantiell summa. Under min tid som kulturborgarråd har den ökats på med 25 procent. Jag är stolt och glad över det, och därför pratar jag gärna om detta.

Viktigt i kulturstödet är att se till att de verksamheter som får kulturstöd provas varje år så att man upprätthåller den nivå som man ska ha. Annars behöver man ju inte ha någon prövning över huvud taget. Då skulle det räcka med att man säger att man delar ut kulturstöd till vissa, och sedan får de stöd i all evighet framåt. Även om man räknar upp kulturstödet innebär det att man måste titta på de verksamheter som får stöd.

I år har vi gjort en ny höjning av kulturstödet. Vi har lagt till ytterligare 3 miljoner, vilket Socialdemokraterna vet. Även detta reserverade ni er mot, och det är jag lite förvånad över. Det innebär till exempel att vi anslog ytterligare 2 miljoner till kulturstöd, men dem lade vi på projektstödet. Vad gäller kulturstödet har det absolut inte skett någon neddragning. Snarare har det skett en uppräknings, som S reserverade sig mot. Vad gäller kulturnämndens budget i dess helhet skedde det också en uppräknings med 20 miljoner, vilket ni också reserverade er mot till förmån för ert eget förslag.

Det finns inga neddragningar i kulturlivet över huvud taget. Däremot görs det naturligtvis omprövningar varje år av kulturstödet. Något annat vore helt orimligt. Man uppfyller de villkor och de riktlinjer som vi har i staden. Jag kan bara konstatera att de omprövningar som gjordes i år innebar att 96 procent av alla skattekonor gick till precis samma verksamhet som förra året. Man kan utvärdera detta och se om man tycker att det är bra eller dåligt. Jag känner att det kanske är en utmaning för alla dem som är nytexaminerade i Stockholm att det är så svårt att få något stöd över huvud taget. Det är den stora utmaning som jag tycker att vi måste ta tag i.

Anförande nr 46

S a l a r R a s h i d (S): Problematiken är att ni, som du säger, har gjort en omställning från ett verksamhetsbidrag som har varit nyttigt för många av de olika föreningar och verksamheter som har funnits. Viktiga kulturinstanser och organ som under många år har byggts upp av staden och dess invånare hotas nu av nedläggning, vilket medför stora förluster för Stockholm och dess invånare. I realiteten är detta även ett hot mot det demokratiskt förankrade kulturlivet.

Jag vill påstå att de protester vi har sett har varit massiva. Du kan inte ha undgått att höra dem. Protester har kommit till exempel från Högdalens fria teater, Barnens underjordiska scen och Carl Eldhs ateljé. Många av dem har drabbats av dessa omställningar när man flyttar över det hela till projekt. Problematiken med projekt är att de har ett start- och ett slutdatum. Det finns ingen kontinuerlig verksamhet.

Anförande nr 47

Borgarráðet S j ö s t e d t (FP): Det finns inget samband mellan projektstödet och de verksamheter som du pratar om. Vi fördelar nämligen 63 miljoner i

verksamhetsstöd. Det finns plats för de flesta av dem som uppfyller villkoren. Däremot måste man pröva om verksamheter som har fått stöd i 10, 20 eller kanske 30 år fortfarande uppfyller villkoren. Ibland kanske det inte är så, och då måste man ompröva. Om någon ny ska kunna komma in i systemet måste man inte bara få nya pengar som täcker dem som redan finns i stödet, utan man måste få nya nya pengar hela tiden. Det har vi försökt bistå med, men om man ska hänga med i långa loppet måste man ta en omprövning på allvar.

Det kan inte vara så att socialdemokratin menar att om man en gång i Stockholms stad har fått ett verksamhetsstöd är man garanterad detta stöd in i evigheten. Stockholms stad lägger inte ned några verksamheter över huvud taget. Vi prövar om de uppfyller riktlinjerna. Alla verksamheter gör inte det år efter år. I år var det 11 verksamheter av 99 som inte gjorde det. Jag tycker att det är bra att man prövar detta. Jag tycker att det är ett ansvar mot skattebetalarna.

Anförande nr 48

Salar Rashid (S): Då undrar man vilka andra planer och åtgärder ni egentligen har för att kulturlivet utanför tullarna ska kunna finnas kvar. För Fria teatern i Högdalen kom detta besked dessutom under pågående verksamhetsår, och man hade redan planerat in sin verksamhet och skrivit avtal med såväl medarbetare som teaterbolag. Utan någon som helst dialog med dig fick de detta hävt över sig.

Jag undrar vad du har för planer för att kulturlivet ska komma ut i förorten när du planerar och ser till så att de enda teatrar vi har kvar läggs ned.

Anförande nr 49

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Det är roligt att jag får prata om kultur i förorten, för det är precis det som är skälet till detta. Om man inte är förankrad och om man inte anstränger sig så uppnår man inte riktlinjerna för kulturstöd i Stockholms stad, och då kanske någon annan är där och vill göra det bättre. Det gäller oavsett om det är i innerstaden eller ytterstaden. Det ska inte finnas några andra regler. Jag är så fruktansvärt trött på att man ska ha andra regler för ytterstaden än för innerstaden. Så ska det inte vara. Verksamheter ska ha hög kvalitet oavsett om de ligger i ytterstaden eller innerstaden. Det finns fruktansvärt många bra verksamheter i ytterstaden, och de ska prövas som alla andra och ha samma krav på sig som alla andra.

Stockholms stad lägger inte ned några verksamheter. Fria teatern kommer att få 750 000 kronor även i år. Föreställ er hur mycket pengar det är för dem som jobbar varje dag, lämnar sina barn på dagis och betalar skatt! Det är jättemycket pengar. Vi ser till att kulturstödet växer, men det är självklart att det måste omprövas år efter år.

Fråga nr 5. De kreativa näringarna vid Telefonplan

Anförande nr 50

Anders Wallner (MP): Herr ordförande! För någon vecka sedan nåddes jag av ett pressmeddelande från Stockholm Business Region, där jag själv i vår kommer

att tillträda som vice ordförande. Jag tyckte därför att det var intressant att läsa det. Där förklarade borgarrådet Hamilton att Stockholms stad vill satsa långsiktigt på området kring Telefonplan som ett centrum för kreativa näringar, där fokus ska ligga på bland annat mode och design. Hamilton menade också att Stockholm vill att regeringens nya inkubator för kreativa näringar ska placeras här.

Jag delar borgarrådets synpunkt att det är fruktbart när aktörer inom liknande branscher samlas på en fysisk plats. Jag bor själv i närheten av området, och jag tror att det är strategiskt helt rätt att uppmärksamma detta företagskluster som växer väldigt snabbt.

Jag välkomnar därför gärna satsningen, men jag tycker att den är lite oklart fokuserad. Min fråga till borgarrådet är helt enkelt: Hur kommer denna långsiktiga satsning att se ut rent konkret förutom att vi ska flirta med regeringen?

Anförande nr 51

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Välkommen så småningom in i styrelsen, Anders! Detta är ett arbete som pågår mellan SBR, fastighetsägarna, där Vasakronan är en stor fastighetsägare, stadsdelsnämnden och flera andra aktörer, inte minst Konstfack.

Det arbete som pågår innebär helt enkelt att man tar fram en projektplan. Det är man i full färd med, och vi kommer att få en ordentlig dragning av detta i styrelsen. Jag har inte mer att säga om det just nu, utan detta är ett arbete som helt enkelt håller på tillsammans med dem som jag nämnde.

Det pressmeddelande som jag skickade ut var en early warning om att vi från stadens sida sett är intresserade av att ta hand om inkubatorn. Den här veckan sker det en massa aktiviteter kring Telefonplan där Konstfack och konstfackstudenter har jobbat med att ta fram olika typer av initiativ för hur man kan jobba med projektplaneringen. Det är alltså en kreativ process som pågår.

Anförande nr 52

A n d e r s W a l l n e r (MP): Jag hänger upp mig lite grann på ordet långsiktigt. Mode och designindustrin är i dag en extremt vattenkrävande industri som sprider mycket kemikalier och koldioxidutsläpp. Många människor som arbetar i denna industri på andra ställen i världen med att ta fram tygerna och bomullen till arbetet arbetar också under omänskliga former utan möjligheter att organisera sig fackligt.

Men det finns många aktörer i just Stockholm som är intresserade av att vända utvecklingen. Många inom mode och design vill ändra inriktningen och producera hållbara kläder, vilket uppmärksammades bland annat under modeveckan. Men dessa aktörer har många problem. Det finns inget stöd för den här sortens arbete på en strategisk nivå.

Miljöpartiet skulle vilja att den långsiktiga satsningen på de här näringarna vid Telefonplan sker med inriktning på ett hållbart företagande där Stockholm tar täten för hållbara företag inom mode och design.

Jag undrar om borgarrådet Hamilton är redo att samarbeta för att få en sådan inriktning på dessa näringar i Stockholm.

Anförande nr 53

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tycker inte att politiker ska lägga sig i detaljplaneringen för hur man utformar arbetet i de olika företag som kommer att etablera sig vid Telefonplan. Det är framför allt en sak mellan hyresvärderna och de företag som kommer att etablera sig där.

Med detta sagt och med tanke på den miljöprofil som Stockholm har och det miljöengagemang som finns inte minst inom de kreativa branscherna är jag helt övertygad om att många av de företag som etablerar sig här har ett genuint och grundmurat miljöengagemang. Jag är därför också övertygad om att detta kommer att komma av sig självt utan att vare sig Miljöpartiet eller Moderaterna säger till företagen att de ska ägna sig åt just denna profilering.

Anförande nr 54

A n d e r s W a l l n e r (MP): Min fråga handlade naturligtvis inte om att vi skulle säga till företagen att göra någonting utan att lyssna på de företag som vill ta ett ansvar för att agera långsiktigt i dessa näringar och hjälpa dem till exempel genom en affärsinkubator som hittar lösningar för att kunna producera långsiktigt hållbart mode och design.

Jag är fullt medveten om att Moderaterna inte brukar vara några anhängare av den här sortens ekologiska eller sociala krav vid upphandling. De säger att det hämmar företagen. Men jag tror att denna sorts insatser för att hjälpa företagen skulle göra att det gröna företagandet ökar i Stockholm. Det skulle stockholmarna vara stolta över.

Det skulle också vara en naturlig del av utvecklingen av Stockholm om vi ska bli en fair trade city – en ambition som ni tidigare i den här salen har flaggat för att ni skulle vilja samarbeta om.

Anförande nr 55

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag är helt övertygad om att de som bäst kan avgöra vad som är bästa möjliga miljöprofilering på området är företagarna själva. De företag som etablerar sig här är inte företag som vi på något sätt ska upphandla från stadens sida. Det är i varje fall inte den primära anledningen, utan detta är verksamheter som förhoppningsvis ska bedriva verksamhet och sälja sitt kunnande över hela världen.

Eftersom Stockholm har en miljöprofil och en IT-profil är jag helt övertygad om att de företag som kommer att etablera sig här också kommer att jobba med en miljöprofilering. Jag tror inte att staden behöver bygga upp något slags kunskapsbank för att överföra detta till företagen. Det kommer de att klara av alldeles utmärkt själva.

Fråga nr 6. Boulton

Anförande nr 56

Ann-Margarethe Livh (V): Herr ordförande! Jag lyssnade på Stens och Carins diskussion förut. Jag blev verkligen upprörd, Sten. Din syn på Boulton är så fruktansvärt långt ifrån den som både Centrumsamverkan och lokala företagare har.

Jag skulle vilja fråga dig: Har du haft kontakt med Centrumsamverkan? Har du läst tidningen Market, där det framgår att Boulton nu säljer Västerås-gallerierna för att kamma hem en vinst? Om du läser Market ser du hur Boulton gör sig av med företag och liknande i hela Europa – sådana som finns i Stockholm. Boulton befinner sig i ekonomisk kris. Hur i Herrans namn kan du tycka att du har kommit på talking terms med Boulton? Hur kan du tro att de ska ha en positiv inverkan här i Stockholm och vilja förändra det hela?

Jag var i Rinkeby centrum häromdagen. Företagarna där har inte sett röken av någon från Boulton. De har fortfarande ingen som helst dialog om de förbättringar som du säger att Boulton är inne på.

Jag skulle verkligen vilja fråga dig hur vi kan ha så olika bild av detta. Har du läst tidningen Market, till exempel?

Anförande nr 57

Borgarrådet Nordin (M): Herr ordförande! Ann-Margarethe Livh kan vara helt trygg med att vi samlar in den information som finns om detta. Jag följer det på olika sätt, även genom att läsa tidningen. Jag har lite svårt att ta till mig detta när oppositionen efterlyser att jag stå här och koka av ilska och kasta saker omkring mig för att visa den irritation som också jag känner gentemot Boulton. Jag har även givit uttryck för den offentligt, i denna sal och i tidningar.

Staden har inlett diskussioner med Boulton där vi tydliggör vad vi inte är nöjda med. Det har varit tydligt i debatten. Jag har inte sagt att allt har blivit bra, utan jag har sagt att vi nu har mött ett annat gensvar från Boulton.

Boulton är fortfarande ett privatägt företag. De måste ta ansvar för sin ekonomi, för sina handlingar och även för sina relationer med hyresgästerna. Vi kan inte inträda som något slags tredje part i detta, utan vi ska agera såsom stad som staden gör gentemot alla aktörer i staden. I diskussionen med Carin Jämtin sade jag också att företagen har behov av att samarbeta med staden, och det kräver också en lyhördhet för vad staden har för önskemål och synpunkter.

Jag tror att man får hålla isär olika saker när man ser på frågan om Boulton – vad som är Boultons ansvar och som de måste ta och vad som är stadens ansvar och som vi verkligen också tar.

Anförande nr 58

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det kanske skulle pigga upp stämningen här om du och jag skulle börja kasta saker på varandra. Det kanske skulle få en del journalister att tycka att det blev lite liv i den här salongen!

För att vara allvarlig, Sten, har jag som jag sade förut pratat med småföretagarna. De har inte hört ett vitten om det här. Deras situation är fortfarande lika förskräcklig. Jag tycker att staden har ett ansvar. Det är sorgligt att man gör en sådan här utförsäljning som ni har gjort och förlorar kontrollen över infrastrukturen. Jag menar att staden har ett ansvar för våra förortscentrum och för att de fungerar. Ni tar inte det ansvaret i dag. Många förortscentrum, till exempel Rinkeby, fungerar inte. Företagarna har det otroligt svårt, och Boulton svarar fortfarande inte på några som helst rop på hjälp från företagarna. Hyreshöjningarna fortsätter. Ni måste ta ansvar för den situation som har uppstått.

Anförande nr 59

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Mitt synsätt är inte att man löser denna typ av problem genom kommunalt ägande. Det kan inte vara den enda framkomliga vägen att kommunen måste äga. Det saknades inte heller kritik när kommunen ägde centrumanläggningar. Jag tycker därför inte att det är en framkomlig väg.

Vi ska också komma ihåg att staden, vilket också revisorerna har konstaterat, gjorde en affärsmässig uppgörelse. Vi fick in pengar till stadens kassa som vi har använt just bland annat till att satsa på stora utvecklingsprojekt inte minst i våra förortsområden. Det ska man inte glömma bort när man för diskussionen.

Däremot är det självklart att vi som stad ställer krav på aktörerna. När det gäller Rinkeby centrum finns det mycket som behöver göras. Det har varit en lång utveckling där flera parter, också staden, har ett ansvar för att situationen är som den är i dag.

Anförande nr 60

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Självfallet har ni också ett ansvar för att ni tog bort 400 arbetsplatser när ni rev förvaltningshuset. Det har naturligtvis också bidragit till att servicen har försämrats så att hela centrum håller på att dö.

Jag hävdar envist att om man gör en sådan försäljning som ni har gjort och som leder till att våra förortscentrum utarmas har man också ett ansvar. Om man nu får in pengar – vilket vi också har fått – har jag inte sett att ni har använt dem till att utveckla några som helst förortscentrum, och definitivt inte Rinkeby, Tensta, Hässelby gård, Högdalen och så vidare. Var finns de satsningar som du pratar om för att utveckla centrumanläggningarna? Jag har inte sett röken av dem heller.

Anförande nr 61

Borgarrådet N o r d i n (M): Det pågår flera sådana projekt. Det är dock inte direkt Boultonpengarna som används, men det är inom samma koncern där våra bostads-

bolag är engagerade i centrumutveckling och utveckling i kringliggande områden. Joakim Larsson har redovisat flera gånger för dessa utvecklingsfrågor.

Staden har totalt sett i dag ekonomiska muskler som vi också använder både i Järvalyftet och Vision Söderort och på andra sätt. Det råder ingen tvekan om det, och det är inte så säkert att det skulle vara det lyckligaste att vara av med dessa pengar och vara tillbaka i det kommunala ägandet. Det är inte lösningen, Ann-Margarethe Livh.

Sedan kan vi vara överens om behovet av centrumutveckling. Vi kan också vara överens om en del av kritiken mot Boulton och hur de har agerat som företag. Det kan vi vara överens om, men vi blir nog inte överens om att lösningen är att det är staden som ska äga anläggningarna.

Fråga nr 7. Tillgänglighet till kommunala lokaler

Anförande nr 62

Kaj Nordquist (S): Herr ordförande, ledamöter och personer på läktarna – det kanske också finns någon som lyssnar via medierna! Jag skulle vilja fråga borgarrådet om anpassning av Stadshuset, som vi befinner oss i just nu.

Under tio års tid har det satsats 100 miljoner kronor om året i olika tillgänglighetsanpassningar. 2010 skulle vi vara världsbäst. Det har det beslutats om många gånger. Det finns en nationell plan – Från patient till medborgare – där ansvaret för att ta bort enkla hinder pekades ut. Jag konstaterar att det finns enkla hinder just i det här huset, det vill säga att man inte kan ta sig in och befinna sig på läktaren om man är rullstolsburen.

Med anledning av det skulle jag vilja veta av borgarrådet: När kommer du att åtgärda detta? Och vad har du för planer för att åtgärda det?

Anförande nr 63

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Tack så mycket, Kaj, för en fråga i ett angeläget ärende! Stadshusets tillgänglighet har varit en bedrövlig historia som vi har hållit på med i många år. Men nu finns det en grupp som håller på med tillgänglighet till Stadshuset och som ska se över alla dessa frågor. Jag kan inte svara på exakt när detta kommer att vara gjort. Det finns ett skäl till att man bör anmäla sina frågor i förväg. Då kan man kolla upp det hela så att vi får ett vettigt svar. Nu visste jag inte om detta så jag kunde inte kolla när det här kommer att ske. Jag kan därför inte ge dig ett konkret svar på din fråga.

Men det finns en stor medvetenhet om problemet. Det jobbas på det här, för det är helt oacceptabelt som det är nu. Men jag vet att du också känner till vilka svårigheter det finns här i huset när det gäller att få till stånd detta. Det sitter som sagt en grupp och tittar på detta, och jag ser fram emot att de kommer med förslag så att vi kan jobba vidare på frågorna.

Anförande nr 64

K a j N o r d q u i s t (S): Nu står vi här, och det är 2011. Det hade varit en bra grej om man hade sopat framför egen port. Ni har ändå haft ansvaret i fyra år för frågan. Jag ser fram emot att det verkligen händer någonting.

Det är annars symptomatiskt att ni har sänkt budgeten till hälften när det gäller sådana här frågor. Men jag hoppas att det även inom denna minskade ram kommer att finnas resurser att göra detta. Jag kan definitivt lova att återkomma motionsvägen så att vi kan ha det som förevändning för att diskutera saken fler gånger.

Anförande nr 65

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är mycket möjligt att detta kommer att åtgärdas väldigt snart. Jag kan tyvärr inte svara dig. Jag har haft ansvar för frågorna i några månader nu. Detta skulle naturligtvis ha legat längst fram. Jag har kollat att det sitter en grupp och jobbar på det här. Men jag inte tidplanen i huvudet, och jag hoppas att du kan respektera det. Nästa gång kan jag återkomma till dig med en tidplan för detta.

Anförande nr 66

K a j N o r d q u i s t (S): Jag kan absolut respektera det, och jag ser fram emot att vi ska ha något slags återvinningsreleaseparty här där vi visar att folk som sitter i rullstol kan befinna sig här som andra stockholmare. Jag har bland andra en av mina kompisar här i dag i själva salen. Det är ju sympatiskt. Men om exempelvis De handikappades riksförbunds medlemmar här i staden skulle komma hit skulle det bli 500 personer i rullstol. Då skulle det hela definitivt säcka ihop!

Anförande nr 67

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Ja, och det är inget system som jag försvarar.

*§ 17 E-tjänster i Stockholms stad – utvärdering och förslag till fortsatt utveckling
(utl. 2011:3)*

Anförande nr 68

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag trodde att det var oppositionen som hade skruvat ur min lampa, men nu förstod att det är presidiets ombyggnader som har lett till detta. Då kan jag skicka en felanmälan via e-tjänst. Det här är staden där vi alltmer använder oss av e-tjänster. Det här är staden där vi gemensamt nu har byggt ut möjligheterna för stockholmarna att använda e-tjänster och IT-funktioner på ett sätt som väcker beundran runt om i världen.

När jag möter internationella grupper och andra som kommer hit för att ta del av detta brukar jag säga att en otroligt viktig del av Stockholms demokratisering är tillgängligheten till Internet och möjligheten att använda e-tjänster.

Det här ärendet handlar om att fullmäktige ska befullmäktiga att man fortsätter att använda de 650 miljoner som min företrädare klokt avsatte för att bygga ut e-tjänster i staden. Av dessa finns det 174 kvar, och vi ska kunna fortsätta att använda dem för att bygga ut e-tjänsterna.

Jag ska inte bli långgrandig, men det kan ändå vara kul att höra några nyckeltal när det gäller detta med e-tjänster. 90 procent söker förskoleplats via e-tjänst. 70 procent söker tillstånd för bergvärmepump via e-tjänst. När det gäller bostadsförmedlingen är det 99 procent som använder e-tjänsten. Så hög är också siffran när det gäller vuxenutbildning. 90 procent av dem som vill ha borgerlig vigsel i Stadshuset bokar via e-tjänst på nätet.

Det här visar verkligen ett otroligt genombrott. För den som inte vill eller inte kan använda e-tjänster, för det finns stockholmare som tillhör dessa kategorier, har vi desto mer tid och resurser kvar för effektiva och bra telefontjänster. Utbyggnaden av e-tjänster har också gjort att vi kan höja servicen genom Kontaktcenter, Äldre direkt och på andra sätt.

Fru ordförande! Detta gynnar verkligen alla stockholmare på bästa sätt. Det är mycket angeläget att vi nu också kan gå vidare i det här arbetet.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 69

P e r O l s s o n (MP): Fru ordförande! Miljöpartiet står bakom utvecklingen av e-tjänster i Stockholm. Det är utmärkt att information och tjänster kan bli mer tillgängliga för fler och bli en reell möjlighet och ge förutsättningar för fler att ta del av de tjänster som finns i staden. Flera av de tjänster som nu har utvecklats inom ramen för det här projektet tror jag är ganska känslig information. Det handlar om journalhanteringen i stadens elevhälsa. Det handlar om frånvarorapportering i skolan, om bygglov, om missförhållanden som rapporteras till miljöförvaltningen och så vidare. Det här är information som berör individers integritet och som skulle kunna

vara intressant att sprida eller ta del av även om man inte har direkt behörighet. Man kanske till och med skulle kunna sälja den vidare.

I det här ärendet nämns det ingenting om IT-säkerhet. När vi utvecklar stadens e-tjänster behöver vi också utveckla stadens arbete med IT-säkerhet. Därför skulle det vara intressant att höra lite mer om hur stadens beredskap ser ut på det här området.

I dag kostar det bara några tusenlappar att köpa loss ett virus eller en trojan på Internet – det skulle vem som helst här inne kunna göra – och skicka det med e-post eller sprida det via ett usb-minne, och vips har man en hel databas tillgänglig eller kan ta del av en hel logg från en dator eller ett datasystem. Det är inte så bra. Skulle det hända är det väldigt allvarligt. Vi vill ju inte att journalerna från stadens elevhälsa flödar fritt på nätet till exempel. Eller hur?

Jag skulle vilja få ett kort svar av finansborgarrådet. Jag vill förvissa mig om att Stockholm inte saknar beredskap för IT-säkerhet. Hur ser det egentligen ut? Kommer utvecklingen av detta att följa utvecklingen av e-tjänsterna?

Anförande nr 70

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är ett mycket riktigt och viktigt påpekande. Där har vi inga olika uppfattningar. Arbetet med IT-säkerhet måste gå hand i hand med att vi utvecklar och bygger ut IT-systemet. Jag kan inte nu här redovisa alla tekniska detaljer för hur vi arbetar med detta, men det ingår som en viktig del. Det är väl det som en del av oss upplever som långsamheter i systemet när man ska logga in. Det beror på att det också handlar om säkerhetsfrågor, vilket kan vara nyttigt att tänka på ibland. Ett system som man kommer in i väldigt snabbt kan också vara väldigt snabbt att komma in i för den som vi inte vill ha där. Jag vill understryka att jag ser med största allvar på IT-säkerhetsfrågorna. Det handlar om dem som kan sabotera, som du beskrev, och även om integritetsfrågor, vilket är väldigt viktigt här. En stad som öppnar sig på det sätt som vi gör måste också jobba mycket med säkerhetsfrågorna. Det är alldeles riktigt.

Anförande nr 71

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Vi tycker också att den här teknikutvecklingen är väldigt bra. Även handikappråden uttrycker stor förtjusning över att man mer och mer kan ta del av stadens information på det här sättet. Men jag tycker ändå att det finns några saker som man måste fundera över och som man gärna vill ha svar på.

I er budget redovisas en stor effektiviseringsvinst med den här e-tekniken. Med tanke på erfarenheterna av Volvo IT tycker jag att man kanske är lite för positiv. Jag är inte helt säker på att de här vinsterna blir så stora som ni kalkylerar med. Sedan finns det också en annan fråga som kanske är lite allvarliga. Det handlar om brukarundersökningar. Det är inte alla som har e-legitimation. Det finns ett konkret exempel som jag har fått höra om. Det gäller ansökan till kollo. Det var en familj som verkligen fick leta efter ansökningar på papper. Man hade inte e-legitimation, utan man fick verkligen leta efter att få ansökningsblanketter på papper. Det oroar mig lite. Kommer det bara att gå att söka via e-legitimation i framtiden? Hur gör man då med

de brukare som inte har tillgång till e-legitimation eller kanske inte ens tillgång till dator? Det är ett orosmoln tycker jag.

Anförande nr 72

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det lika bra att jag besvarar frågorna direkt. Man får ju avvakta och se hur mycket effektiviseringen ger. Det viktiga i det här arbetet är ju att det ska bli enklare och bättre för stockholmarna. Det ska bli en bättre service. Det är målsättningen. Sedan skapar det också effektiviseringsvinster som vi sedan kan använda. Jag tycker att det är rimligt att de kommer till stadens kassa centralt så att vi sedan kan sätta in dem i olika delar av verksamheten i staden där de här pengarna behövs som bäst i framtiden.

Som jag sade i mitt inledningsanförande finns det, även om vi har väldigt hög IT-användning och tillgänglighet i Stockholm – unikt hög egentligen – personer som står utanför detta. Det får vi inte tappa bort – absolut inte. Här måste det finnas tillgänglighet med telefonservice. Utan att exakt veta hur det ser ut när det gäller kollo, tycker jag att det ska finnas möjligheter att ansöka på papper. Det ska inte vara svårt att hitta fram till den typen av information. Jag tycker att det är otroligt viktigt att Stockholm är öppet för alla, även den mindre grupp som inte använder e-tjänster och IT.

Anförande nr 73

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Tack, Sten! Kommer ni att genomföra brukarundersökningar? Det har redan varit lite struligt. Nu finns det naturligtvis lite nybörjarproblem, men i alla fall. De här brukarundersökningarna är väldigt viktiga. Det är också viktigt att vi får en utvärdering av de här effektiviseringsvinsterna. Hur stora har de varit? Hur kommer de att användas? Vi föreslår i vår budget att om man effektiviserar på grund av centraliseringen av administrationen och e-posttjänsterna ska de vinsterna stanna i verksamheterna så att de kommer dem till godo som arbetar där.

Anförande nr 74

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag var lite långsam på knappen. Jag blev lite tagen på sängen när finansborgarrådet lyfte fram stadens IT-arbete som det goda föredömet som alla i världen ser upp till. Det är kanske lite som Ann Margarethe sade, att Stockholms IT-utveckling och en hel del av Stockholms IT-strategier snarare har varit någonting som man närmast framhållit som en skräckbild, ett exempel på hur det kan gå när man inte tänker efter före. Senast var det två färggranna uppslag i Dagens Samhälle. Jag tänker naturligtvis på GS-IT som har slukat en hel del av de resurser vi har avsatt och som också tenderar att äta andra resurser, inte minst på skolområdet – det har vi diskuterat förut – men också på andra områden. Där kan vi se hur IT-kostnaderna växer och tränger undan annan verksamhet samtidigt som man i budgeten får en besparingspost. Man säger att på grund av minskade IT-kostnader kan vi spara 3 miljoner.

Detta till trots delar vi naturligtvis finansborgarrådets uppfattning att Stockholm ska ligga i framkant när det gäller möjligheten att använda ny teknik. Vi har ingen

reservation i ärendet, men jag vill påminna om att det förtar en del av glädjen att det blir lättare att söka om det samtidigt blir längre att köa.

§ 18 Överenskommelse om exploatering med tomträtsupplåtelse inom del av Vasastaden 1:16, Norra Stationsområdet, med NCC Property Development AB (utl. 2011:4)

Anförande nr 75

E m i l i a H a g b e r g (MP): Fru ordförande! Det här ärendet berör Norra Stationsområdet som är ett väldigt viktigt och strategiskt område, inte minst för bostäder. Vi i Miljöpartiet står bakom detta och tror att det här kan bli ett väldigt bra område. Men det är också ett väldigt komplicerat område med överdäckningar, och det berör väldigt många delar som också kan bli fördyrande. Det är just därför som det här ärendet kommer till fullmäktige. Det är en följd av att kostnader och förutsättningar har ändrats. Risken är stor att det kommer att hända igen att kalkyler spricker, att man måste omförhandla exploateringskalkyler och att vi får upp det på kommunfullmäktiges bord.

Det måste finnas en strategi för att hantera kostnadsökningar, och det nämns inte i det här ärendet. Det finns ett tillbakaskick till exploateringsnämnden att man ska se hur man hanterar just det här ärendet, men det måste finnas en övergripande strategi för Norra Stationsområdet. Det finns som en stående punkt till exploateringsnämnden att förbättra prognossäkerheterna.

Jag skulle vilja fråga borgarrådet vilken strategi som finns just för Norra Stationsområdet när det gäller att hantera de komplicerade byggnadsprojekten och kalkylsäkerheten. Annars finns det en risk att viktiga investeringar som berör det här området skjuts på framtiden, och då tänker jag särskilt på kollektivtrafiken. Det är helt nödvändigt att spårsatsningarna som finns med i planen, tunnelbana eller spårvägar, inte skjuts på framtiden för att kalkylerna har varit otillräckliga. Finns det en tillräcklig kalkylsäkerhet och en strategi för det?

Anförande nr 76

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag misstänker att detta är ett återkommande ärende om man ser till det faktum att vi kommer att bygga väldigt mycket i Norra Stationsområdet de närmaste åren. Det är roligt att även Miljöpartiet och andra är roade av just det faktum att staden utvecklas ut över en plats som tidigare i stort sett varit omöjlig att hantera byggnationer på. Vi använder oss av sedvanliga fantastiskt bra byggföretag som har bra teknik, de senaste idéer om hur man kan bygga och så vidare. Det är så man bygger den här staden.

När jag läste det Miljöpartiet skrev går det möjligen lite i clinch med det som man säger här i talarstolen. Att komma med påståenden om att man ska göra si och så i efterhand, såsom Miljöpartiet tror att de gör här, innebär alltid risker för att ekonomin drar i väg ännu mer än vad som är fallet. Det är självfallet så att de byggföretag som i dag bygger i Norra Stationsområdet, likväl som i andra delar av staden, alltid använder sig av energieffektiva lösningar och ser till att man bygger för framtiden. I Norra Stationsområdet kommer detta att vara en viktig del.

Det är en komplex stadsdel som ska förlänga stenstaden. Det kommer att bli en del fantastiskt spännande projekt som handlar om den högspecialiserade vården som man bygger upp i samband med landstingets utveckling i området. Det handlar om parkområden och om att se till att den handel som man diskuterar blir som man har tänkt sig den.

Ekonomi i projekten är ingenting nytt. Däremot är det möjligen så att helhetstänket är någonting som man har försökt bearbeta fram under den förra mandatperioden. Det handlar om att se till stadens utveckling som en helhet, att se till att staden får en fortsättning och att man inte bygger, som flera påstår, som frimärken eller på ett sätt där det blir enstaka hus här och där. Man måste se till att vi bygger stad. Det är precis så som Norra Station eller Hagastaden som det ska heta utvecklas. Det här kommer att bli en ny stadsdel, en stadsmiljö som många kommer att efterfråga. Det kommer också att bli ett fantastiskt bra ställe att utveckla handel och den högspecialiserade världsledande forskning som man också ger utrymme för. Ekonomi i detta handlar om att följa och samordna projekten. Det är ingen slump att det ligger på exploateringskontoret att samordna och se till allting inte händer precis samtidigt utan att det sker en uppdelning här. Att vi påpekar detta så ofta som Emilia Hagberg också poängterar beror just på att det är viktigt att det inte drar i väg åt något håll.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 77

Emilia Hagberg (MP): Vi ska självfallet ha en planering för Norra Stationsområdet som innebär att man bygger effektivt redan från början. Det är därför vi ställer höga miljökrav redan från början i våra förslag. Men det har inte Alliansen velat följa efter, utan man stannar vid en lägre ambitionsnivå.

Sedan vill jag se mer av det helhetstänk som Joakim Larsson talar om. Bristen på helhetstänk gör att det inte har planerats in skolor och förskolor. Det skjuter man hela tiden på framtiden och säger att man kommer att lösa det i slutet. Risken med Norra Stationsområdet är att det kommer bli precis på samma sätt som det har varit i en del andra områden, nämligen att det inte är planerat för skollokaler, förskolelokaler och andra offentliga nyttigheter som vi behöver ha.

*§ 19 Exploatering inom Årsta 1:1 och Enskede Gård 1:1 med flera
Inriktningsbeslut
Förslag från exploateringsnämnden (utl. 2011:5)*

Anförande nr 78

J o n a s E k l u n d (MP): Stockholmare och kommunfullmäktige! Årstastråket är ett av mellanstegen i en flerstegsraket. Det påbörjades redan i början av 2000-talet. Som Alliansen så pompöst påpekar i detta utlåtande har Alliansen nu fått förtroendet att fullfölja detta. Det återstår att se om det här området verkligen är färdigbyggt under Alliansens mandatperiod.

Det är ett utmärkt projekt att gräva ned de här kraftledningarna, minska de alltför stora vägar som går genom Johanneshov och Årsta och bygga ihop Enskede med Årsta och Johanneshov och skapa mer än 1 000 nya bostäder i det här området. Det är alldeles utmärkt, men jag vill påpeka att stadsbyggnadsnämnden som antog programmet för det här området för flera år sedan gjorde det uttryckligen under förutsättning att landskapsparken ska förverkligas på Årstafältet. Det handlar alltså inte om den minskade stadspark som den borgerliga majoriteten vill ha utan en riktig landskapspark. Det skulle nämligen ge alla de nya invånarna vid Årstastråket närhet till grönområden på det vis som man har nu i Årsta.

Årsta har förtätats mycket de senaste åren och fortsätter att förtätas, men det måste göras med förnuft. För att man ska kunna bygga så pass tätt som man nu gör vid Årstastråket måste det finnas en del parker och grönområden kvar i närheten. Därför väljer vi att påpeka det i vårt särskilda uttalande i det här ärendet. För att man ska kunna bygga en ny modern stad i Årsta och Johanneshov behövs det också en ny landskapspark i området.

Det finns också anledning att befara att det blir trafikstockningar på den nya Johanneshovsvägen som kommer att gå igenom det här området i och med den stora exploatering som är på gång på Årstafältet. Det är en av de stora riskerna med ärendet som det framgår av utlåtandet. Jag undrar hur den borgerliga majoriteten har tänkt hantera detta. Räknar men helt enkelt med att den betydande nya trafiken från området på Årstafältet ska kunna smita igenom på något sätt? Eller kommer det nya kollektivtrafiklösningar månntro?

Anförande nr 79

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det blev lite spännande här plötsligt, så jag tänkte att det var lika bra att begära replik. Jag hörde hur du från talarstolen säger att vi pompöst har sagt att vi gör detta eftersom vi har fått förtroendet från stockholmarna. Jag antar att det handlar om det val som vi har bakom oss. Sedan följs detta av ett resonemang från dig som går ut på att det inte är säkert att det här kommer att byggas klart under den här perioden och att vi får se vad som händer sedan. Det återstår att se, sade du. Då måste jag faktiskt fråga om det är så att Miljöpartiet kommer att verka för att det som inte hypotetiskt skulle vara färdigt vid nästa val kommer att stoppas och eventuellt ska man riva det som vi bygger. Det skulle vara spännande att höra det.

Anförande nr 80

J o n a s E k l u n d (MP): Jag glömde att säga att vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, och sedan har Miljöpartiet ett särskilt uttalande om vad det här projektet förutsätter. Av det följer logiskt att vi varken kommer att försöka stoppa eller föreslå att man ska riva de här byggnaderna efter nästa val när vi sitter i majoritet. Jag förstår inte varifrån det kom.

Däremot skulle jag gärna se att den borgerliga majoriteten tog mer hänsyn till grönstrukturfrågorna. Det vore intressant att höra vad Joakim Larsson har att säga om till exempel närheten till en ordentlig park för dem som ska bo i de nya husen vid Årstastråket.

Anförande nr 81

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Vi i Folkpartiet tycker att den exploatering är ett utmärkt exempel på hur man kan förtäta och förbättra staden och förbättra boendemiljön i stadsdelen samtidigt som vi bygger bort någonting slitet, någonting tråkigt och någonting som inte är trivsamt och tryggt för de boende i Årsta. Samtidigt är vi 2 000 bostäder närmare målet om 15 000 nya bostäder fram till 2014, vilket är alldeles utmärkt.

Genom nedgrävningen av de här lufthängda kraftledningarna kan vi också skapa förutsättningar att utveckla hela söderort. Vi kan bygga ännu fler bostäder förutom dessa 2 000, och vi kan skapa en sammanhängande bebyggelse där vi bygger samman nya och gamla Årsta och Enskede Gård med Johanneshov.

I det här projektet har vi också en ganska hög exploateringsgrad. När vi bygger en tät stadsmiljö är det viktigt att vi har närhet till arbetsplatser, vilket vi har vid Globenområdet, den nya söderstaden. Vi har också närhet till miljön, till en bra stadspark på Årstafältet. Som Miljöpartiet också vet kompenserar vi genom att plantera nya träd för varje ny bostad som byggs. Vi bygger en ny och grön stadsdel där det i dag är hårdgjord yta och ganska tråkiga och förslummade områden.

När vi nu bygger tätt är det också viktigt att vi planerar för kommunal service. Exploateringsnämnden har redan tagit initiativ till att vid varje nytt stort projekt ska man väga in behovet av kommunal service, förskolor, äldreboenden, goda kommunikationer och annan kommunal service som måste finnas. Det här har vi redan på bordet i exploateringsnämnden.

Det är också glädjande att vi i det här projektet har en god balans mellan olika boendeformer. Vi har ungefär 40 procent hyresrätter. Avslutningsvis vill jag också understryka att det är väldigt viktigt att vi kan hålla tidsplanen med tanke på att vi måste vara i fas med ombyggnaden av Tvärbanan för att inte försena och fördyra det här projektet. Vi har redan i dag mycket goda ekonomiska marginaler, och dem vill vi inte försämma genom att försena projektet.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kan instämma i allt vad min allianskollega sade här alldeles nyss. Jag ska dock göra ett litet tillägg. Den sammanlänkning som vi talar om är väldigt viktig i sammanhanget. Årstastråket är en minimal del av vår vision för hela söderort, men det är en viktig del. Det handlar om hur vi länkar samman stadsdelar och ser till att vi får mer kontakt med stadsdelar som i dag ligger lite som öar runt om i söderort. Jag tycker att det bästa exemplet på det är Östberga. Jag var i Östberga centrum nyligen. Jag konstaterade att kopplingen till det nya Årstafältet kan bli väldigt viktigt för Östberga centrum. Kopplingen till ett område där det finns många nya boenden och flera nya butiker kan påverka utvecklingen av det centrumet. Vi ska hålla ögonen på vad detta kan leda till. Vi har också sett utvecklingen i andra delar av staden. När det flyttar in människor, kommer nya verksamheter och fler arbetsplatser finns det också möjlighet att utveckla det redan befintliga.

Jag tror att Miljöpartiet måste kika lite mer på planen för Årstafältet och de idéer som finns för Årstafältet. Var är parken, var det någon som sade. Det är en väldigt stor park inplanerad i de planer som finns för Årstafältet. Nu handlar inte ärendet om det i dag, men det kommer att finnas fantastiska möjligheter för dem som bor vid Årstastråket och på Årstafältet att få tillgång till grönområden. Jag skulle nog inte rekommendera mina mest pollenallergiska vänner att flytta till Årstastråket. Det kan jag säga, för där kommer det att finnas både gräspollen och annat i väldigt hög grad. Men för dem som vill ha nära till naturen, nära till Årstaskogen, nära till Årstafältets nya park och det som kommer att kunna utvecklas där är Årstastråket och det vi nu har satt i gång ett väldigt spännande alternativ.”

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 83

J o n a s E k l u n d (MP): Borgarrådet inleder med att säga att han instämmer i sin allianskollegas anförande. Där var det frågan om fördelningen mellan bostadsrätter och hyresrätter. Dess värre är den inte helt god. Det påstods att det skulle vara 40 procent hyresrätter, men i utlåtandet står det av de hittills 1 100 anvisade lägenheterna kommer ca 330 att upplåtas med hyresrätt. Det är ungefär 30 procent enligt min uträkning.

Jag vill instämma i det Joakim Larsson sade. Det är utmärkt att knyta ihop Östberga och Årsta med ny bebyggelse. Det anser även vi i Miljöpartiet. Dessutom skulle det behövas bättre kollektivtrafik till Östberga och framför allt en stor park på Årstafältet, inte en lite park som Alliansen nu har dragit ned det till.

Anförande nr 84

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det här är sådana inlägg som faktiskt avslöjar Miljöpartiet. Nu tycker ni att det är för lite hyresrätter, och i något tidigare inlägg har det sagts att det är så viktig med ekonomin. Vi strävar efter att ha en jämn fördelning mellan hyresrätter och bostadsrätter i hela Stockholm. Men gör man som Miljöpartiet gjorde under den period som man var förenade med de övriga på vänstersida då man styrde Stockholm genom att ge tomträttsupplåtelse till dem som byggde bostadsrätter

i stället för att ge tomträtsupplåtelse endast till dem som bygger hyresrätter och sedan sälja marken till dem som bygger bostadsrätter för högsta bud. Det är så vi får ekonomi i projektet och får möjligheter att få bättre projekt och bättre byggen. Då kan vi utveckla lite mer och se till att gatustråk, trädplanteringar och annat blir lite bättre. Ekonomin är central, och jag är helt säker på att vi kommer att få se blandade upplåtelseformer i hela Årsta. Det kommer beslutet i dag inte att ha någonting emot.

Anförande nr 85

Ann-Margarethe Livh (V): Fru ordförande! Vi är också positiva till den här exploateringen. Jag håller till och med med Joakim Larsson om väldigt mycket av det han säger i sitt anförande. Jonas tog naturligtvis upp väldigt mycket av det som vi också tycker. Vi är oroliga för det inte ska bli tillräckligt många hyreslägenheter. Eftersom det står över 300 000 i bostadskön måste man få fram hyreslägenheter. Jag tycker att det skulle vara en ambition att få fram sådana även i det här området.

Det här är ett väldigt tätt exploaterat område. Hela söderortsvisionen bygger ju på förtätning, vilket vi tycker är bra. Det är bra att man utvecklar fler bostäder och fler arbetsplatser. Men en förutsättning för att vi ska tycka att det här är så bra som vi faktiskt tycker är att man gör Årstafältet till en landskapspark. Det räcker inte med en stadspark. Det unika i den här delen av staden är att Årstafältet är precis som Järvafältet. Det är inte en park, utan det är ett fält, det är natur med olika inslag, och det rymmer en otrolig massa olika aktiviteter alltifrån från kolonilotter till fotboll, promenader och den gamla landsvägen. Jag vill verkligen understryka detta: Förtäta och genomföra väldigt mycket av söderortsvisionen, men se till att den här landskapsparken blir av!

Anförande nr 86

Borgarrådet Larsson (M): Låt oss passa på att replikera lite när vi har chansen. Eller hur, Ann-Margarethe? Det är väldigt viktigt med blandade upplåtelseformer även när man bygger nytt. Det finns många aktörer som är intresserade av att bygga nytt och bygga hyresrätter. Det är roligt. Vi har många sådana exempel runt om i staden.

Faktum är att förra året var drygt 50 procent av alla markanvisningar just till hyresrätter. Det gläder mig att oppositionen också numera räknar in privata aktörer som bygger hyresrätter i den allmänna diskussionen, för annars brukar det vara så att om det inte är Stockholms stad som bygger genom sina bolag räknar med dem inte. Det tycker jag är en lite tråkig inställning, men där har ni tydligen ändrat er.

Jag vill rätta dig på en punkt. I debatten låter det ofta som om det står över 300 000 bostadskön och att det är dem vi nu bygger för. Jag vill se till att vi någon gång i denna sal använder oss av riktiga siffror. Jag tror att det står ännu fler i den där kön, men 90 procent av dem har förstahandskontrakt, bor i villa eller bostadsrätt. Det är inte dem som vi pratar om utan det är de ungefärliga 10 procent som behöver bostäder. Det skulle vara bra om vi använde rätt siffror i denna sal.

Anförande nr 87

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det är klart att det är många som har förstahandskontrakt, men många av dem är otroligt trångbodda. De räknas inte in i de här 10 procenten. Det står jättemånga i bostadskön som har otroligt trånga lägenheter dels för att det inte finns större lägenheter, dels för att många stora lägenheter är väldigt dyra.

Vi har aldrig varit emot att det är olika byggare, men vi tycker att det är otroligt tråkigt att de allmännyttiga bostadsbolagen får så få markanvisningar. Det har vi protesterat emot. Det tycker jag fortfarande är väldigt dåligt. Har vi kommunala bostadsbolag, en allmännytta, ska de naturligtvis bygga. Det är självklart.

Anförande nr 88

J o n a s E k l u n d (MP): Jag tar fasta på borgarrådet påpekande att det är bra om man använder rätt siffror. Därför skulle jag återigen vilja fråga hur det är med fördelningen mellan bostadsrätter och hyresrätter i det här projektet. Är det 40 procent hyresrätter eller är det 30 procent hyresrätter? Det behöver inte ligga någon särskild prestige i att helt enkelt tala om hur det egentligen är.

Jag skulle också vilja säga att det här innebär en förtätning, och en förtätning innebär ofta exploatering av parkmark. Så är det även i det här fallet. Det handlar till exempel om parkremsorna längs med Tvärbanan genom Årsta som bebyggs genom det här förtätningsprojektet. Vi tycker att det är bra och helt acceptabelt för att förtäta Årsta och för att få fler bostäder i ett centralt läge. Jag tror också att det kan bli en ganska spännande stadsmiljö längs Tvärbanan. Men när man exploaterar park, när man tar bort de områden där dagens Årstabor går med sina hundar eller där barnen springer och leker, behöver man ha annan parkmark i närheten. Exploateringen av Årstafältet innebär att det blir ganska långt till närmaste ordentliga park. Det blir mer än dessa 200 eller 300 meter som man pratar om att det bör vara till en närpark. Även om Årsta i dagsläget fortfarande är ett grönt och parktätt område skulle jag vilja be Alliansen att hålla koll på detta med en grön stad i exploateringen av det här området. Ha det i tankarna och fundera på om det inte är lite överkill att bygga på en så stor del av Årstafältet som ni planerar.

Anförande nr 89

D a n i e l F o r s l u n d (FP): Fru ordförande! Med tanke på att jag blev citerad vill jag klargöra vad som står här. På s. 260 i yttrandet finns det en ganska detaljerad redovisning av hur helheten för det här projektet ser ut. I sista stycket kan man läsa att det handlar om en ungefärlig fördelning med 40 procent hyresrätter och att den andelen kan öka ytterligare vid de kommande etapperna av det här projektet. Alliansens strävan är, som alltid, att vi ska ha en god balans mellan alla olika upplåtelseformer. Man strävar efter en jämn fördelning här, och den kommer att förbättras ytterligare.

Sedan vill jag kort säga att vi jobbar med att göra naturen ännu mer tillgänglig. Genom att vi nu binder samman de här olika stadsdelarna blir naturen ännu mer tillgänglig. Det här är inget område som i dag gör det möjligt att idrotta, rasta sin hund eller gå ut och promenera. Det här är slyig hårdgjord mark eller gräsbevuxen

mark som inte går att använda till idrott. Det här blir en stor förbättring för Årstas invånare.

Anförande nr 90

J o n a s E k l u n d (MP): Jag tackar för förtydligandet av andelen hyresrätter. Om jag hade haft en hund och bott i Årsta hade jag rastat den i det här parkområdet som ligger norr om Tvärbanelinjen. Det är definitivt inte någon hårdgjord mark, utan det är parkområden som exploateras i det här ärendet. Sedan har man också en del alltför breda gator, till exempel Johanneshovsvägen. Visst är det grönmärkt som används. Det är helt okej, men vi måste se till att det finns park i närheten av de nya bostäderna.

Anförande nr 91

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag vill haka på det Daniel var inne på. Vi minskar inte Årstafältet för minskandets skull. Vi exploaterar inte det för att vi vill minska grönyttorna, utan vi exploaterar dels för att länka samman de olika stadsdelarna så att Årsta blir mer attraktivt att bo och vistas i, dels för att få ett nytt grönområde som blir mer attraktivt, mer mångfasetterat och mer inbjudande för dem som bor där. Med den omvandling som vi kommer att göra och som ligger i planen för Årstafältet kommer fler människor att vilja vara där. Man kommer att kunna göra fler saker där. Det kommer att bli en mer inbjudande plats med fler människor. Det här är en upprustning för hela det här området av många skäl. Det är absolut ingen försämring. Det är en förbättring av grönstrukturen i detta område.

Anförande nr 92

J o n a s E k l u n d (MP): Årstafältets attraktivitet kan tyvärr inte bli så mycket sämre. Runt om Årstafältet finns det halvt uppgrävda motorvägar, asfalthögar och stora snöhögar. Det finns över huvud taget inga anlagda gångvägar in till Årstafältet. Alliansen har under de senaste fem åren inte gjort någonting för att göra det till den attraktiva park som det faktiskt skulle kunna vara och faktiskt är för många som hittar dit genom asfaltdjungeln.

Jag vänder mig emot påståendet att man måste exploatera halva Årstafältet för att göra resten till en attraktiv park. Det finns inget annat område i södra Stockholm som har förutsättningar att bli en riktig landskapspark. Det finns inget annat så stort öppet grönområde där man till exempel kan spela brännboll, kasta frisbee eller skåda fåglar.

§ 22 Avtal mellan staden och Stockholms Hamn AB om markutnyttjande och drift och underhåll av hamnområdet (utl. 2011:8)

Anförande nr 93

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det här avtalet som har godkänts av de olika berörda nämnderna och av hamnstyrelsen är något som vi med jämna mellanrum måste reglera. Det handlar helt enkelt om skötseln av och tillgängligheten till hamnmarken. Ni ser att avtalets ekonomiska implikationer egentligen inte är jättelika. Det är inte det som är huvudsaken i ett sådant här avtal, utan det handlar om att vi använder den enorma tillgång som kajerna och hamnmarken i Stockholm är på ett bra sätt. De ska användas på många olika sätt. Här blickar vi också framåt. Det finns områden som i framtiden kan bli mer tillgängliga för andra verksamheter än den tidigare hamn- och kajverksamheten. Här visar vi också att vi är beredda att fortsätta att ta till vara den här utvecklingen.

Låt mig kommentera den socialdemokratiska reservationen. Jag noterar att man tar upp två andra frågor i den. Man tar upp möjligheterna för fritidsbåtar. Det är någonting som hamnstyrelsen bland annat på initiativ av det tidigare hamnborgarrådet Ulla Hamilton har tagit upp. Det är frågor som man jobbar med. Vi önskar alla ett levande båtliv i Stockholm. Socialdemokraterna tar också upp frågan om kollektivtrafik på vattnet. Vi i Alliansen är mycket positiva till att utveckla kollektivtrafik på vattnet. De här två frågorna ligger dock inte direkt i det här avtalet som regler skötsel, tillsyn och andra frågor om hamnmarken inom staden.

Fru ordförande! Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 94

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Stockholm är en stad på öar. Det är det som ger staden dess karaktär och mycket av dess skönhet. Stockholm är också en hamnstad sedan lång tid tillbaka. Det är två värden som vi måste fortsätta att värna och balansera mot varandra. Vi anser att det är väldigt viktigt att man tillgängliggör stadens hamnområden i så stor utsträckning som det bara är möjligt så att man kan använda dem så effektivt som det bara går. Vi har den synen att takten i tillgängliggörandet av hamnmarken är lite för långsam. Vi skulle gärna se att man ökade tempot.

Därför är det också viktigt att avtalen som man sluter inte hindrar fortsatt bostadsbebyggelse i stadens hamnområden, och det gäller även andra användningsområden. Stadens hamnar har i dag över en miljon kvadratmeter yta i staden. Det är väldigt viktigt att man använder detta på det mest effektiva sättet. Nu ser vi i planerna över Norra Djurgårdsstaden att man faktiskt kan sam använda den här marken. Man kan använda den både för hamnverksamhet och för bostadsbebyggelse. Därför ser vi inga skäl till att avvakta. Vi tycker att det är dags att fortsätta att samordna i en snabb takt så att man kan mer bostadsbebyggelse i hamnområden. De här områdena är väldigt attraktiva bostadsområden i och med att de ligger nära vatten och ofta har väldigt bra boendemiljöer. Vi anser att den modellen bör användas i fler områden.

Vi tycker att ett fokus som måste finnas med ännu tydligare i stadens arbete med hamnar är att tillgängligheten till de här hamnområdena förbättras. Det gäller tillgängligheten för funktionshindrade, som är det fall då man vanligtvis använder ordet tillgänglighet, men också tillgängligheten för vanliga stockholmare som har en väldigt stor längtan efter att få tillgång till vattenområden, vattenytor och få kontakt med vattnet. I dag är det tyvärr så att många hamnområden inte har den här tillgängligheten utan är avstängda för vanliga stockholmare. Ett exempel på det är Masthugget på Söder som skär av det promenadstråk som går hela vägen runt Södermalm utom just på en sträcka vid Masthugget. Vi tycker att staden borde arbeta med att få bort sådana hinder och tillgängliggöra marken för stockholmarna ännu bättre än i dag.

Detta är inte minst viktigt när det gäller kollektivtrafik på vatten. Det är en fråga som Miljöpartiet har kämpat för under lång tid. Vi hoppas att vi framöver kommer att få flera förbindelser som gör att vattnet inte skiljer Stockholms öar åt utan tvärtom sammanbinder öarna genom att vi har bättre kollektivtrafikförbindelser. Men då krävs det också att man har en bra tillgång till hamnområdena så att man som kollektivtrafikant kan komma ned och använda sig av de här nya förbindelserna. Ett medskick som vi vill ge till majoriteten är att fortsätta ett intensivt arbete för att göra hamnområdena i Stockholm alltmer tillgängliga för stockholmarna.

Anförande nr 95

H e l e n a B o n n i e r (M): Fru ordförande, ledamöter! Det känns väldigt bra att det finns en sådan samstämmighet om det beslut som vi ska fatta här i dag och hur bra det är. Det har stor betydelse. Det är ett tioårigt avtal. Det är framför allt otroligt viktigt för hamnarna eftersom man får ett väldigt stort uppdrag. Vi ska alltså sköta driften och underhållet av stadens kajer och hamnar. Det är väldigt mycket. Som vi hörde tidigare är det över en miljon kvadratmeter. Av dessa är faktiskt 100 000 kvadratmeter kajer i innerstaden.

Det är som sagt var ett stort uppdrag för hamnarna som vi åtar oss att göra. Hamnarnas betydelse är väldigt stor för den här regionen. Även om det är ett litet tillskott i det här avtalet innebär hamnarnas verksamhet i alla fall att det kommer 12 miljoner färjepassagerare som bidrar med 5 miljarder kronor till staden. Det är någonting som vi ska vårda och vara tacksamma för. Den omsättning som vi bidrar med är stor.

Som tidigare har sagts här finns det många intressenter som är berörda på olika sätt av hamnarna. Det är gods, människor, serveringar och kiosker. Det finns också stora ytor för evenemang och promenadstråk. Av just det skälet är det viktigt att vi får en samsyn och ett sammanhållet ansvar för nyttjande och skötsel. Därför är det glädjande att vi nu kan enas om detta avtal. Även om Socialdemokraterna i den här församlingen kastat in ett förslag till beslut som jag inte avser att besvara i den här tappningen eftersom det återkommer i en motion senare. Jag är naturligtvis något förvånad över att Miljöpartiet har undertecknat denna skrivelse i hamnens styrelse och icke i det här sammanhanget, men det återkommer vi som sagt var till.

Hamnarna har stor betydelse för staden och för stockholmarna. Kajerna ska bli attraktiva också för den dagliga samvaron och umgänget för stockholmarna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag på alla dessa punkter.

Anförande nr 96

C l a u d i a J i m é n e z G u a l a (V): Fru ordförande, åhörare och kära ledamöter! Vissa har redan hört mig säga det jag tänker säga nu eftersom jag var här inne och övade tidigare i dag. Jag var inte medveten om att internradion var på, så jag tror att många fick sig ett gott skratt när jag stod här nervöst och provade att säga det jag skulle säga!

För att komma till sak: Vi i Vänsterpartiet är för att utvidga kollektivtrafiken. Som det ser ut med trängseln i dag, särskilt under rusningstrafik, behöver vi kunna erbjuda kollektivtrafik på vatten. Det finns många exempel i världen där detta har gjorts. I Hamburg tar moderna båtar stora mängder resenärer mellan olika platser i staden. I Sverige har vi ett exempel i Göteborg: Älvsnabben via Göta älv. Jag skulle gärna vilja se sådana exempel här i Stockholm, och det gläder mig att Moderaterna också vill utveckla kollektivtrafik på vatten. Men jag och vi inom Vänsterpartiet tycker att det är dags att ta tag i detta *nu*.

Därför yrkar vi bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 97

H e l e n T ö r n q v i s t (C): I en frihetlig stad är det självklart att se vattenytorna inte bara som skådespel utan som viktiga vägar in i, ut ur och inom Stockholm. Det får man läsa om här i det nya avtalet.

Det är viktigt att öppna gränserna och att ha en strategi för vatten, hamnar och kajer. Vi ser här i ärendet att Stockholms blå portar i form av hamnarna är viktiga för varuförsörjning och ekonomi. Stockholms hamnar utgör också viktiga dörrar ut mot nya upplevelser, platser och möten för oss. Det gäller så klart Gotland, Åland och Finland, men sjöfarten har också knutit oss närmare våra baltiska vänner tack vare kryssningsföretagen.

I den gröna staden ser vi vattenytorna som resurser för att ta sig fram inom Stockholm. Vi har sagt det förut från den här talarstolen. Alla är för att man använder vattnet som kollektivtrafikyta. Där skulle man kunna tänka sig att Slussen är centralstationen för kollektivtrafik till sjöss.

Det jag vill framhäva är den bilaga, nr 16, som är någon form av råd och riktlinjer vid förändringar av kaj- och strandområden. Det står att det ska vara samsyn i stadsmiljön och att ny bebyggelse ska utformas med respekt för det öppna vattenrummet. Det är viktigt. Renovering ska utformas med respekt för befintlig struktur, står det också. Det är viktigt. Miljövänliga material ska användas, och återanvändning eftersträvas. Det är viktigt. Det övergripande förhållningssättet för offentlig plats som har bilagts drifts- och underhållsavtalet är viktigt.

Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 98

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande och fullmäktige! Först får man kanske be finansborgarrådet om ursäkt för att vi blandade ihop två andra saker i detta mark-ärendet. Men ibland blir det så. Man kan belysa olika saker, och det är också det vi vill göra via den skrivning som vi har gjort i kommunstyrelsen.

Det handlar framför allt om fritidsbåtarna, som ökar ganska kraftigt. Vi vet i dag att mellan Hammarbyslussen och Karl Johanslussen passerar ungefär 50 000 fritidsbåtar varje år. Många av dem är inte stockholmare utan kommer från olika andra delar av landet och besöker Stockholm på olika sätt. Därför vore det ganska bra om man hade bra anläggningar där dessa båtar kunde lägga till och människor kunde besöka staden på ett bra sätt.

Vi vet att den kollektiva sjötrafiken skulle kunna avlasta oss mycket av de problem som i dag finns i staden när det gäller trafikfrågorna. Detta är frågor som har diskuterats länge, men det är väldigt lite som har hänt. Det är inte så många nya kollektiva båtlinjer som har invigts den senaste tiden i Stockholm. Därför tycker vi från Socialdemokraterna att det är viktigt att vi i detta ärende tar upp och belyser frågorna.

När det gäller hamnen och hamnens verksamhet är det många som under många år har haft olika intressen av att utveckla hamnområdet. Per Bolund pratade om bostäder. Vi har fört en lång diskussion – det vet ni själva – om hur man ska utveckla sjöfarten samtidigt som man ska utveckla bostadsområden nära en hamnanläggning. Det är inte det lättaste. Vi vet att många fartyg kommer till Stockholm i dag, framför allt kryssningsfartyg. Vi vill ha så många kryssningsfartyg som möjligt till Stockholm. Det är många rederier som också vill komma hit. Men problemet är att om vi tar för stora områden och för många längdmeter av hamnen i anspråk för annat så att till exempel kryssningsfartygen inte kan lägga till därför att det ligger ett hus i anslutning till kajplatsen kommer vi också kanske på sikt att minska antalet kryssningstrafikanter till Stockholm. Fartygen blir också större.

Vi för en diskussion om studentbostäder på fartyg. Också detta tar utrymmen från hamnen. Jag menar att det vi har skrivit i utlåtandet från kommunstyrelsen handlar om att peka på två saker. Fritidsbåtar och kollektiv sjötrafik ska utvecklas. Men vi vet också att det finns många intressenter som vill åt Stockholms hamnar eller kajplatser, rättare sagt, på olika sätt. Det här är en ekvation som vi måste ha ett förhållningssätt till. Hur ska det vara?

Både antalet fritidsbåtar och annat ökar. Det är fler och fler som köper båtar och fler och fler som nyttjar möjligheten att lägga till i Stockholm. Då måste vi också ha anläggningar för att de ska kunna komma till. Stockholms hamn har under många år haft ansvaret för kajanläggningarna och dessa delar.

Jag yrkar bifall till S-reservationen i kommunstyrelsen.

§ 23 Försäljning av AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stads fjärrvärmeverksamheter och industriaffärer utanför Stockholmsområdet (utl. 2011:9)

Anförande nr 99

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Detta är en linje som vi har drivit länge. Som delägare i Fortum önskade vi att man skulle avyttra innehavet utanför Stockholms stads gränser eftersom vi inte ur Stockholms stad synvinkel ser att det kan ligga någon rimlighet i att vi bedriver fjärrvärmeverksamheten i Torsby, Grums, Säffle och så vidare. Det är rimligt att någon annan åtar sig det.

Fru ordförande! Jag kan notera att om man ser positivt på oppositionens olika yttranden finns det ändå något slags tråd där oppositionen är enig med majoriteten om att det inte är Stockholms stad som ska utöva detta ägande. Det välkomnar jag verkligen. Jag kan nämligen inte se att det finns några argument för det. Tvärtom gör man här en mycket bra försäljning. Man säljer till en koncern som är en erfaren förvaltare och utvecklare av infrastruktur. Denna mycket stora koncern äger både Arlanda Express och Kastrup, för att nämna två stora verksamheter.

När det gäller de ingående kommunerna är fyra av kommunerna – Arvika, Hällefors, Säffle och Hofors – i dag delägare och har haft hembudsmöjlighet. Det är endast Arvika som har valt att utnyttja denna möjlighet. Jag tror därför inte att det är någon idé att skicka ut detta erbjudande igen till övriga kommuner. Såvitt jag är informerad har de haft möjlighet att delta i budgivningen, för detta har inte varit någon hemlig försäljning. De har inte funnit att det ligger i deras intresse att gå in i detta, förutom Arvika kommun som alltså har valt att utnyttja sin hembuds rätt.

Jag ser att Carin Jämtin står på talarlistan. Socialdemokraterna har kanske något hårddragit formuleringarna i mina synpunkter så att jag inte skulle tycka att man kunde göra en enda investering när det gäller Fortum. Ni nämner Brista och andra saker och att dessa investeringar skulle ligga någon annanstans. Det är självfallet inte min uppfattning och inte heller Alliansens uppfattning. Här handlar det just om att vi, som vi har varit tidigare, är så delaktiga i driften och själva fjärrverksamheten i en rad andra kommuner. Det tycker vi inte att vi ska vara. Denna hårddragning behöver ni inte göra. Därmed har Carin Jämtin fått mitt besked om det.

Med dessa ord, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 100

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Precis som Sten Nordin noterade delar vi i Miljöpartiet uppfattningen att Stockholms stad inte ska äga fjärrvärmenät i andra kommuner. Vi vänder oss inte emot att man säljer ut innehaven, utan det vi vänder oss emot är det sätt som det görs på.

En stads värmesystem är oerhört viktigt för staden. Man kan säga att det är dess blodomlopp. Därför är det också viktigt att Stockholms medborgare känner sig trygga med sin fjärrvärme, och gärna också stolta över det fjärrvärmesystem vi har. På samma sätt borde vi från Stockholms stads sida medverka till att man i andra

kommuner kan känna samma trygghet och stolthet över sina fjärrvärmenät och slippa oro för till exempel skenande priser för sin uppvärmning i framtiden.

Stockholmarna har bittert fått erfara vad det innebär att staden har sålt ut sitt fjärrvärmenät till en kommersiell aktör. Det är intressant att titta igenom historien. Om man följer fjärrvärmepriserna i Stockholm ser man att fram till 2002, när staden sålde Birka Energi, följde kostnaden för fjärrvärme i Stockholm ungefär med den genomsnittliga prisnivån för fjärrvärme i landet. Men efter 2002, när fjärrvärmenätet såldes, steg priset mycket snabbt och långt över vad som är ett genomsnittligt fjärrvärmepris i Sverige. Det finns beräkningar som visar att denna skillnad och de stegrande fjärrvärmekostnaderna är en omotiverad kostnad för stockholmarna på ungefär 1 miljard kronor per år. Det är en miljard kronor som Stockholms fjärrvärmekunder skulle kunna använda till betydligt bättre saker.

Att Stockholm nu inte själv har makten över vårt fjärrvärmesystem gör det också svårare att bygga ut fjärrvärmenäten och att expandera dem till områden som i dag tvingas ha sin egen uppvärmning, till exempel med oljepannor. Det gör det också svårare för Stockholm att agera för att minska de klimateffekter som vi får från fjärrvärmesystemet i Stockholm. Tyvärr är koleldningen i Värtaverket en av de stora utsläppskällorna till klimatpåverkande gaser i Stockholm. I och med att vi själva inte äger näten har vi svårare att påverka utfasningen av de fossila bränslena.

Man tycker att vi med de lärdomar vi i Stockholm har dragit av farorna med att inte själva äga sitt nät borde göra allt vi kan för att ge andra kommuner möjlighet att äga. Vårt förslag är därför att Stockholm ska ge möjligheten till kommunerna Torsby, Hällefors, Grums, Säffle, Ljusnarsberg, Kristinehamn, Hudiksvall, Avesta, Gullspång och Hofors att själva äga sina nät och ha kontrollen över fjärrvärmen på samma sätt som Arvika har valt att göra. Vi tycker inte att staden har löpt linan ut. Vi har inte följt upp detta och gett kommunerna möjligheter att själva ta över driften av sina nät. Tyvärr drar man då slutsatsen att den sittande majoriteten inte har gjort några erfarenheter av försäljningen av Birka Energi och de problem som den har medfört för Stockholms invånare. Det ger också oro inför möjliga framtida försäljningar.

Anförande nr 101

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Vi – jag tror att det var Per Bolund och jag – har tidigare fört debatten om fjärrvärmekostnaderna. I den debatten konstaterade jag att kostnaderna peakade under den S-MP-V-styrda majoritetens tid 2005. Sedan dess har avgifterna inte alls varit i den paritet som Per Bolund pratar om här. Jag tycker att det är lite intressant att du väljer att göra just denna jämförelse när det var som allra värst när ni själva satt vid makten.

Jag frågade just finansborgarrådet här om det är någon av dessa kommuner som har klagat för att de inte har fått möjlighet att lägga anbud på verksamheten. Jag har i alla fall inte hört det, och tydligen är det ingen som har hört av sig till oss.

Anförande nr 102

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Ulla Hamilton är en erfaren politiker som borde veta att beslut som fattas vid ett tillfälle kan få effekter långt efter det att beslutet har fattats. Miljöpartiet var aktivt i motståndet när staden ville sälja ut Birka Energi och privatisera vårt fjärrvärmenät. Tyvärr förlorade vi denna strid, och den sittande majoriteten sålde ut fjärrvärmenätet.

Men effekterna av detta kom långt senare. Det var svårt för Miljöpartiet att motverka en försäljning som vi i och för sig var emot, men när den väl var gjord var det svårt att backa tillbaka till ett tidigare läge. Det var konsekvenserna av ett beslut som fattades tidigare och som sedan både har skett under den tidigare mandatperioden och fortsatt nu. Det är fortfarande så att fjärrvärmepriserna i Stockholm ligger över genomsnittet för Sverige. Det är fortfarande så att stockholmarna debiteras ett överpris för fjärrvärmen i Stockholm som inte är acceptabelt ur vår synvinkel.

Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 103

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande! Detta kan synas vara ett enkelt ärende där vi i huvudsak är överens. Men vi kanske inte är riktigt överens när det gäller var det landar någonstans. Det handlar som sagt om att sälja andelar i bolag i kommuner ganska långt ifrån Stockholm – det måste man säga. Jag delar den syn på fjärrvärmeinfrastruktur som Per Bolund tidigare redovisade. Den borde behållas i allmän ägo. Därför är det tråkigt att det inte verkar som att majoriteten försökte hjälpa till att hitta ett sätt att ge dessa kommuner möjligheter att ta över ägandet. Jag vet att det finns oro i dessa kommuner – inte för att staden säljer men för vem som köper. Jag tror inte att dialogerna mellan stadens ledning och dessa kommuners ledningar har varit speciellt frekventa.

Den andra invändningen är det som finansborgarrådet berörde själv i sin inledning: När det gäller fjärrvärme och annan typ av verksamhet som tjänar på viss storskalighet är det rationellt och effektivt att vi jobbar tillsammans över kommungränserna också i framtiden. Därför blir jag lite förvånad över finansborgarrådets inledning där han bekräftade att majoriteten inte vill att staden äger fjärrvärmeverk utanför staden. Det kan man tolka som att majoriteten har tänkt sig att sälja Brista i Sigtuna eller Igelstaverket i Södertälje, som inte ligger i staden men väl i länet. Det är oklart vad man vill. Ska det vara i staden eller ska det vara någon annanstans? Möjligen inte i Värmland – därom verkar vi vara överens.

Man borde ha jobbat mer för att se till att denna typ av viktig infrastruktur finns kvar i offentlig ägo och bli mycket tydlig med om det är staden eller regionen som räknas när det gäller samarbete om denna typ av viktig infrastruktur för samhället.

Bifall den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 104

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Samma fråga som Carin hade när det gäller regional samverkan har även vi. Det är självklart att vi ska

samarbeta i regionen om fjärrvärmen. Men vi i Vänsterpartiet yrkar på en återremiss av ärendet. Det beror inte på att jag tycker att vi ska sitta och äga någonting i Torsby, utan på att det finns en massa oklarheter i ärendet som vi gärna vill se utredas.

Först och främst finns det ett avtal som tecknades 1998 och som löper till 2015. Det garanterar staden inflytande i bolaget. Det ska vara 50 procent inflytande i Stockholm Värme. Man kan fråga sig: Vad blir det kvar om man håller på och säljer ut 10 procent då och 10 procent då? Vad blir kvar av bolaget, och hur garanterar vi det 50-procentiga inflytandet? Vi tycker att det borde utredas.

Det står i avtalet att de parter som skrev under, det vill säga de politiska partier som då fanns i fullmäktige, tillsammans skulle komma överens om hur man skulle hantera en eventuell försäljning. Det tycker inte vi att man har gjort.

Precis som har nämnts tidigare stämmer inte detta med de övriga kommunerna. Vi har haft kontakt med både Hudiksvall och Torsby, och de har inte fått något erbjudande. De upplever inte att de har fått ett seriöst erbjudande från Stockholms stad. Det tycker vi är olyckligt. Även för små kommuner är det viktigt att man har kontroll över infrastrukturen, precis som man har i Stockholm.

Jag har ytterligare en invändning. Även om du, Sten, pratar så lyriskt om ägaren, Arlandabanan och allting förskräcker faktiskt spåren efter Boulton. Jag tycker inte att vi har fått en ordentlig redogörelse för hur seriös den här ägaren är.

Därför, fru ordförande, yrkar vi återremiss på ärendet.

Anförande nr 105

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag yrkar avslag på återremissen. När det gäller själva avtalet handlar det om grunden, det vill säga om stadens 50-procentiga inflytande i Fortum. Om det skulle ändras nu måste partierna vara överens, och detta avtal har vi varit trogna.

Att däremot göra förändringar inom Fortum som det ligger på Fortums styrelse att förbereda och ta fram och som sedan går till ägarna för beslut ser vi trots allt som en del i den löpande verksamheten och förvaltningen av bolaget. Det strider inte på något sätt mot grundavtalet, som vi självfallet är trogna. Detta besked vill jag ge till Ann-Margarethe Livh.

Man talar här om att Stockholms stad skulle börja ta ansvar för att andra kommuner ska äga fjärrvärmeanläggningarna. Då får man sjunga upp vad man egentligen riktigt menar. Skulle det ha varit ett lägre pris eller något sådant? Då är vi ute på ett gungfly, skulle jag vilja säga. Det är väl ändå lite talande att av de kommuner som till och med hade hembuds rätt är det bara en som har utnyttjat detta. Det har inte varit någon anstormning. Om man skulle erbjuda ett lägre icke-marknadsmässigt pris skulle förstås vilken kommun som helst kunna vara intresserad, men det är en annan femma. Ni har inte sagt att vi ska göra det, men det ligger ändå någonstans i kulisserna att det är detta ni funderar på.

Till sist: Jag uttryckte mig inte lyriskt om köparen. Jag bara konstaterar att det är ett stort, välkänt och seriöst företag som äger anläggningar som jag tror att Ann-Margarethe Livh gärna använder sig av.

Anförande nr 106

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker att det hade varit rimligt att vi i ärendet hade fått se underlaget. Hur har erbjudandet till kommunerna gått till? Hur har kommunerna svarat?

Vi har nämligen fått information från både Hudiksvall och Torsby om att man inte har haft någon dialog med dem. Även om jag gärna åker Arlandabanan tycker jag inte att det är någon garanti för att denna koncern är en bra förvaltare av just detta bolag. Med tanke på det stora misstaget med Boulton tycker jag att även fullmäktige skulle ha någon typ av underlag eller garanti för hur bolaget i framtiden tänker handskas med Fortum Värme.

Anförande nr 107

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Sten Nordin sade inledningsvis att han inte kunde se något enda skäl över huvud taget till att Stockholm skulle behålla detta. Med all respekt tror jag inte riktigt att Sten Nordin menar det. Detta behandlar en fråga som återkommer i en massa andra ärenden, där ni i och för sig intar ungefär samma ståndpunkt – men ändå. I den globaliserade värld vi lever i har man en sådan beröringsskräck när det gäller att över huvud taget äga någonting i kommunen bredvid ens egen. Det tycker jag är märkligt. Dessutom vet varje företagare att ägande innebär inflytande, och att detta inflytande kanske är mycket mer värt än ägandet. Detta är speciellt viktigt när det gäller energisystem, för här äger man ledningen och bestämmer både vem som får vara med på ledningen och vad man ska transportera i den.

Det som gör mig lite misstänksam är när Fortum säljer detta. Samtidigt planerar nämligen Fortum en biogasledning från södra Sverige upp till Mälardalen. Genom att avyttra detta tappar vi nu inflytandet över möjligheten att åtminstone indirekt påverka detta system. Biogasledningen är otroligt viktig och oerhört komplicerad att ta ställning till eftersom vi behöver fossilgas, som man naturligtvis tänker ha den till under en kort period. Men genom att bygga en stor ledning bygger vi eventuellt fast oss i ett fossilgasnät. Man kan inte blanda biogas och fossilgas. Det är ett stort risktagande energimässigt att göra detta.

Detta har legat begravt ganska länge, men nu har Fortum aktualiserat det och gått till regeringen med en begäran om att bygga halva ledningen – upp till Jönköping någonstans. Men man kommer naturligtvis att bygga den ändå hit upp, för det är de ursprungliga planerna. Detta är två olika sätt att producera energi på, och de hänger ihop även om det är biogas i det ena fallet och värme i det andra. Man måste göra något slags samlad bedömning av hur man ska agera totalt sett. Jag tycker därför att det är olyckligt att man avhänder sig det inflytande som det innebär att äga fjärrvärmesystemen.

Jag tycker att det finns en god anledning att återremittera ärendet och göra en översyn av hur man ser på hela problematiken. Vi står ganska snart inför tvånget att ta ställning till ett fossilgasnät till Stockholm med transport av gas hit upp i stället för det vi nu har. I en sådan situation tror jag att det är ganska klokt att ha det inflytande över ett fjärrvärmenät som vi fortfarande har.

Anförande nr 108

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är inte min sak att gå med partipiskan inom Vänsterpartiet, Stellan. Jag vill ändå påpeka att även ni säger att Stockholm inte ska utöva det ägande som du efterlyser. Jag är övertygad om att det finns ett gott skäl till att grundbulten – trots att man kan göra undantag – i den kommunala lagstiftningen är att kommuner inte äger saker i andra kommuner. Även med ditt resonemang, Stellan Hamrin, kan inte invånarna i Torsby, Hällefors och Grums påverka vad du och jag fattar för beslut här. Ur den synvinkeln tror jag inte att du har vunnit särskilt mycket även om Stockholms stad fortsätter att utöva sitt ägande.

Om man menar att Stockholms stad genom ägande ska involvera sig i ännu större, rent nationella, energipolitiska beslut blir jag ännu mer tveksam när du nu vill ha påverkan på biogasledningen. Jag tycker att argumentationen är minst sagt grumlig, Stellan Hamrin.

Anförande nr 109

S t e l l a n H a m r i n (V): Oavsett vad man tycker om detta är det ett ställnings-tagande vi måste göra. Jag kan konstatera att vi avhänder oss en möjlighet att påverka utvecklingen som hade varit bra att ha. Sedan tycker vi att det är jättebra om andra kommuner äger i stället för Stockholm, för jag tror att vi ur kommunal synpunkt har lika intressen här. Jag beklagar att inte alla ställer upp. Kommunerna hade tydligen behövt kontaktats på ett bättre sätt. Men även om det vore så att kommunerna inte ville ställa upp tycker jag att man ska överväga detta ur ett allmänt demokratiskt perspektiv. Det är allvarligt att vi avhänder oss denna demokratiska möjlighet att påverka utvecklingen genom att överlämna det hela till ett privat bolag som har helt andra intressen.

Anförande nr 110

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Även den mest luttrade marknadsliberal måste erkänna att när det gäller energi och klimat finns det ett marknadsmisslyckande. Vi har en bristande konkurrens som påverkar prisbilden, och bristen på styrmedel både här i Sverige och på Europeanivå påverkar investeringarna när det gäller förnybar energi. Till och med statsminister Reinfeldt erkänner detta marknadsmisslyckande, men trots det ser vi ingen politisk påverkan.

Även om det vore bättre om denna verksamhet kunde skötas enligt marknadsmekanismerna har vi ett politiskt ansvar för att leda. Givet era ideologiskt motiverade försäljningar av annan verksamhet ställer vi oss lite skeptiska till era ansträngningar för att säkerställa att denna viktiga verksamhet kan fortsätta drivas i offentlig regi. Det är viktigt dels för klimatet, dels för människors plånböcker.

§ 25 Inrättande av kommunstyrelsens stadsmiljöråd (utl. 2011:11)

Anförande nr 111

E m i l i a H a g b e r g (MP): Fru ordförande, fullmäktige! Stockholm behöver ett strategiskt klimatarbete med ordentliga resurser – inte ytterligare en diskussionsklubb som ett resultat av jobbiga förhandlingar inom Alliansen. Meningen med stadsmiljöberedningen, som kommunfullmäktige nu lägger fram riktlinjerna för, är oklar. Stadsmiljöberedningen ska enligt instruktionerna bereda och samordna arbete om bland annat luftkvalitet, dubbdäcksbegränsningar, cykelprogram och matavfallskvarnar. Men besluten – om det nu blir några beslut – ska fattas någon annanstans. Stadsmiljöberedningen fattar inga egna beslut.

Det spelar ingen roll hur mycket det bereds när det saknas pengar. Investeringar i cykelvägnätet behöver kraftigt utökas. Miljöpartiet har i Stockholms stads budgetförslag för 2011 därför avsatt 100 miljoner kronor varje år till cykelsatsningar. I Alliansens budget är inte cykling en prioriterad fråga. Produktionen av biogas i Stockholm måste komma i gång på allvar. Matavfallet ska ses som en resurs. Där är Alliansen helt visionslös och saknar mål för att ta hand om matavfallet från hushåll. 70 procents insamling av matavfall om några år är helt realistiskt om det finns intresse och politik. Det saknas hos Alliansen.

Stockholm behöver ett centralt strategiskt miljö- och klimatarbete. Det har Miljöpartiet föreslagit i våra budgetförslag i flera år. Men det är något annat än det stadsmiljöråd som nu inrättas. Det behövs ett centralt ansvar för stadens strategiska miljö- och klimatfrågor och klimatberedskap och för att styra satsningarna inriktade på att Stockholm ska bli en fossilbränslefri stad år 2030. Detta arbete ska nå ut till varje nämnd och varje bolag och alla stadens verksamheter. För detta krävs aktiv styrning och klimat- och miljösamordning centralt för att prioritera, driva på och följa upp förvaltningarnas och bolagens klimat- och miljöarbete.

Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag, som innebär en annan inriktning på ett centralt inriktat råd.

Anförande nr 112

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Det är jättekul att vi äntligen har kommit hit till fullmäktige och kan ta detta ärende som jag har längtat efter ganska länge. Jag tror att det var i Centerpartiets förslag till budget för Stockholms stad 2008 eller något sådant som vi föreslog någonting liknande efter att ha varit i London och hälsat på och tittat på deras Climate Change Agency, som har varit ett framgångsrikt recept för att arbeta med klimatfrågorna.

Men detta är mycket mer än så. Det är klimatfrågor, men det är också stadsmiljöfrågor. Till skillnad från den konflikt och den polarisering som ofta finns i olika frågor runt om i våra nämnder mellan opposition och majoritet i Stockholms stad tror jag att detta är ett organ där vi kan diskutera lite mer prestigelöst. Om det är någonting som miljöfrågan behöver är det just detta.

Sedan jag blev stadsmiljöborgarråd har jag fått resa runt i världen lite mer än vad jag hade tänkt. Jag har förbrukat rätt mycket koldioxid, vilket jag tycker är tråkigt. Men det har också varit bra eftersom jag har fått en ganska bra uppfattning av hur Stockholm betraktas runt om i världen. Vi har pratat om världsklass hit och världsklass dit, men om det är någonting vi är kända för i dag är det vårt miljöarbete. Det ska ärligt sägas att det gäller vårt miljöarbete historiskt, i dag och i framtiden. Alla här i salen ska ta åt sig av detta; vi har alla varit långsiktigt delaktiga i att se till att Stockholm har detta goda anseende. Jag tror att det är viktigt att vi fortsätter arbeta för detta anseende. Ett sätt att göra det är att ha ett övergripande organ där vi dels inte behöver fastna i låsta positioner därför att vi vill ut och profilera oss, dels har ett holistiskt synsätt – någonting som efterlyses mycket ute i våra förvaltningar.

Jag tror att detta är helt rätt väg att gå. Det blir mycket vad vi gör det till, och jag vill verkligen inbjuda Miljöpartiet och andra i oppositionen att använda detta redskap till att komma framåt i miljöfrågorna ännu mer i Stockholm i framtiden.

Jag ser att Miljöpartiet har skrivit en reservation som i mycket är ett program för den miljöpolitik som ni gick till val på och som ni har fört fram i era budgetreservationer och så vidare. En del av dessa saker kan jag mycket väl skriva under på. Vissa genomförs och kommer att genomföras, och vissa är lite mer visionära och sådant som jag och kanske andra betraktar som lite orealistiskt. Men jag tror att detta är någonting som ni borde använda och se positivt på.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 113

Stellan Hamrin (V): Vi stöder förslaget om ett stadsmiljöråd. Vi tror att det är bra och viktigt med övergripande riktlinjer för planeringen för Stockholms stad. Det gäller ett antal av de frågor som har tagits upp här, till exempel trafik, gångstråk och cykelmöjligheter. Det är exempelvis grönområden och bebyggelse, lokal eller extern energiproduktion, fjärrvärme eller bergvärme som vi har pratat om. Men framför allt gäller det kanske effekten av klimatförändringar på en rad olika områden, där vi måste ha en gemensam övergripande plan för Stockholm.

Vi tror i likhet med Miljöpartiet att detta kräver en del resurser. Det kräver också experter. Det kanske hade varit bra med ett kansli på något sätt knutet till detta liksom med lite tuffare riktlinjer för vad stadsmiljörådet skulle kunna göra för att tvinga de olika delarna av staden att verkligen gå åt samma håll. Det är ju inte alltid så himla enkelt.

Vi tycker att detta är ett bra förslag, och vi hoppas att vi kan utveckla det tillsammans så att det får den kraft och den styrka som vi kanske alla vill att det ska ha.

§ 27 Detaljplan för del av kv. Svea Artilleri, Valhallavägen, Lidingövägen, Ladugårdsgärdet, Dp 2004-16802-54 (utl. 2011:2)

Anförande nr 114

Borgarrådet K e v i u s (M): Fullmäktige! Vad är det som är bra med denna detaljplan? Jo, det som är bra är att Musikhögskolan får nya och moderna lokaler. Det som också är bra med detaljplanen är att det blir 360 stycken nya lägenheter. Många av oss som har gått i området i dag upplever att det är lite otryggt. Det som är bra är att det nu kommer att bli stadsliv där. Det kommer att bli tryggt. Det kommer också att bli lättare att gå till nationalstadsparken.

Det kommer att bli snyggt. Om ni kollar på bilderna i materialet ser ni att detta verkligen kommer att bli bra för området. Vi bevarar ridhuset. Vi bevarar det som är kulturhistoriskt värdefullt. Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanens intentioner att staden ska vara trygg och finnas till utifrån människors behov. Arbetet har skett i tätt samarbete med länsstyrelsen. Jag tror att detta kommer att bli ett jättebra område.

Anförande nr 115

E l i n a Å b e r g (MP): Fru ordförande! Alla de saker som Regina pratade om och sade var bra i detaljplanen håller vi helt och hållet med om. Det finns jättemånga spännande saker. Det är spännande att man bryter barriären från stenstaden och kopplar ihop den ut emot Gärdet. Musikhögskolan behöver nya lokaler; det är helt sant och detta är väldigt bra. Dessutom får vi lägenheter i en attraktiv innerstadsstadsdel. Det är så klart bra.

Däremot finns det några saker som vi saknar i detaljplanen. Vi saknar tydlighet vad gäller de ekologiska spridningsvägarna, som redan i dag är svaga. Hur ska de skyddas, och hur ska de stärkas? Vi vill att ärendet omarbetas så att resultatet av miljökonsekvensbeskrivningen kan inarbetas i resultatet. Vi vill också att detaljplanen ska innehålla en ekodukt över Lidingövägen. En ekodukt är en liten bro där djur och även människor kan vandra och hjälpa till att stärka ekologiska spridningssamband. Om man vill kika på en sådan kan man göra det i Solna, där det går en ekodukt över E4:an. Den är till för både djur och människor. Detta minskar de barriäreffekter som stora vägar har.

Jag ska fortsätta att prata lite mer om spridningssambanden. De är som sagt redan i dag svaga, och med förslagets genomförande kommer de att försvagas ytterligare – något som man också nämner i detaljplanen. Om man sätter sig ned och räknar lite grann på den karta som finns kan man se att det finns ungefär 260 trädpluppar. Det är inte säkert att varje trädplupp är ett träd, men hur som haver kommer det att bli trångt att få in alla träd. 360 lägenheter borde betyda 360 träd. Var ska de få plats någonstans? Det undrar jag, för på kartan finns de i alla fall inte med. När man planterar träden för att stärka de ekologiska sambanden är det viktigt att man satsar på ädellövträd som ek och lind snarare än på popplar, som är den stora delen av träden i förslaget nu. Det skulle vi gärna vilja se. Vi vill också att den spridningskorridor

utanför planområdet som nämns i kontorets utlåtande tydligare preciseras och villkoras som en förutsättning för planen.

Med det yrkar jag bifall till Miljöpartiets förslag till återremiss.

Anförande nr 116

Borgarrådet K e v i u s (M): Det är glädjande att du har räknat alla träd i planen. Det är klart att vi kommer att uppfylla målet om 15 000 träd under mandatperioden. Jag kan trygga Elina med det. Det är många träd i detaljplanen, och det kommer fler träd i området och i närheten.

Jag har full förståelse för frågan om ekologiska spridningsvägar. Vi har Lidingövägen här, som är väldigt trafikerad. Förhoppningsvis kommer trafiken att minska när Norra länken blir klar. Då kan vi placera ut ännu fler träd längs med Lidingövägen. Men både du och jag kommer absolut att räkna träd framöver, och jag ser fram emot ett samarbete där!

Anförande nr 117

E l i n a Å b e r g (MP): Om du är bekymrad över just Lidingövägens barriäreffekt – varför då inte återremittera ärendet och inarbeta en ekodukt som kan minska barriäreffekten väldigt mycket?

Anförande nr 118

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Detta är en spännande plan med många delar som ska beaktas samtidigt. Då brukar det kunna bli lite problem. Musikhögskolan behöver verkligen en bra byggnad; det har de väntat på länge. Detta är en konstnärlig utbildning som behöver en bra lokal.

Detta är kulturhistorisk mark som delvis krockar med det byggande som ska ske. Det är ett känsligt område när det gäller kulturhistoria, men det är också ett område som är ekologiskt känsligt. Dessa olika intressen finns i ärendet, och man måste nog titta lite mer på det.

Det finns en oro från länsstyrelsens enhet för kulturmiljö; det ser man om man läser ärendet. Den bedömer att planen i sin helhet har en negativ inverkan på befintliga kulturvärden. Det ska man vara medveten om när man drar i gång bygget.

Vi har hört här från olika håll att det är mycket grönt som försvinner. Vi har inte räknat alla träd, men mycket grönt försvinner alltså. Det ska kompenseras. Regina har sagt att varje träd ska återföras på ett eller annat sätt – inte just samma träd, men andra. Inte sant, Regina?

Man bör titta på parkeringstalet. Det ska hållas lågt. Det är inte direkt glesbygd vi talar om. En bilpool eller flera kanske inte är helt fel i sådana här områden. Parkeringsplatserna ska hållas på en låg nivå, tycker vi. Det är dags att ta klimatkrisen på allvar.

Jag vill hänvisa till Vänsterpartiets särskilda uttalande i stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

*§ 28 Ny idrottshall vid Stora Mossen
Inriktningsbeslut (utl. 2011:12)*

Anförande nr 119

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige! Det finns ett stort behov av nya idrottsanläggningar i Stockholm. Vi vill att det ska vara lätt att idrotta, och vi vill att fler stockholmare ges möjlighet till detta. Nästan alla föreningar som jag träffar ber om en egen hall, en ny anläggning och fler träningstider. Vi vet att trycket är stort på de anläggningar som vi har i dag. Det är många som samsas om tiderna. Därför har vi de senaste åren investerat kraftigt i att förbättra idrottsmöjligheterna för stockholmarna. Det handlar om utegym, massor av konstgräsplaner, ridhus och upprustningar av simhallar och idrottshallar.

Därför är det glädjande för mig att vi i kväll fattar ett inriktningsbeslut om att bygga en idrottshall vid Stora Mossens IP i Bromma. Den nya hallen kommer att bli en dubbelidrottshall, vilket innebär att det är två stycken fullstora hallar. Förutom de två fullstora idrottshallarna ska lokalerna inrymma omklädningsrum, kontorsrum, pausrum, toaletter, duschar, städutrymmen, servering och gym. Hallarna ska vara anpassade för inomhusidrotter. Alla ni som har ringt och mejlat och vill ha hallar för handboll, basket, gymnastik och volleyboll – nu kommer det två stycken fullstora hallar! Jag är glad att vi fattar detta inriktningsbeslut. Anläggningen ska givetvis vara tillgänglighetsanpassad.

Det som också är intressant med ärendet är att vi här i Stockholm vågar oss på en ny upphandlingsform, nämligen så kallad konkurrenspräglad dialog. Konkurrenspräglad dialog är en upphandlingsform som tidigare inte har prövats. Under förra året infördes detta i lagen om offentlig upphandling. Jag tycker att det är coolt och bra att vi i Stockholm vågar oss på detta. Det finns nämligen ett intresse från privata aktörer och från föreningar av att vara med och bygga och driva anläggningar. Det är positivt att vi provar nya upphandlingssätt. Detta är ett sätt att lyssna av: Vilka är det som vill bygga eller driva? Vår övertygelse i Alliansen är att vi behöver ta till vara alla goda krafter för att möjliggöra skapandet av fler hallar men också förbättringar av idrotten i Stockholm.

Givetvis är vi också medvetna om att oprövade arbetssätt inte är riskfria. Vi kommer nu att prova på det här. Det är viktigt att förvaltningarna är noggranna och att vi tar till vara de erfarenheter som görs under resans gång. Vår förhoppning och övertygelse är att vi på detta sätt får en ny dubbelidrottshall. Och vet ni vad? Det kommer att bli väldigt spännande att följa arbetet? Ska kommunen bygga hallen? Ska kommunen äga den? Hur löser vi detta? Jag tror att det är viktigt att lyssna av. Vi vill ju alla att det ska byggas en idrottshall här.

Anförande nr 120

S t e f a n N i l s s o n (MP): Vi från Miljöpartiet ställer oss bakom förslaget att genomföra denna funktionsupphandling av en ny idrottshall vid Stora Mossen. Det finns ett stort underskott av idrottshallar i Stockholm. Det är mycket positivt att vi nu ska gå vidare med att få till just denna hall.

Vi i Miljöpartiet har under många år hävdat vikten och betydelsen av idrotten för folkhälsan och även som socialt förebyggande verksamhet. Bra anläggningar och idrottsrörelsen med alla ideellt arbetande ledare är en förutsättning för idrottens viktiga roll. Det finns alltså behov av nya idrottshallar, men också olika behov av utformningen av hallar. När det gäller denna idrottshall vid Stora Mossen finns det önskemål om sociala aktiviteter kopplade till hallen. Det tycker vi är positivt. Men det innebär också att upphandlingsformen kan bli mer komplicerad än normalt. Inte minst finns större behov av dialog för att hitta en bra lösning.

För särskilt komplicerade kontrakt finns nu möjligheten att använda sig av den nya upphandlingsformen konkurrenspräglad dialog. Men det är en ny upphandlingsform, och det är viktigt att vi reder ut alla frågetecken som kan finnas innan vi gör upphandlingen.

Förutom en lösning som på ett bra sätt tillgodoser önskemålen om sociala aktiviteter kan upphandlingsformen också innebära ökat nytänkande vid utformningen av en anläggning. Men vi vill understryka vikten av ordentlig granskning och uppföljning av projektet eftersom upphandlingsformen är ny och oprövad. Det ska bli mycket intressant att följa projektet, och kanske kan vi använda oss av erfarenheterna framöver vid kommande projekt.

Jag yrkar bifall till förslaget till inriktningsbeslut om en ny idrottshall vid Stora Mossen.

Anförande nr 121

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är alltid glädjande att få fatta beslut om byggnation av idrottshallar. Idrottshallar kan vara ganska svåra att få till ibland. De är skrymmande, och konkurrensen om marken är hård i den här staden. Som framgår av ärendet kan hallarna också vara ganska dyra.

Men ibland går det i lås, som det har gjort nu i Stora Mossen. Det blir två fullstora idrottshallar – en så kallad dubbelidrottshall. Man får väl helt enkelt känna dubbel glädje! Jag hoppas nu att allting ska fungera och att hallarna kommer till stånd. Det finns en del saker i ärendet som man kan oroas av. Det gäller bland annat just detta att vi nu prövar en upphandlingsform som vad jag vet aldrig har prövats i Sverige. Det finns också momsfrågor, som är för komplicerade för att trötta fullmäktige med. Men idrottsförvaltningen konstaterar att det finns scenarier där moms inte kan lyftas och där momsen helt eller delvis kan belasta staden. Om man väljer en sådan lösning kan projektet alltså fördyras avsevärt. Jag hoppas nu att det inte blir någonting som strular på vägen utan att idrottshallarna kan invigas enligt plan.

Som några var inne på behöver vi fler idrottshallar. Jag tycker att staden skulle behöva titta ännu mer på detta. Vi har en strukturomvandling inom industrin som innebär att det blir många stora industrilokaler som står tomma. Det finns ett par sådana exempel i staden, som man mycket väl skulle kunna göra om till idrottshallar. Där skulle man väsentligt få ned kostnaderna. Dessa kåkar står ju där med tak och väggar och allting. Det handlar om att bygga om dem för idrott, helt enkelt. Jag tycker att staden borde titta lite mer på det.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 122

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Vänsterpartiet är också positivt till att man bygger två nya hallar. Tillskottet av två nya hallar är välkommet.

Ordförande, fullmäktige! Vi har tidigare tillsammans med Socialdemokraterna i idrottsnämnden föreslagit att man ska bygga minst två idrottshallar per år fram till år 2015. Vi är medvetna om bristen på hallar i Stockholm. Det gjordes en jämförelse för kanske ett halvår sedan i Svenska Dagbladet mellan storstadsregionerna Malmö, Stockholm och Göteborg. Det visade sig att tillgången till idrottshallar per capita i Stockholm är väldigt dålig jämfört med de andra städerna.

I enlighet med det förslag som vi har ställt oss bakom tillsammans med Socialdemokraterna i kommunstyrelsen har vi sagt att det finns oklarheter och ekonomiska risker om en privat entreprenör bygger och driver detta. Momsfrågan är inte helt utredd, och det kan fördyra för skattebetalarna med tiotals miljoner kronor per år. Vi tycker att pengarna i stället borde gå till exempelvis föreningsbidrag. Det har varit på tapeten den senaste tiden, och idrottsborgarrådet har tvingats gå till reträtt i två steg.

Vi har som sagt i den här församlingen också beslutat, efter en motion som Vänsterpartiet väckte för några år sedan, att man ska bygga en sim- och idrottsanläggning ute i Skarpnäck. Tyvärr väntar vi fortfarande på att en privat intressent enligt högeralliansen ska komma och starta bygget av anläggningen.

Därmed, ordförande, yrkar jag bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 123

Borgarrådet K e v i u s (M): Vad ni är bittra! Här fattar vi ett inriktningsbeslut för två idrottshallar. Vi går ut för att lyssna på dem som kan bygga idrottsanläggningar och de föreningar som vill driva anläggningar. Vi skapar nu möjligheter att lyssna av. Här i kommunen har vi ritat upp en plan över hur vi ska bygga, och sedan har vi fått in alldeles för få anbud. Jag tror att vi har varit dåliga på att lyssna på byggföretag, fastighetsägare och föreningar, det vill säga att lyssna av var det går att bygga.

Nej, vi har inte svar på momsfrågorna ännu. Om någon annan tar investeringskostnaderna i stället för kommunen behöver det inte bli dyrt för skattebetalarna. Det är absolut något som vi ser över just nu. Det är jätteproffsiga jurister på stadsledningskontoret som kollar på det här, och idrottsförvaltningen kollar på det här. Vi har jättebra tjänstemän som kommer att jobba med de här frågorna. Det är klart att det här ska bli bra.

Anförande nr 124

M e h d i O g u z s o y (V): Jag vill understryka att vi definitivt inte är bittra över att det byggs två nya hallar. Jag började mitt anförande med att säga att vi

tillsammans med Socialdemokraterna i idrottsnämnden har föreslagit att man ska bygga minst två stora idrottshallar per år fram till 2015 med tanke på att det råder brist på idrottshallar. Men vi vill inte att skattepengar ska gå till privata entreprenörer. Vi vill att varje skattekrona ska gå till barn och ungdomar i stället. Det är det som skiljer vår politik från din politik, Regina.

Anförande nr 125

Helen Törnqvist (C): Ärendet handlar om att bygga ut infrastrukturen för föreningarna i västerort. Idrott och föreningsliv är mervärden för stockholmarna. När människor möts på handbollsträningen, i rollspelsklubben eller i kören lär man känna varandra. Nätverket för den som löser föreningsmedlemskap växer. Det blir fler personer att hälsa på, fler personer att kunna namnet på och fler personer att skratta med. De osynliga trådarna mellan människor gör vårt Stockholm starkare och tryggare. I idrottsföreningen får ungdomar samarbeta och uppleva gemenskap. De vuxna eldsjälar som leder barnen och ungdomarna blir ofta förebilder. Våra unga blir sedda av fler än föräldrar och skola, och de får växa.

Staden ska givetvis organisera infrastrukturen vad gäller lokaler för idrottsutövande och föreningsliv. Centerpartiet tillstyrker med glädje förslaget om idrottshall vid Stora Mossen. Förhoppningsvis kan marken där tältkomplexen, bollhallarna, står i dag längs Drottningholmsvägen användas till husbygge. Det är ett attraktivt läge precis vid tunnelbanan, nära service och grönområden, och jag ser fram emot nya grannar.

Att genomföra den här upphandlingen av dubbelidrottshallen i form av funktionshandling, så kallad konkurrenspräglad dialog, som möjliggjordes tack vare alliansregeringen i juli 2010, är helt rätt. Centerpartiet vill ha mer kultur i kommersen och mer kommers i kulturen. Med fler fysiska ägare, fler kontakter mellan föreningsliv och näringsliv, ökar också samarbetskittet, samhörighetskänslan och ansvarstagandet i samhället. Dessutom ökar delaktigheten hos föreningarna som får säga sitt, och det är ett brukarperspektiv. Bra, Regina!

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 126

Malte Sigemalm (S): Tack, Helen! Jag blev verkligen imponerad av ditt tal. Jag kände att här har vi en som står upp för idrotten. Då tänkte jag bara på hur det här talet egentligen korresponderar med de nedskärningar som din allians vill göra för idrottsföreningarna i Stockholm.

Anförande nr 127

Helen Törnqvist (C): Jag har inte varit med i alla turer i detta, men jag har förstått att föreningar har gjort sig hörda. I budgeten står det att målet med idrottsnämndens politik är att ha Sveriges starkaste och mest självständiga idrottsföreningar. Det är väl inte fel att idrottsnämnden fortsätter arbetet med att förbättra förutsättningarna för idrottsföreningarna att stärka sina egna intäkter?

Anförande nr 128

M e h d i O g u z s o y (V): Helen pratar om kommers och sådant. Jag hoppas att det här uppmärksammas. När ansvarigt borgarråd föreslog att man skulle skära ned föreningsbidraget, aktivitetsbidraget och hyresbidraget med 10 miljoner tyckte hon att föreningarna minsann skulle börja agera och inte luta sig tillbaka och vänta på bidrag. Jag hör samma tongångar från Helen Törnqvist. Jag undrar om Helen Törnqvist är medveten om att idrottsrörelsen genom sina insatser i dag genererar 20 miljarder årligen i rena pengar. Det verkar som om det är väldigt intressant för er. De utför sitt arbete helt ideellt, Helen Törnqvist. Jag tycker inte att de ska tvingas att sälja fler korvar och fler bingoletter. De ska i stället ägna sig åt att rekrytera fler barn och ungdomar.

Anförande nr 129

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Tack för repliken, Mehdi Oguzsoy! Det är väl jättebra att våra idrottsföreningar bidrar med så pass mycket. Det är väl inget problem med det. Nu är det här överspelat. Det ska bli en process där man tittar på bidragsreglerna. Jag upprepar att målet med idrottsnämndens politik är att ha Sveriges starkaste och mest självständiga idrottsföreningar. Det är väl inget att skämmas över.

Anförande nr 130

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Visst är det märkligt med oppositionen. Först inleder man med en hyllningskör över att dessa idrottshallar nu ska bli verklighet. När man har gjort det kommer det efter ett litet tag: Men, men, men. Då är man orolig för än det ena, än det andra.

Staden har under många år satsat på idrottshallar. Vi ser fortfarande ett stort behov. Vi behöver fortsätta det arbetet. Då är dessa två hallar ett nytillskott, vilket är fantastiskt. Man jämför gärna andra kommuner med Stockholms stad, men det finns inte många andra kommuner som har ett sådant stort krav på sig att tillgodose alla olika sporter. Där är idrottshallar en del, men vi har också krav från skytteföreningar och andra mindre sporter. Det kravet finns speciellt i Stockholm.

Jari lyfte fram frågan om att kunna använda industrilokaler. Det är inte heller något nytt. Det finns fortfarande sådana som används. I Liljeholmen var det väl egentligen tillfälliga lokaler, men de har kunnat fortsätta användas för idrottsändamål. Det är ingen konstig tanke om vi skulle ta upp det framöver också.

Oppositionen är orolig över upphandlingsprocessen, som är ny. Men ärendet visar tydligt att kommunstyrelsen har ett ansvar att följa denna process mycket nära, och idrottsnämnden ska särskilt ta del av olika föreningars verksamheter och se hur de kan vara delaktiga i den här processen.

Idrottsrörelsen är en av våra största folkrörelser, om inte den största, och betyder oerhört mycket för Stockholms stad och även för hela landet i stort. Därför är det väl använda pengar som vi satsar på idrottsrörelsen, men vi ska inte glömma bort att vi samtidigt ska försöka få in många andra aktörer som är intresserade att delta i utvecklandet av idrotten för våra barn och unga men också för oss övriga.

Anförande nr 131

Stefan Nilsson (MP): Jag tror inte att Ewa hörde mitt anförande. Det lät inte så i alla fall. Vi i Miljöpartiet tycker att det här är ett bra projekt. Vi har inga invändningar alls. Vi tror också att det här blir en väldigt spännande process att följa. Däremot delar vi Vänsterpartiets och Socialdemokraternas kritik mot er när det gäller bidragen och stöden till idrotten. Det kommer faktiskt att ske nedskärningar även om det blev en pudel just när det gäller föreningarnas aktivitetsstöd. Det var i och för sig bra. Det är bättre att ändra sig än att hålla fast vid en felaktig ståndpunkt.

Jag vill återigen tillstyrka kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 132

Ewa Samuelsson (KD): Jag har uppmärksammat att Miljöpartiet enbart har ett särskilt uttalande, men i det uttalandet nämndes ändå den här konkurrensupphandlingen som ska göras och att ni är lite rädda för den. Det här ärendet gäller en satsning framåt på två nya idrottshallar. Det är det vi diskuterar här i kväll. Jag är glad att kunna säga att det är det som är på gång.

Anförande nr 133

Mehdi Oguzsoy (V): Jag delar din uppfattning att kravet på nya idrottshallar och tillgång till idrottsanläggningar ökar, Ewa. Det beror på att befolkningen ökar i Stockholm. Det är naturligt. Om det dessutom är brist på hallar är det ännu mer akut att åtgärda de här problemen. Du gör ett alldeles riktigt konstaterande, men problemet är att Kristdemokraterna ställde sig bakom förslaget i idrottsnämnden att man ska skära ned idrottsförvaltningens budget med närmare 30 miljoner. Gissa vilka som drabbas mest av att man gör de här nedskärningarna. Visserligen har ansvarigt borgarråd gjort reträtt vad gäller föreningsbidrag, men de övriga nedskärningarna kvarstår. Vad jag vet har ni ställt er bakom det förslaget.

Anförande nr 134

Ewa Samuelsson (KD): Det här ärendet handlar om en satsning framåt. Det är två nya idrottshallar som ska komma till stånd ute i Stora Mossen. Det är det vi diskuterar här, och det är det vi i dag kan glädjas åt tillsammans. När det gäller föreningsstödet vet du, precis som du säger, att det inte blir någon förändring där. Det är vi glada för.

Anförande nr 135

Jari Visshe (S): Staden har använt industrilokaler till idrott tidigare. Man måste nog vara på ganska hårt här. Sådana här lokaler är inte till uthyrning hur länge som helst. Man får passa på och ha lite snabba fötter. Nu finns det ett par intressanta förslag ute i Akalla, tryckeriet där, som man borde titta på. Jag vet att man har tittat på det, men man kommer inte till skott. Sedan finns det också en industrilokal ute i Fruängen vid Mälarhöjdens hockeyplan som skulle kunna länkas ihop med den idrottsplatsen. Jag tycker att man ska vara på där. Det blir väsentligt billigare att utnyttja dessa lokaler.

Anförande nr 136

E w a S a m u e l s s o n (KD): Vid sidan om den satsning som vi nu beslutar om här i dag tycker jag att man också ska titta på sådana lösningar framöver. Det är som sagt ingen ny tanke. Vi har gjort det förr, och vi kan ta erfarenhet av det har fungerat tidigare. Det har blivit bra lösningar.

Anförande nr 137

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag vill återigen understryka att vi i Miljöpartiet inte bara är positiva till ärendet i sig utan också till att använda just den här dialogen upphandlingsformen. Vi tror att det kan ge jättebra erfarenheter. Olika ärenden kräver ofta olika lösningar.

Eftersom vi har kommit in på idrottens förutsättningar generellt har jag en annan fråga. Nu har nu lagt ett besparingsbeting på idrottsnämnden. Så är det. Nu blev idrottsföreningarnas bidrag inte neddragna, men det finns fortfarande en neddragning med 4 miljoner på tillgänglighetsanpassning av idrottslokaler. Eftersom det nu ska sparas 5 miljoner någonstans inom idrottsnämndens verksamheter, vilket blev klart förra veckan, är min fråga: Kommer de 5 miljoner som finns kvar för tillgänglighetsanpassning av idrottslokaler att få finnas kvar när ni i majoriteten och du, Regina, har bestämt er för var dessa 5 miljoner ska sparas?

Anförande nr 138

Borgarrådet K e v i u s (M): Ja, de kommer att finnas kvar.

§ 29 Motion om ekoism framför egoism – köp tillbaka Fortum? (utl. 2010:138)

Anförande nr 139

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tidigare under kvällen kändes den här motionen lite överflödigt med tanke på värmen i lokalen eftersom man kunde få uppfattningen att presidiet redan hade köpt Fortum. Men efter en viss utvädring av överbliven energi känns det redan som om man har laddat sina egna batterier för kvällens viktiga debatt.

Tanken med den här motionen är att ta upp ett resonemang om huruvida man kan driva energipolitik utifrån politiska beslut och faktiskt våga fatta de politiska beslut som krävs för den fortsatta miljön i vårt samhälle. Om vi har ett eget energibolag skulle det kunna leda till att det skulle bli en mer miljömässigt långsiktig satsning och utveckling och billigare för konsumenterna. Det är inte återköpet av ett befintligt bolag som är den absolut viktigaste intentionen i motionen, utan jag vill lyfta upp resonemanget om den ställning ett energibolag faktiskt har på marknaden.

Jag vänder mig emot resonemanget om ett energibolag som dels bestämmer produktionen av energi, dels sätter priset och dels verkar på en marknad där pris och varor ska mötas i någon form av jämvikt som leder till ett underskott av producerad energi för att hålla priset upp för konsumenterna. Jag vänder mig emot det som sker på denna privatiserade energimarknad. Vi bör kunna styra politiskt över produktionen av vår energi. Det innebär att vi vill styra det till fjärrvärme och ekologiska icke-fossila energikällor för att inte ett eventuellt överskott bara ska hamna i privatkapitalets aktieutdelning utan komma konsumenterna till del. Vi ska inte betala ett överpris för vår energi.

De senaste tio åren har fjärrvärmepriset stigit med ungefär 60 procent. Det har betalats av konsumenterna och gått till aktieutdelning och vinst i bolagen. Jag ser inte att det här långsiktigt leder till en bättre energimarknad, vilket ett ägande av ett energibolag skulle kunna leda till.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 140

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Värmen här inne beror på att vi under juledigheten har byggt om Stadshuset till ett passivhus. Det är därför det är så varmt här inne. Nej, ni gick inte på det. Förlåt!

Det här är en ganska intressant debatt. Det är också kul att Karin Wanngård lyfter fram just den här lite mer filosofiska delen av det här. Motionären tycker ju att energimarknaden i Stockholm är nyliberal och att aktieägare och vinstintresse inte går miljön till mötes. Jag tycker att det är precis tvärtom om man pratar på ett generell plan. Marknaden är ju miljöns bästa vän. Det är konkurrensen och viljan att sälja som är den absolut viktigaste drivkraften för att skapa nya produkter och för att öka produktiviteten. Under förutsättning att miljöpåverkan prissätts på rätt sätt är marknadsekonomin helt outstanding när det gäller att få till nya miljölösningar.

Ett exempel på det är miljöbilarna som har ökat enormt i antal i Sverige trots att vi inte har några kommunala bilfabriker även om det fanns intressen på den här sidan ville köpa bilfabriker och göra dem statliga för några år sedan. Jag tror att även ni håller med om att det var vettigt att låta bli att ge sig in på marknaden på det sättet.

Vi ska inte sticka under stol med att det är en debatt i hela samhället om att fjärrvärmen har konkurrensproblem. Det har förstås att göra med hur det ser ut och kostnaderna för att bygga fjärrvärme. Den diskussionen förs på många nivåer. Den förs inte bara här utan också i regeringen där man nu har tillsatt en utredning för att se hur man kan lösa detta. Vi får se om den kommer fram till någonting vettigt. Det får vi verkligen hoppas.

Ett annat sätt att konkurrera med fjärrvärme är genom andra tekniker som till exempel bergvärme, som kommer alltmer nu och konkurrerar mer och mer med fjärrvärmen.

Stockholms stad har ett ganska bra track record när det gäller att använda så kallad mjuk makt. Det gör vi hela tiden i Stockholm. Det kan handla om att sluta ett världsklassavtal med intressenterna i Norra Djurgårdsstaden som leder till att man hittar helt nya tekniker och får företag att skriva under enormt vassa ambitioner inför framtiden. Vi har ett annat exempel i Klimatpakten som nu ligger inom Stockholm Business Region som har en massa företag med sig också.

Ett annat sätt att driva den här utvecklingen är det kapitel i miljöprogrammet som vi antog precis före jul. Där ställer vi ganska tuffa krav på energieffektiviseringar i bostäder och kommersiella fastigheter framöver. Man kan nog säga att Stockholms stad arbetar väldigt seriöst och på ett väldigt målmedvetet och bra sätt i de här frågorna.

Man måste ändå förhålla sig till det som Socialdemokraterna skriver, inte minst i sin reservation i kommunstyrelsen. Där står det faktiskt att man vill köpa Fortum. På något vis försöker man ge intrycket av att det bara skulle kosta 0,8 miljoner kronor, men det stämmer inte. Det kostar 15 miljarder kronor om man ska köpa Fortum. Man försöker också framställa det så att Fortums energi blir alltmer fossil. Det förhåller sig inte alls på det sättet. Även om den fossila energin har använts mer på grund av att det har varit väldigt kalla vintrar har den förnybara delen ökat ännu mer. Jag tycker att man är lite ohederlig i sin skrivning i reservationen. Det ska fullmäktige vara medvetna om.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 141

K a r i n W a n n g å r d (S): Ordförande! Det är så trevligt att du väljer just miljöbilar och säger att de är beviset på hur en marknad kan fungera utan den politiska inblandningen. Nu vet du lika bra som jag att miljöbilar verkligen är någonting som vi aktivt gick in och stimulerade med miljöbilspremier, sänkt förmånsskatt om man väljer miljöbil framför annan tjänstebil och så vidare. Det är verkligen ett incitament som politiken har vågat fatta beslut om för att gynna

miljöbilarna. Det är det de här miljödebatterna måste leda fram till. Vad kan vi som politiker fatta beslut om som gör att det på sikt på gynnar miljön?

Det är klart att det är ett problem när Fortum säger att man bara drar fram fjärrvärme på huvudgator. Vill du ha upp den till ditt hus får du betala själv. Det är ett problem.

Anförande nr 142

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Du citerar mig inte rätt. Jag sade inte att politiker inte var inblandade. Vi vet ju att så var fallet när det gäller miljöbilarna. Jag sade också att man måste prissätta miljön på ett vettigt sätt, och det är inte alltid det sker. Det ska man inte sticka under stol med. Visst har politiken en roll i detta, men jag tycker att så långt det är möjligt ska vi använda de drivkrafter som finns på marknaden. Samma drivkrafter att hitta teknik och innovationer finns inte i den kommunala förvaltningen även om den är duktig på en massa andra saker.

Det kostar 15 miljarder kronor att köpa tillbaka Fortum. Dessa 15 miljarder kronor kan användas på ett mycket vettigare och bättre sätt, speciellt med tanke på att vi använder vår mjuka makt mycket framgångsrikt när det gäller att påverka Fortum att till exempel dra ned sin fossileldning.

Anförande nr 143

P e r O l s s o n (MP): Borgarrådet Ankersjö talar varmt om marknadslösningar och marknadsekonomi för att hitta lösningar på klimatförändringarna och så vidare. Det är helt riktigt. Det stora problemet ligger i att vi subventionerar alldeles för mycket som är direkt skadligt och direkt dåligt för miljön. Det är ett problem. Sedan tycker jag också att vi kan diskutera om det verkligen finns något som är en miljöbil, men det är en mer filosofisk diskussion. Vi kan prata om det vid något annat tillfälle.

Med hänvisning till marknadsekonomidiskussionen undrar jag om du kan förklara för mig behovet av Centerns så kallade supermiljöbilspremie.

Anförande nr 144

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag håller med om att vi inte ska subventionera saker som är dåliga. Det var synd att du inte utvecklade det. Det hade varit kul att veta lite mer exakt vad du menade. Jag har väldigt svårt för de här slagorden att det inte finns några miljöbilar. Det är intressant att det finns en miljöpartist som vågar stå för det synsättet. Det gjorde ni inte riktigt i valrörelsen när ni låtsades vara för miljöbilar. Jag tror att vi har stöd hos befolkningen i uppfattningen att det finns miljöbilar. Det handlar framför allt om att hela tiden ha bilar som är bättre än de gamla bilarna. Där kommer supermiljöbilspremien in också. Som jag sade är jag inte emot politisk inblandning. Det kan vara en kickstart för marknaden att komma i gång. Det ska jag villigt erkänna.

Anförande nr 145

M i k a e l M a g n u s s o n (S): När vi pratar fjärrvärme finns det skäl att erinra om att det just är den framsynta utbyggnaden av fjärrvärme som gjort att vi är en stad

som i internationell jämförelse har låga koldioxidutsläpp. När Per Ankersjö sjunger marknadens lov – det är han absolut fri att göra – finns det också skäl att erinra om att fjärrvärmeutbyggnaden är ett resultat av flera generationer politikers beslut om storskalig, planerad, långsiktig utbyggnad av ett energisystem. Det har gjort att inte bara koldioxidutsläppen har minskat utan även sådant som vi hade problem med tidigare som sot och liknande.

Stockholms stad har som delägare med hälfteninflytande ett stort ansvar för att Fortum Värme agerar ansvarsfullt. Det handlar dels om att vi ska fortsätta att bygga ut fjärrvärmerna, dels hur man agerar mot sina kunder. Här har vi göra med ett lokalt monopol. Vi kan konstatera att under de senaste åren sedan försäljningen har fjärrvärmepriserna ökat kraftigt. Vi måste vara en ansvarsfull ägare och inte utnyttja monopolställningen för att ekonomiskt missgynna fjärrvärmekunderna. Vi bör också använda vårt inflytande för att få ned fossilbränslenivåerna. Det är inte lätt att konvertera hur som helst, men det finns frihetsgrader. Det gäller att utnyttja den makt vi har.

Konsortialavtalet löper ut 2015. Stockholms stad äger då rätt att köpa tillbaka 40 procent av aktierna för 800 000. Som jämförelse sattes marknadsvärderingen till 30 miljarder, och 40 procent av 30 miljarder är 12 miljarder. Vi socialdemokrater vill att Stockholms stad vidtar nödvändiga åtgärder och förberedelser för att antingen utnyttja den här optionen år 2015 eller förhandla fram ett nytt avtal som garanterar stadens inflytande och avkastning, inklusive ny optionsrätt 2020, som också står i konsortialavtalet.

Sammanfattningsvis yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen och ber Per Ankersjö att tänka på att offentligt planerad medveten politik, den hårda makten, också fungerar.

Anförande nr 146

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det lät som om vi var överens om en del saker, till exempel att det är bra att utnyttja vårt inflytande i Fortum Värme för att påverka den här utfasningen av fossilt bränsle. Det tror jag att alla här inne håller med om. Det är också den politik som har förts tidigare. Det är inga problem med det.

Däremot tycker jag att Socialdemokraterna ska berätta om ni vill köpa in Fortum. Ska vi köpa Fortum för 15 miljarder kronor? Vi pratar om inte om de 0,8 miljonerna just nu, utan vi pratar om de 15 miljarder kronor som krävs för att köpa in hela Fortum Värme i så fall om nu Fortum skulle vilja sälja resten av de 50 procenten till oss om vi först skulle lösa in de här 40 procenten. Det vore bra om ni talade om vad ni tycker i den frågan. Var ska ni få pengarna ifrån?

Anförande nr 147

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Hur tycker Per Ankersjö att vi ska vår option och de möjligheter som konsortialavtalet ger? Är det marknadsprinciperna som står över så mycket att vi ska avstå att kanske ta hem 10 miljarder eller mer?

Anförande nr 148

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Som jag var inne på i en ganska lång debatt här i salen tidigare i kväll anser vi i Miljöpartiet att det var ett stort strategiskt misstag, ett misstag av stora mått, att sälja Stockholms fjärrvärmenät och fjärrvärmehantering till Fortum år 2002. Det gäller miljömässigt, där vi ser att vi fortfarande är fast i ett kolberoende i den här staden. Det är en skamfläck för Stockholm. Vi anser att det här utfasningen av kolet inte går tillräckligt snabbt. Vi hade haft en större möjlighet att påverka om vi hade fortfarande hade ägt fjärrvärmenätet fortfarande.

Det är även ett stort misstag ekonomiskt. Det blir mer och mer uppenbart för varje år som går. Som jag var inne tidigare är det väldigt tydligt att så länge staden ägde fjärrvärmenätet följde vi ungefär prisutvecklingen i resten i Sverige, men så fort vi hade sålt det till en privat aktör som då fick monopol på fjärrvärme i Stockholm skenade priserna i väg och ligger nu klart högre jämfört med många andra städer, speciellt de städer som fortfarande äger näten och har dem i sin egen regi. Där är det en stor prisskillnad.

Det är lite oroande att den sittande majoriteten inte verkar vilja kännas vid detta. Det är väldigt lätt att ta fram den här statistiken och titta på hur utvecklingen har varit. Om man inte kan lära sig av tidigare misstag finns det en oro för att man inte heller kommer att kunna göra bättre affärer i framtiden.

Jag tittade till exempel på ett uttalande från Mats Hulth som var en av de verkligt tongivande aktörer i den här staden när Birka Energi såldes till Fortum. Han har i efterhand gått ut och sagt att det var ett historiskt misstag som man begick. Det var en otroligt dålig affär. När man går igenom siffrorna visar det sig att redan år 2008, efter sex år, hade Fortum tjänat in allt det som man hade lagt på att köpa Birka Energi. Varje år efter det är det ju en ren vinstaffär, vilket gör det till en förlustaffär för stockholmarna. När nu Mats Hulth med eftertankens kränka blekhet kan se att det här var ett historiskt misstag vore det väldigt intressant att höra hur den sittande majoriteten ser på den här affären. Står ni bakom den? Tycker ni att det var en bra affär? Var det rätt att sälja ut Stockholms fjärrvärmenät?

Per Ankersjö försöker måla upp en bild av att det antingen är marknaden eller totalt kommunalt monopol som gäller. Det är inte heller en sann bild. Det finns en möjlighet att göra som SL gör med tunnelbanenätet. Man behåller infrastrukturen i sin egen regi. De behåller spåren och handlar upp driften av tunnelbanenätet. Precis på samma sätt skulle vi ha kunnat ha kvar fjärrvärmenäten och handlat upp driften så att det blev till fördel för stockholmarna både miljömässigt och ekonomiskt, men det har majoriteten tyvärr av sagt sig genom att man även sålde ut fjärrvärmenäten, vilket var ett stort misstag.

Jag vill gärna ha ett svar på det här. Hur ser majoriteten så här i efterhand på den här försäljningen? Jag vill också gärna ha ett svar på hur ni ser på den option som finns. Det finns faktiskt en möjlighet att köpa tillbaka delar av Fortum när det här avtalet går ut 2015. Jag tror att det vore mycket intressant för stockholmarna att veta hur ni ser på den möjligheten.

Anförande nr 149

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag har suttit i den här fullmäktigeförsamlingen sedan hösten 2006. Jag har hört den här frågan komma upp så många gånger att jag inte ens kan räkna dem längre. Den är självfallet intressant i sig, men det är väldigt mycket tal om historien. Jag som inte var med på den tiden har väldigt svårt att veta hur jag skulle ha ställt mig till den förfrågan då, och jag har väldigt svårt att stå till svars för det i dag. Det var ganska länge sedan. Du får fråga någon som var med. Du kan prata med Mats Hulth eller vem det nu var du hänvisade till.

I dag har vi ett ansvar för att se vad gör härifrån i dag och vad som är bäst för Stockholm och skattebetalarna framöver. Jag ställer samma fråga till dig som till Socialdemokraterna: Hur ser du på de 15 miljarder kronor som det skulle kosta att köpa tillbaka hela Fortum? Att lösa in den här optionen ökar inte vårt inflytande nämnvärt, utan vi har hälften av ledamöterna i styrelsen i dag. Det handlar om 15 miljarder kronor, inte de 0,8 miljoner som du och Socialdemokraterna pratar om.

Anförande nr 150

Borgarrådet B o l u n d (MP): Jag vet inte vilket anförande Per Ankersjö lyssnade på. Jag har inte sagt något om några penningssummor. Däremot ser jag att det är väldigt tydligt att det är orealistiskt att köpa tillbaka. Det här var tyvärr en irreversibel affär. Det går att sälja, men sedan är det tyvärr omöjligt att köpa tillbaka det här fjärrvärmenätet som jag ser.

Däremot finns det andra möjligheter för hur Stockholm skulle kunna använda sitt ägande för att agera på den här marknaden för att göra den bättre. Ett sådant sätt är det som kallas för tredjepartstillträde. Som borgarrådet Ankersjö själv sade pågår det nu utredning på statlig nivå om hur man skulle kunna möjliggöra de. Det handlar om att andra fjärrvärmeleverantörer skulle kunna få tillgång till det nät som finns till exempel här i Stockholm. Det Per Ankersjö missar är ju att som ägare skulle vi redan i dag kunna säga att vi vill ha in även andra aktörer som kan sälja värme i Stockholms stad. Den utredning som pågår nu handlar om att man som leverantör skulle kunna tvinga sig in på ett nät mot nätägarens vilja, men om Stockholms stad ville skulle vi kunna öppna för detta. Det vore också intressant att höra hur Per Ankersjö ser på den möjligheten där vi faktiskt använder vårt ägande för att se till att det kan komma in konkurrens i det befintliga fjärrvärmenätet i Stockholm.

Anförande nr 151

S t e l l a n H a m r i n (V): Herr ordförande! Som vi har sagt många gånger är klimatförändringen vår tids ödesfråga. Den är ju, i motsats till mycket annat här i världen, inte förhandlingsbar. Den kan faktiskt bara åtgärdas genom åtgärder. Energiförbrukningen är stadens största möjlighet att påverkar klimatet. Energiförbrukningen här kommer att bli avgörande för om vi drar vårt stå till stacken för att lösa de här problemen.

Det är en komplex fråga där olika energiformer måste vägas mot varandra på ett sådant sätt att man verkligen minskar koldioxidutsläppen. Det är alldeles givet att samhällsintresset i sådant fall måste gå före de privata intressena. Så har det inte varit förut. Det är därför vi står inför det problem vi gör i dag. För att påverka det här

måste man äga. Det vet varje privat företagare. Det vet också ni även om ni inte är villiga att erkänna det nu. Det gäller framför allt miljöfrågor eftersom vi har en lagstiftning där som har visat sig väldigt svår att hantera ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Majoriteten sålde en gång Stockholm Energi. Det fick många effekter. Även om inte Per var här tycker jag ändå att ditt parti rimligtvis har ett ansvar för detta. Man sålde Untra som var ett vattenkraftverk i Dalälven. Den rättigheten borde omprövas enligt all rimlig lagstiftning, och det vägrar Untra. Därför håller vi nu på att förstöra ett Natura 2000-område nedanför kraftverket. Myggproblemen i Österfärnebo beror på hur Untra reglerar vattnet. Lax och ål kan inte ta sig förbi det här kraftverket. Hade vi fortfarande ägt det hade vi inte bara fått en massa kilowattimmar alldeles gratis utan vi hade dessutom kunnat reglera de här miljöproblemen. Nu kan vi inte det. Nu händer ingenting. Nu dras det här domstol, och det kostar miljoner efter miljoner till advokater och tjänstemän som slåss med varandra om detta. Vi hade kunnat bestämma det genom ett enda beslut här i fullmäktige om vi hade ägt det, men nu gör vi inte det, och så är det i en massa andra frågor.

Ägande är viktigt, för då kan vi få inflytande. Vi kan lösa lokala miljöproblem. Vi kan lösa de samhällsekonomiska problemen. Vi kan se till att få en energiproduktion som verkligen är optimal ur koldioxidutsläppssynpunkt. Vi kan ordna en prissättning som inte är till för att göra så stor vinst som möjligt utan för att minska koldioxidutsläppen så mycket som möjligt. Det kan vi bara fixa genom ett eget energibolag. Nu har man sålt ut allt vi hade. Man har till och med sålt ut rötgasproduktionen vid Stockholm Vatten. Allt det här måste vi på något sätt återta.

Du sade att kommunen är dåliga ägare. Det är vi inte. Vi var dåliga försäljare när vi sålde Stockholm Energi. Det var värt jättemycket tack vare det kommunala agerandet. Nu har vi missat det. Dessutom lyfte du fram det här med fjärrvärme kontra bergvärme. Det är en ganska idiotisk lösning att låta konflikten mellan fjärrvärme och bergvärme hanteras av å ena sidan ett jättestort bolag och å andra sida enskilda intressenter. Det vore mycket bättre om Stockholms stad kunde bestämma vad som är en optimal lösning när det gäller relationen mellan bergvärme för enskilda fastigheter och fjärrvärmeanläggningen. Men allt detta missar vi. Vi behöver ett eget energibolag.

§ 32 Motion om en stängd dörr kan rädda livet (utl. 2011:15)

Anförande nr 152

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte stå här i fem minuter och prata om motionen. Den här motionen skrev jag tillsammans med min partikamrat Maria Hannäs med anledning av en tragisk dödsolycka som ägde rum för ett par år sedan i Rinkeby. När en brand uppstod i trappuppgången försökte en mamma i panik fly från lägenheten tillsammans med sina barn. Utgången av den här flykten var tyvärr katastrofal för familjen. Hon och hennes barn omkom i den här olyckan. Därför skrev vi den här motionen för att uppmärksamma att det behövs åtgärder för att sådana olyckor ska undvikas framledes.

Ansvarigt borgarråd svarar att det är viktigt att man följer det här och att man ökar tryggheten och säkerheten vad gäller bränder i våra bostäder, men vi är inte riktigt nöjda med det svaret. I enlighet med brandförsvarets remissyttrande tycker vi att det är viktigt att man åtgärdar det här. På arbetsplatser och i skolor har man regelbundna brandövningar för att minimera skador i samband med bränder. Varför förtjänar inte våra hyresgäster att få regelbundna utbildningar för att minimera olycksfall om olyckan skulle vara framme. Om man ökade informationen, säkerheten och övningarna skulle vi kanske få se färre bränder i framtiden.

Det är synd att vår motion inte tillstyrks. Det hade som sagt varit en bra åtgärd att tillstyrka den här motionen. Man hade åtminstone kunnat testa ett par år och se om det finns vinster med det här systemet. Bostadsbolagen säger i sina remissyttranden att det skulle vara för krångligt. Vi menar att det finns kompetens att ta till vara, till exempel hos Stockholms brandförsvär, som skulle vara alldeles ypperliga för att hjälpa de här bostadsbolagen att anordna utbildningar för sina hyresgäster.

Ordförande! Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 153

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag instämmer med föregående talare. Kunskap om hur man kan rädda liv är livsviktig. Vi har sett det vid de tragedier som har inträffat på flera håll i landet. Motionen syftar till att minska antalet omkomna vid bränder i flerfamiljshus. Det är viktigt att öka kunskapen om hur man agerar vid en brand. Många liv hade kunnat räddas om man hade vetat det. Därför är det också viktigt att regelbundna brandövningar anordnas i flerfamiljshus. Flera remissinstanser är också positiva till motionärernas förslag. Regelbundna brandövningar bör bli ett permanent inslag hos Stockholms alla allmännyttiga bostadsbolag. Även brandinformatörer som genomför brandövningar samt information i trapphus bör permanentas hos alla allmännyttans bostadsbolag.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 154

Borgarráðet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Detta är en mycket välmenande motion som i vittnar av vikten av att man diskuterar dessa frågor. Däremot förvånar det mig lite, utifrån den behandling som har varit av motionen och efter den behandling som har varit i våra kommunala bostadsbolag och brandförsvaret, att man hänvisar till att saker och ting borde göras som faktiskt görs redan i dag. Bostadsbolagen finansierar ett projekt med informatörer i Järva som nu ska utvärderas i år. Syftet med det är att informera alla boende oavsett om man bor i kommunala bostäder eller andra bostäder. Man ska informera ungdomar och de äldre. Man går till kyrkor och moskéer. Man informerar på olika språk. Man har brandövningar. Brandförsvaret gör fantastiskt stora insatser tillsammans med bostadsbolagen och med andra aktörer. Det här bekostas av fastighetsägarna men kommer alla till del. Informatörerna är som sagt just nu under utvärdering, och om jag har förstått saken tror jag att det kommer att visa att man har kommit väldigt långt och att vi inte har haft några större tillbud under den här resan. Man anar att det har att göra med informatörernas framfart.

Familjebostäder har nyligen beslutat, vilket jag tycker är väldigt roligt, att alla nyproducerade lägenheter ska förses med spisvakter som släcker bränder. Det är alltså spisvakter som i det fall det börjar brinna på spisen vid torrkokning släcker de bränder som uppstår. Micasa har också köpt in dessa för att pröva dem inom sitt bestånd. Micasa har beslutat, vilket också har gjorts långt tidigare, att se till att det finns fungerande sprinkleranläggningar när man renoverar. Det är ett faktum att bostadsbolagen också har bestämt sig för att kontrollera brandvarnarna när man ändå är i lägenheterna och gör någonting hos respektive hyresgäst. Det har gått några år sedan beslutet, bland annat i denna sal, där man sade att det ska finnas fungerande brandvarnare i alla lägenheter, och det är inte alltid så att det byts batterier. De är inte så fungerande som vi kanske har trott.

Det finns massor som ska göras. Det ska göras i samband med de diskussioner som förs med brandförsvaret om hur vi på olika sätt kan utveckla den staden till att bli så trygg som det bara går. Därför är denna motion besvarad.

Anförande nr 155

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det framgår inte i ärendet att man till exempel har brandövningar. Det kan jag inte se. Om det är så att bostadsbolagen har brandövningar i dag undrar jag varför man inte tillstyrker den här motionen. Information i alla ära, men det kanske inte är tillräckligt. Det står i ärendet att man ger information på nio språk, men Joakim Larsson är väl medveten om att det talas ett hundratal olika språk i Rinkeby. Vi välkomnar alla insatser som görs för att minimera antalet bränder i våra fastigheter, men det är synd att Joakim Larsson och hans allians inte tillstyrker vår motion.

Anförande nr 156

Borgarráðet L a r s s o n (M): Hur man beter sig när det uppstår bränder i flerfamiljshus jämfört med i en skola eller i en annan typ av boende skiljer sig faktiskt. Det är just det som brandinformatörerna jobbar väldigt mycket med. I en

skola ska man utrymma så fort utrymningslarmet går. Det är en självklarhet för att rädda liv. Det finns inga utrymningslarm i lägenheter. De är utrustade på det sättet att de är brandceller. Om det brinner hos någon annan än dig själv ska du stanna kvar till dess att brandförsvaret kommer och hjälper dig. Det faktum att det finns människor som inte kan ta sig ut, som inte snabbt kan försvinna från en brandhärd eller rök, gör att sprinklersystem av olika slag är så viktiga i framtiden.

Anförande nr 157

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Vi har inte tänkt att vi ska komma med färdiga förslag på hur brandövningar ska gå till. Vi menar att det finns kompetens att ta till vara. Joakim Larsson nämnde i sitt anförande att man installerar spisvakter som släcker bränder i lägenheter. Jag undrar om det är bränder som uppstår runt spisen och har samband med spisanvändningen. Bränder orsakas av en massa olika saker, till exempel elledningar och ljus som man glömmer att släcka. Jag skulle gärna vilja ha svar på detta.

Anförande nr 158

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu blir det lite tekniskt. Nu ska vi här i talarstolen berätta hur brandsläckarna fungerar. Låt mig börja med att konstatera att torrkokning är mycket vanligt. Det är därför Familjebostäder har sett fördelarna med att man kan ha en sprinkler som är installerad i spisfläkten. Den är ganska lätt att installera när man ändå byter spisfläkt eller när man bygger nytt. Då kan man få ett system som släcker branden på spisen. Det här ingår i ett större koncept för hela lägenheten som heter Brandsäkert hem. Det har utarbetats tillsammans med Brandskyddsföreningen.

Det handlar också om informatörernas arbete. Informatörerna går runt till olika verksamheter. Man informerar inte bara hyresgäster, utan man ser till att till exempel förskolor blir informerade så att barnen också går hem och ställer frågor om saker som brandvarnare och annat. Det handlar om ett helhetskoncept. Man arbetar intensivt med detta. Jag tror att vi kommer att få se en stad som blir allt tryggare tack vare detta intensiva samarbete.

Anförande nr 159

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det är jättebra att man är innovationsrik och hittar på alla möjliga metoder för att förebygga att det uppstår bränder i våra hyreslägenheter. Men vi måste ändå leva med den verklighet som råder i dag där vi titt som tätt tyvärr läser, hör eller ser att det uppstår bränder. Skulle man öka insatserna för att informera och genomföra brandövningar är jag helt övertygad om att man skulle minska antalet bränder. Spisvakter i all ära, men det är inte tillräckligt. De här spisvakterna är förhållandevis nya och installeras i nya lägenheter. Det är inte tillräckligt.

Anförande nr 160

L e i f R ö n n g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har inget annat förslag, utan jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Ibland är det så att verkligheten springer mycket fortare än den kommunala hanteringen av ärenden. Därför kan jag

som stolt ordförande för Folkets hus i Rågsved meddela att Kistabrandkåren har varit i Rågsved för att fortsätta projektet. Det handlar om det som till viss del beskrivs i ärendet. Man ska jobba med föreningslivet, men alla privata fastighetsägare och med allmännyttan, genomföra projekt med skolbarnen och dessutom göra det på olika språk och hantera det praktiskt. Det här finns inte med i ärendet. Jag visste det inte heller förrän i går när man ringde mig och sade att man ville boka det i Folkets hus. Det är vi också glada över. Jag tror att vi också kan bistå med detta.

Den här tragiska olyckan blev en väckarklocka för många. Även om man har jobbat bra går det alltid att göra ett sådant här arbete bättre. Det är precis det som har hänt. Man har vidtagit mängder av åtgärder efter den här tragiska olyckan som utmynnande i flera dödsfall. Vi kan hoppas att det som nu händer i Rågsved sprider sig vidare till andra stadsdelar runt om där vi har mycket allmännytta, där det också finns grupper med olika bakgrund och olika språk och där vi måste förbättra informationen. Vi inom Folkets hus kommer att bidra. Vi har 25 medlemsföreningar. Många pratar olika språk. Vi har barn- och ungdomsföreningar och andra. Vi kan alltså hjälpa till.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 33 Motion om att uppmärksamma 100-årsjubileet av de olympiska spelen i Stockholm 1912 med ett forskningsprojekt om den olympiska rörelsen och stockholmsidrotten under etthundra år (utl. 2011:13)

Anförande nr 161

S t e f a n N i l s s o n (MP): Den här motionen har framför allt skrivits av Mats Berglund som är historiker och sitter i fullmäktige för oss i Miljöpartiet. Jag har själv bidragit lite grann, och eftersom Mats är i Umeå i dag kommer jag att föra ordet i den här debatten.

Vi vill alltså att fullmäktige beslutar om ett sådant här forskningsprojekt, och för att göra det riktigt konkret: Vad vi vill är att man tar fram en bra bok som framför allt sammanfattar idrottens historia i Stockholm under de här 100 åren. Ni har i dag på era bord en bok från Stockholmia förlag. Det är alltså något liknande rent fysiskt som vi vill att man ska göra, fast när det gäller idrotten i Stockholm.

Stockholmia förlag är alltså Stockholms stads eget, om jag har förstått det rätt, och det här förlaget arbetar alltså med att dokumentera Stockholms egen historia. Just när det gäller idrotten finns det dock en forskningslucka. Det finns en avhandling om Stockholms tidiga idrottsliv, framför allt under 1800-talet, men inget vetenskapligt efter det.

Vi har ett 100-årsjubileum av OS i Stockholm om ett år, och vi tycker att den här hundraårsperioden är väldigt viktig att göra lätt tillgänglig för människor. Det finns en väldigt bra tillgång på material. På stadsarkivet finns stora mängder väldigt bra källmaterial som till stor del har legat outnyttjat och bara väntat på forskare, något som också stadsarkivet har påpekat i sitt remissvar till denna motion.

Det finns många forskare, och det finns en stark tradition av historisk idrottsforskning i Stockholm. Vi tycker att man ska använda de fina resurserna till ett sådan här projekt. Dessutom tror vi att det skulle ge en ny vinkel på Stockholms historia. Det skulle kunna ge inte bara kunskap om själva idrottshistorien utan om historien generellt. Idrotten är ju en del i en samhällelig kontext.

Som sagt: Vi har ett 100-årsjubileum. Ett sätt att uppmärksamma det ordentligt är att ge ut den här boken i samband med det.

Jag yrkar bifall till motionen och på Miljöpartiets förslag till beslut!

Anförande nr 162

Borgarrådet K e v i u s (M): Fullmäktige, Stefan Nilsson! Tack så mycket för motionen! Jag kan trygga Stefan Nilsson i att 100-årsjubileet kommer att uppmärksammas rejält nästa år. Kulturnämnden, idrottsnämnden och Stockholm Business Region kommer att ha en folkfest nästa år för att uppmärksamma det. Man kommer att uppmärksamma idrotter som utövades för hundra år sedan, bland annat genom att människor får möjlighet att prova olika idrotter. Det kommer också att vara många historiskt och idrottshistoriskt intressanta perspektiv.

Varför väljer vi då att besvara den här motionen? Jo, för att vi har jättestort förtroende för Kommittén för Stockholmsforskning. De ger ut otroligt många bra böcker, och de gör också väldigt många bra forskningsprojekt. Men det är väldigt ovanligt att vi här i fullmäktige bestämmer om ett enskilt forskningsprojekt. Under mina sju år här i kommunfullmäktige har jag bara varit med om det en enda gång, och det var när vi beslutade om att ta fram ett forskningsprojekt som hette *Makten i stadshuset*. Det gick till så att Kommittén för Stockholmsforskning vände sig till oss och ville ha stöd för ett enskilt forskningsprojekt.

Mitt råd är att Stefan Nilsson kontaktar chefen för Kommittén för Stockholmsforskning, Anders Gullberg, och uppmuntrar dem att helt enkelt själva starta upp detta forskningsprojekt. Men det är de som borde besluta om olika forskningsprojekt. De forskningsprojekt som görs knyter till sig olika forskare, men att vi här i fullmäktige ska besluta om forskningsprojekt tror jag inte är rätt sätt att gå. Därför väljer vi att besvara den här motionen.

Anförande nr 163

S t e f a n N i l s s o n (MP): Tack för svaret! Vi tror ändå att det här skulle vara bra. Jubileet blir säkert jättekul, men som en balans till ett kanske ganska kommersiellt evenemang skulle en sådan här bok kunna ge seriositet och tyngd åt jubileet, förutom att det är en väldigt viktig del av historien.

Regina Kevius nämnde just ett undantag från en regel. Vi tycker att man kan göra ett undantag till. Makten i stadshuset initierades av Jan Björklund, Folkpartiet, och vi tycker gott att man skulle kunna göra ett liknande initiativ här. Men visst, vi kommer att föra en kommunikation också på det sätt Regina Kevius föreslår. Vi tyckte ändå att det här var ett bra sätt att lyfta upp en angelägen fråga.

Anförande nr 164

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag vill poängtera att jag tycker att det är ett intressant projekt, men jag tycker att Kommittén för Stockholmsforskning ska komma med förslaget. De ska prata med er och helt enkelt själva knyta åt sig de forskare som de tycker är lämpliga.

§ 34 Motion om namnbyte till Olympiastadion (utl. 2011:14)

Anförande nr 165

S t e f a n N i l s s o n (MP): Ordförande! Jag ska hålla mig relativt kort. Den här motionen lade jag fram sommaren 2009, rättare sagt i maj, och då var det 100-årsjubileum för Stockholms ansökan eller om det var för beslutet om att få bli olympiastad.

Vi – för mitt parti står bakom den här motionen; det är alltså inte bara jag även om jag har skrivit den – tycker att det här skulle vara ett väldigt enkelt sätt att öka möjligheterna att marknadsföra både arenan och Stockholm som idrottsstad. Många arenor som har haft OS tidigare väljer att kalla sitt stadion för Olympiastadion. De exempel som folk känner till mest naturligtvis är Helsingfors Olympiastadion och Roms Olympiastadion. Roms Olympiastadion är för övrigt hemmaplan för Roma och Lazio om jag inte har helt fel.

Dessutom skulle man vid ett sådant här byte av namn också kunna byta namnet på SL-stationen så att det också blir Olympiastadion. Vi har så väldigt många turister som vill och borde se denna arena, om de bara kände till att den fanns. Väldigt många turister åker till Globen. Det är jättebra. Men inte alls så många åker för att se det här fantastiska stadion som ju är minst lika sevärd som Globen. Det tror jag att de flesta tycker som har varit inne på Stockholms Stadion.

För att göra det lätt för turister att hitta till detta stadion och titta på den och för att kunna göra det lätt för stockholmare att känna till sin egen idrottshistoria förslår vi alltså att man byter namn på Stockholms Stadion till Olympiastadion Stockholm.

Det är huvudpoängen. Sedan finns det en poäng till, och det är att det ju är 100-årsjubileum, som vi pratade om här för en liten stund sedan, av Olympiska spelen i Stockholm. Detta vore också ett sätt att högtidlighålla det och också lyfta namnfrågan, för namnfrågan kommer att bli uppmärksammas om namnbytet sker i samband med 100-årsjubileet. Därför tror vi att det här skulle vara ett strategiskt väldigt klokt beslut, av historiska skäl men också av rent marknadsföringsmässiga skäl.

Jag yrkar bifall till den här motionen från mig själv och Miljöpartiet!

Anförande nr 166

Borgarrådet K e v i u s (M): Tack så mycket, Stefan Nilsson, för även denna motion!

Stockholms Stadion har en snart hundra år lång historia, och vet du vad? Det finns en Olympiastadion i väldigt många länder, men det finns bara en Stockholms Stadion. Stadion är också ett väldigt inarbetat namn. Frågar man ledamöterna i Östermalms stadsdelsnämnd vill de behålla namnet Stadion. Frågar man människor på stan – jag har i alla fall frågat några stycken – så är Stadion ett otroligt inarbetat namn.

Att byta namn på något som är så traditionsburet som Stockholms Stadion tror inte vi är rätt väg att gå. Dessutom råkar jag sitta på raden framför SL:s ordförande, och han har berättat att det kostar 3,5 miljoner att byta. Det är dock inte det som är huvudargumentet, utan huvudargumentet är helt enkelt att namnet Stockholms Stadion är så inarbetat och omtyckt.

§ 36 Motion om seriösare utbildningsprocesser (utl. 2011:17)

Anförande nr 167

L e i f R ö n n g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen skrev jag efter att vi, jag vet inte för vilken gång i ordningen, hade diskuterat frågan om utbildning och icke-utbildning. Jag vet inte heller för vilken gång i ordningen jag hade fått brev från hyresgäster som kände att detta inte var kul. Jag tror att ni alla har fått det i egenskap av förtroendevalda. Man har bråkat i bostadshuset, bråkat med grannar, bråkat med alla runt omkring, och det som kom upp i några av de här sammanhangen var att man tyckte att de personer som var drivande i flera föreningar bara hade ett intresse och det var att få köpa för att sälja och sticka och förverkliga sin livsdröm. Det kan man inte moralisera över. Det är många som har fått den chansen med de utbildningar som gjorts i Stockholm.

Därför tänkte jag vara lite konstruktiv och föreslå något nytt för att komma till rätta med ett problem som jag och många med mig upplever. Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen, och jag har bara en fråga. Jag tänker inte debattera för eller emot utbildning, inte i dag i alla fall.

Frågan gäller hänvisningen som finns här. Det finns återkommande både i stadsledningskontorets utlåtande och i borgarrådets anförandetext. Jag hittade det till och med i S-reservationen, och den enda förklaring jag får till att det här inte ska göras är att det inte är lagligt. Sedan står det inget mer.

Därför vill jag fråga vad det är för lag som sätter upp hinder mot detta. Jag har alltid varit så där att om man vill något politiskt så är det alltid möjligt att lösa det. Självklart ska man inte bryta mot lagen. Det vill jag inte uppmana någon till. Det brukar dock gå att lösa, men då måste man veta vad det är för lag som omöjliggör det här.

Det är den enda fråga jag har: Vad är det för lag som omöjliggör att man ställer krav och villkor vid en försäljning, som skulle innebära att man eventuellt skulle få några år innan man kan sälja lägenheterna vidare?

Anförande nr 168

M e h d i O g u z s o y (V): Vänsterpartiet har tidigare i en motion uppmärksammat de utbildningsprocesser som i sig själva gör att det blir en massa problem, oegentligheter, fusk och bittra strider mellan dem som är för och dem som är emot. Det här beror naturligtvis på pengar och på att konsulter som arbetar för att genomföra de här utbildningarna jobbar utifrån premissen att om det blir affär så tjänar de gigantiska summor. Vi har uppmärksammat många skandalösa utbildningsprocesser. En del har blivit rättsfall. Dom väntas fortfarande.

2009 bevitnade vi till och med en jävsituation som handlade om en fastighet ett stenkast härifrån på Norr Mälarstrand, där Socialdemokraterna påpekade att det fanns en jävsituation i ärendet. Men trots det drev man igenom beslut att omvandla. En av de här lägenheterna som köptes för 3,5 miljoner såldes ett par månader senare

för långt över 10 miljoner. Trots att vi tillsammans med Socialdemokraterna påpekade att det var en jävsituation och att det handlade om en aktiv moderat bostadspolitiker så bedyrade Joakim Larsson att han inte visste vem vederbörande var och att han inte kände till honom.

Ordförande! Exemplen på skandalösa ombildningsprocesser är många. När en konsult hade rott en ombildning ute i Dalen i hamn visade det sig att de som hade röstat för ombildningen inte var mantalsskrivna på den aktuella adressen.

Nyligen har vi bevittnat en situation i Aspudden där man förlade köpestämman dagen innan julafton, där konsulterna agerar väldigt oetiskt, där man vänder sig till dödsbarns anhöriga för att de ska tacka ja till den här ombildningen eftersom det kommer att vara en gigantisk möjlighet för dem.

Som sagt, vi har tidigare uppmärksammat det här problemet. Vi har sagt att vi inte ska ombilda våra kommunala hyreslägenheter. Om de till varje pris ska säljas tycker vi och kräver att det ska gå korrekt, rätt och sjyst till.

Anförande nr 169

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det finns ingen i denna sal som inte tycker att en ombildningsprocess ska gå rätt till. Det finns ingen i denna sal som tycker att det inte ska vara ett transparent och bra system. Jag är glad över att de allra flesta stämmor och processer har gått utan den typ av anmärkningar som dock finns i några fall och som i vissa fall har lett till inga affärer alls, i vissa fall andra typer av prövningar och i vissa fall gränsdragningar.

Men att stå i denna talarstol och påstå att det varit en jävsituation är näst intill åtalbart, *monsieur*. Ge sjutton i det!

Anförande nr 170

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det är upp till Joakim Larsson om han vill få mig åtalad när jag påpekar de brister som har funnits i upphandlingsärendena. Varsågod – du är välkommen att anmäla mig för att se om åklagaren kan väcka åtal mot mig för att jag far med osanning i talarstolen.

Jag tycker att det är märkligt. Visst, det är ingen här som vill att det ska förekomma fusk och oegentligheter i samband med ombildningar, men, Joakim Larsson: Problemet kvarstår. Du har inte gjort någonting för att lösa problemet.

Det säger sig självt att en konsult som jobbar utifrån premissen att vederbörande får ersättning först när han eller hon har rott ombildningen i hamn gör vad som helst. Det är klart att en hyresgäst som ser sin chans att göra storkovan kanske inte alltid agerar etiskt.

Ordningsfråga

Anförande nr 171

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kan faktiskt inte låta bli. Jag har hållit på med politik sedan 1992 – oj, vad länge det var. Märkligt. Men jag har aldrig någonsin varit med om att det står människor i talarstolen och anklagar enskilda personer för jäv. Är det någonting som är viktigt i den politiska processen så är det att se till att det inte blir en massa personangrepp på det sätt som Mehdi Oguzsoy ägnar sig åt.

Jag har full respekt för hans politiska uppfattning. Det är bra att han kan stå här och agitera för sin uppfattning, och jag kan gärna debattera processen och så vidare. Men kom inte och anklaga människor för jäv! Det tyder bara på ett oförstånd när det gäller hur den politiska processen går till, och det tyder också på att vi får ett klimat i den här salen som inte är brukligt.

Det är det jag vill varna för, för en sådan utveckling vill inte jag se i denna sal.

Anförande nr 172

O r d f ö r a n d e n : Det finns inte replikrätt på ordningsfrågor. Jag vill bara säga att fullmäktige debatterar sakfrågor i den här salen. Jag tycker nu att vi går vidare i talarlistan. Mehdi Oguzsoy får i så fall sätta upp sig på talarlistan igen.

Nu är det Björn Ljung som har begärt ordet.

Anförande nr 173

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag håller fullständigt med Joakim Larsson i ordningsfrågan och anförandet som han höll alldeles nyss.

Jag är inte förvånad över att sakfrågan är en ovanligt saklig fråga i det här fallet. Leif Rönngren är nämligen en saklig och konstruktiv oppositionspolitiker, och flera av de förslag som finns i motionen har vi också försökt arbeta efter. Men jag måste tyvärr ta ifrån er äran av att ha kommit på förslagen. De flesta kommer faktiskt från Hyresgästföreningen, och i de diskussioner som jag har haft med Hyresgästföreningens ledning har vi också i Stockholms hems styrelse och, vet jag, också i de två andra bostadsbolagens styrelser anammat en del av förslagen. Det blev också så att koncernstyrelsen fattade ett beslut om att det för varje stämma skulle också finnas en oberoende observatör på plats.

Då kan man undra varför inte staden har en representant på plats. Jo, för att när det gäller en sådan här föreningsstämma i en bostadsrättsförening är det en förening som har ett möte, och enligt den föreningsfrihet vi har i Sverige ska föreningen sköta sina inre angelägenheter. Men bostadsrättsföreningarnas stämmor och styrelser har gått med på att man har en sådan här oberoende observatör vid köpestämman.

En annan av de här sakliga frågorna som Leif Rönngren har tagit upp i motionen är om man ska ha tillåta en eller flera köpestämmor under en tidsperiod. Jag har diskuterat även den frågan med Hyresgästföreningen, och de har sagt att det egentligen inte har så himla stor betydelse. Det viktiga är att vi gemensamt ser till att

båda parter bär sig åt som folk ska bära sig åt mot varandra, att vi får bort överord och osämja i processen och låter det vara som en riktigt bra svensk valrörelse, om jag så får säga, där man kan argumentera med varandra men direkt efteråt gå och ta en glass eller en korv i korvkiosken bredvid och prata om annat och vara vänner, alltså skilja på sak och person.

Mycket har alltså hänt i den här delen sedan motionen skrevs, och mycket har förbättrats. Jag tror att vi kan fortsätta på den här linjen med god dialog.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 174

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Mycket har hänt, men det är väldigt mycket som *inte* har hänt men som borde ha hänt. En av de mest angelägna sakerna, tycker jag, är att de här oberoende granskarna faktiskt inte har mandat att granska röstlängder och så vidare. Det tycker jag är en fundamentalt viktig sak, om man nu ska se till att stämmorna ska gå korrekt till. Jag vill veta vad du tycker, Björn Ljung. Tänker ni ändra på det eller inte?

Anförande nr 175

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, ledamöter, åhörare och Ann-Margarethe Livh! De här röstlängderna måste enligt lagen granskas, och om jag inte har alldeles fel är det säljaren som är tvungen att göra det. Sedan måste det in till länsstyrelsen enligt bostadsrättslagen.

Röstlängderna går igenom med de oberoende granskarna, och åtminstone i Stockholmshem gör både vi och de oberoende granskarna det. När det gäller hyresgästlistorna är det bolagens ansvar att underlaget är korrekt. Man kan ju granska hur mycket som helst om inte underlaget är korrekt. Det är därför bolagen har ett ansvar och att lagen ger den skyldigheten.

Det blir mitt svar.

Anförande nr 176

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag vill understryka att Leif Rönngrens motion är besvarad utifrån den lagstiftning som det också hänvisas till. Bostadsrättslagen med de skrivningar som handlar om hur man agerar i de ekonomiska föreningar som det är frågan om ger just inte möjlighet att ställa villkor av det slag som föreslås. Vi kan inte tidsbegränsa på det sätt som föreslås. Detta har varit samma linje hela tiden under processen, och det är därför du, Leif, känner igen dig emellanåt.

Anförande nr 177

L e i f R ö n n g r e n (S): Det var just det jag ville ha svar på. Jag får väl fortsätta och studera frågan vidare. Jag kan inte den här lagen. Jag har aldrig kommit i kontakt med den. Jag tror inte att jag kommer att göra det heller, om jag inte nu sätter mig ned och lusläser den.

Det dök ändå upp en massa frågeställningar när jag började fundera på något nytt att diskutera i den här församlingen i förhållande till det som vi alltid diskuterar och som vi är väldigt oense om, nämligen synen på allmännyttan och utbildningsmöjligheterna.

Eftersom jag inte kan lagen får jag väl ställa en följdfråga: Skulle det enligt denna lag vara helt tvärförbjudet att ställa ett villkor som säger att man i en bostadsrättsförening ska ha ett system med hembud som innebär att om man vill sälja inom tre år så får man sälja till det priset till föreningen som man köpte lägenheten för själv? Då kan man inte göra någon ekonomisk vinning. Är det omöjligt, ni som kan lagen allihop?

Anförande nr 178

J o n a s E k l u n d (MP): För att börja med att svara Leif Rönngren så ger ju utlåtandet inte riktigt intryck av att man har gjort någon särskilt grundlig analys när det gäller vilka villkor man kan ställa upp utifrån bostadsrättslagen och hur avtalsrätten ser ut när det gäller att förpliktiga en tredje part eller för en part i ett avtal att förplikta två andra parter att iaktta vissa villkor. Det är väldigt kortfattat.

För det andra blev jag lite förvånad här tidigare när det kom upp en ordningsfråga, där bara en enda talare hade rätt att uttala sig. Jag är van vid i partisammanhang och i politiska sammanhang att när man väcker ordningsfråga så är det debatt för alla i den ordningsfrågan. Sedan brukar man också vanligtvis fatta ett beslut i ordningsfrågan. Men att man bara kan väcka en ordningsfråga för att få läsa lusen av sin meningsmotståndare och sedan lägger man locket på, det tycker jag verkar väldigt vanligt, och det tycker jag helt oavsett det här med jäv. Om det handlade om personangrepp från Mehdis sida eller inte tycker jag inte det är rätt att borgarrådet talar om för Mehdi vad han får säga här och Mehdi inte får svara på det med en vanlig replik. Jag förstår inte hur det gick till.

Nu till saken: Vi i Miljöpartiet ställer oss inte negativa till att man får köpa loss sina lägenheter som bostadsrätter när det finns en stor majoritet för det och det även passar stadens planering i övrigt. Man ska ju ha en bra fördelning mellan hyresrätter och bostadsrätter och så vidare.

Att få omvandla sin hyresrätt till en bostadsrätt är däremot ingen rättighet som man självklart har. Man får ju utgå från att den som flyttar in i en hyresrätt vanligtvis *vill* hyra sin bostad. Det kan vara oerhört omvälvande för många människor som har bott länge i ett hus att plötsligt bli hyresgäster hos sina gamla grannar.

Vi tycker att det finns anledning att ställa upp en del begränsningar för bostadsrättsombildningar i stadens allmännytta. Det finns inte tid för att tala om vilka begränsningar vi tycker att man borde ha nu, men de finns i vår reservation som jag yrkar bifall till. Det handlar bland annat om att man inte ska kunna återkomma med en ny köpestämma när det redan finns ett avslag från en första köpestämma. När det är nej till ombildning, då är det nej i tio år. Vi tycker också att det ska vara tre fjärdedelars majoritet för att man ska kunna köpa loss till bostadsrätt.

Anförande nr 179

M e h d i O g u z s o y (V): Tack, Jonas, för klargörandet i ordningsfrågan där bara en part fick möjlighet att prata!

Jag bara tog det som ett exempel på hur utbildningsprocesserna har varit de senaste fyra åren, att det finns brister och svagheter. Vi har påpekat det här. Nu säger borgerliga företrädare att man efter mycket om och men har sett till att det finns oberoende och neutrala observatörer vid köpestämmorna, men det finns ju mycket problem kring själva processen. Det är inte bara vid köpestämmorna som problem förekommer. Trots de observatörer som ska närvara vid köpestämmorna bevitnade vi nyligen, i julas, att en bostadsrättsförening planerade att förlägga ett möte dagen innan julafton. Hur ska en observatör kunna se vilja påtryckningsmedel de inblandade konsulterna använder sig av när man går ut och lovar att det blir 1 miljon i vinst direkt och där man lovar dem som är emot att de får hyreslättnader om de tackar ja till utbildningen, fast de inte vill köpa sina lägenheter?

Jag förstår att Joakim Larsson blir väldigt indignerad när man pratar om dessa exempel på brister som jag tar upp i mitt anförande. Om jag inte minns fel, Joakim Larsson, så har vice ordförande i Svenska Bostäder i den aktuella bostadsrättsförsäljningen här på Norr Mälärstrand anmält detta till EU-domstolen, delvis på grund av det kraftigt nedsatta pris som satts på dessa fastigheter där de som köpte gjorde sig gigantiska ekonomiska förtjänster. Vi tycker att det här är skandalös bostadspolitik!

Anförande nr 180

Borgarrådet L a r s s o n (M): Mehdi Oguzsoy och andra som debatterar den här frågan har naturligtvis rätt att få synpunkterna från oss på respektive affär som ni tar upp. Dock är det lite tråkigt när det återkommer ett antal påstående som vi svarar på, men där ni inte lyssnar på svaren en enda gång utan återkommer en gång till.

Frågan om huruvida en förening skulle ha en stämma dagen före julafton diskuterade vi före jul. Vi konstaterade då att den stämman inte genomfördes dagen före julafton av precis sagda skäl utan vid ett annat tillfälle. Då är det väldigt onödigt att hålla på och använda den som argument när just observatörer och andra sade att det där är olämpligt och så ändrade man på det.

Problemet är att ni fortsätter att gräva ned er i den här typen av argumentation utan att någon gång lyssna på svaren. Det är det som är det tråkiga från oppositionen, tycker jag.

Anförande nr 181

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare och Joakim Larsson! De problem som förekommer är tyvärr bara toppen på ett isberg. I många av de utbildningsärenden som vi har haft har det varit problem. Ni har gått till val bland annat med argumentet att om man äger sin bostad – vilket man inte gör ens om man är bostadsrättsinnehavare; man köper bara andelar – så blir det plötsligt guld och gröna skogar och folk börjar älska varandra, även grannar som varit bittra fiender. Men faktum är att det blir tvärtom. Effekten blir att de som är för och de som är emot blir bittra fiender. Det har förekommit.

Vi pratade nyligen med en hyresgäst som var emot ombildning i en central del av staden. Vederbörande fick bland annat knivar instoppade i sin brevlåda. Det du!

Anförande nr 182

J o n a s E k l u n d (MP): Jag skulle vilja utveckla den gröna synen på det här lite grann. Det handlar mycket om möjligheten för enskilda människor att påverka sin egen bostadsmiljö. Det kan uppnås inte bara genom att stadens allmännyttiga bostadsbolag säljer en fastighet till en bostadsrättsförening. Det finns ju också modellen kooperativ hyresrätt och andra demokratiska modeller, där man åtminstone delvis kan behålla fördelarna med hyresrätten, nämligen att det inte krävs någon ekonomisk insats. Det kan krävas en viss ekonomisk insats för kooperativ hyresrätt, men det blir i alla fall inte ett spekulationsobjekt.

Vi skulle gärna se, särskilt som den borgerliga majoriteten aktivt marknadsför möjligheten att ombilda till bostadsrätt, att man även har den möjligheten öppen.

Det här handlar som sagt var mycket om pengar. Det är en blandning av demokratisk process och kapitalprocess som gör att det blir stora motsättningar. Det finns väldigt starka intressen. Jag kan ta ett exempel. En vän till mig hade bott flera år i en lägenhet i Söderort, hyrd i andra hand. Den tidigare ägaren hade behållit kontraktet på den i flera år för att kunna köpa lägenheten när den ombildades och göra ett antal hundratusen emellan. Sedan sålde han den vidare till min kompis som nu alltså har köpt bostadsrätten av sin tidigare andrahandshyresvärd.

Det finns många exempel på att den här möjligheten används på lite fel sätt och för att tjäna pengar, och det är inte konstigt att det blir motsättningar.

Vi tycker att det behövs betydligt mer transparens i processen och att staden ska ta ett större ansvar för att det går rätt till. Det handlar bland annat om modellen med opartiska tjänstemän från staden som granskar processen, men också att ombildningskonsulterna ska regleras från stadens sida: att staden säger att vi samarbetar inte med ombildningar som görs av konsulter som jobbar på provision och som alltså får betalt för att ombilda men inte för att misslyckas.

Vi tycker att alla som bor i ett hus ska kunna rösta på en sådan här köpestämma, inte bara de som har gått med i bostadsrättsföreningen och betalat avgift för det.

Vi tycker att staden ska vara väldigt tydlig när det gäller användandet av fullmakter. Man ska inte kunna använda fullmakter utom i vissa speciella fall så att allt ska gå rätt till.

Vi tycker att det finns mer ordning och reda i detta.

Anförande nr 183

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, åhörare och ledamöter! Först och främst skulle jag vilja tolka den gröna synen på ombildningar på det här sättet: Den gröna synen på ombildningar är att trycka på en röd knapp, det vill säga att säga nej. Jag är inte helt säker på hur det har varit den gångna perioden i Svenska Bostäder och

Familjebostäders styrelser. I Stockholms styrelser har ni sagt nej till varenda ombildning. Nej, nej, nej – det spelar ingen roll om det har varit miljonprogram i ytterstaden eller någonting annat. Det spelar ingen roll om det har funnits 80 procent som har velat ombilda. Ni har sagt nej i alla fall.

Detta om den gröna synen på ombildning som i själva verket är att trycka på en röd knapp.

Den andra delen i det Jonas Eklund tar upp här är ett märkligt hopkok av tolkning av den svenska föreningsrätten, som, om jag inte minns fel – jag är inte jurist – är grundlagsskyddad, och saker och ting som Stockholms stad borde göra men som egentligen är någonting som en enskild förening har i sin ägo att fatta beslut om. Något som Stockholms stad av kanske inte exakt grundlagsmässiga skäl men ändå av rimliga moraliska skäl inte borde lägga sig i, därför att det brukar man inte göra i sådana här sammanhang.

Det är en sak att stå här eller ute på gator och torg och tala väl om den kooperativa boendeformen, för där har Mehdi Oguzsoy helt rätt: Att bo i en bostadsrätt är inte att äga sin lägenhet, utan det är att ha en nyttjanderätt till en bostadsyta som den gemensamt bildade och gemensamt ägda ekonomiska föreningen egentligen har äganderätten till. Det är de som äger fastigheten. Det är en helt annan sak med ägarlägenheter som vi tror kommer att bli betydligt mer vanligt i framtiden. Hittills, vad jag vet, är det i huvudsak Öckeröbostäder som har byggt både ägarlägenheter och hyresrätter i samma fastighet. Det tycker jag är en spännande utveckling, men det är en helt annan sak.

Det kan vara lite intressant att höra vad Jonas Eklund nu har att säga om min tolkning av den gröna synen på ombildning, nämligen tryckande på en röd knapp.

Anförande nr 184

M e h d i O g u z s o y (V): Jag tror att det är första gången, ordförande, som jag får rätt av Björn Ljung. Vilken sensation!

Vad gäller ägarlägenheter, Björn Ljung, så har det blivit en total flopp. Jag tror att det är 20 ägarlägenheter som färdigställts sedan den nya lagen möjliggjorde att bygga ägarlägenheter.

Anförande nr 185

B j ö r n L j u n g (FP): 20 x 20 blir 400, så du hade fel på faktor 20. Men det gör ingenting, Mehdi! Jag kommer att ge dig rätt varenda gång du har rätt och gör någonting rätt och säger rätt här i talarstolen, och varje gång du gör fel kommer jag att påpeka det också. Sådan är jag!

Anförande nr 186

J o n a s E k l u n d (MP): Det är ju bra att Björn Ljung är så sträng men rättvis.

Apropå den gröna synen på ombildning till bostadsrätter så är den gröna synen att hyresrätter i första hand är till för dem som vill bo i hyresrätt. Man ska inte flytta in i en hyresrätt för att man vill köpa lägenheten som bostadsrätt. Det ska finnas en möjlighet, men då ska det vara under tydligt reglerade former där det inte förekommer en massa fuffens.

Jag har inte suttit i något bostadsbolags styrelse, så jag kan inte närmare uttala mig om hur det har fungerat där. Men det finns ju flera anledningar som kan förekomma till att staden inte vill sälja sina fastigheter till bostadsrättsföreningar. Det kan till exempel vara att det är väldigt ont om allmännyttiga bostäder i området, vilket ju är fallet i innerstaden och många närförorter nu efter de många utförsäljningar som har skett. Det kan också vara att det är ganska otydligt eller råddigt hur processerna har gått till. Men där får som sagt var Björn Ljung vända sig till Miljöpartiets representanter i respektive styrelse.

När det gäller stadens möjligheter att lägga sig i hur bostadsrättsföreningens processer går till så gör ju staden redan det. Efter att de här oegentligheterna har kommit fram har den borgerliga majoriteten till slut gått med på att ha opartiska representanter från staden på stämmorna. Det är ett villkor för att föreningen över huvud taget ska komma på tal för att få köpa de här fastigheterna. Det hör till det vanliga affärlivet att om en part har någonting som den andra parten vill köpa kan ägarparten ställa villkor för det avtalet. Det gäller oavsett om det är Stockholms stad eller någon privat ägare som ska sälja. Det har inte så mycket med föreningsrätten att göra utan snarare avtalsrätt.

Anförande nr 187

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Då blev den här debatten längre än vad åtminstone jag hade hoppats att den skulle bli.

Ett antal uppfattningar och synpunkter har kommit upp i debatten, och i mitt första inlägg försökte jag mota Olle i grind och redan ta upp de saker som dels Leif Rönngren har i sin motion, dels övrigt som har varit. Jag ser mig nödgad att ta upp det igen, för det är ju ändå via repetition som de flesta ändå kommer ihåg saker och ting.

Vi har arbetat för att erbjuda ombildningar i olika delar av staden. Vi har stoppat ombildningar i innerstaden och vissa närförorter för flera år sedan, och nu, med koncernstyrelsens beslut, stoppas det i princip också i hela närförort. Det betyder att vi understryker än mer att vi är angelägna att ombildningarna genomförs där hyresrätten är den dominerande boendeformen och framför allt där Stockholms stad dessutom är dominerande ägare. Ett exempel är Solberga, en hel stadsdel i Stockholm som Stockholms hem på 50-talet fick i uppdrag att bygga helt och hållet. Det är en utmärkt stadsdel, men den skulle må bra av fler bostadsrätter. Alldeles klart är det så.

Det finns andra områden som är likadana, men dessvärre har miljöpartisterna i styrelserna röstat emot ombildningar också i miljonprogramområdena som uppfyller åtminstone alla kriterier som Jonas Eklund framförde här. Vi har arbetat för att ombildningsprocesserna ska bli betydligt bättre från båda håll. Vi får inte glömma att

det är en stor aggressivitet också från motståndarnas sida när det gäller ombildning. Deras metoder har ibland varit klandervärda på samma sätt som förespråkarnas. Jag vill ha det sjyst från bägge parter. Jag har till exempel blivit tillvitad uttalanden, och så har man satt upp lappar i portarna med citat som jag sedan, när jag senare besökte fastigheten, råkade se på anslagstavlan. Jag kunde bara konstatera att det var fullständigt fel. Jag hade aldrig vare sig sagt eller skrivit något dylikt.

Jag vill alltså bara säga att detta förekommer på olika håll. Vi är överens med Hyresgästföreningen att man kan ha olika uppfattningar och man kan arbeta för olika mål, men man ska göra det med respekt för varandras åsikter och för varandra som personer. Så kommer jag att fortsätta arbeta.

Anförande nr 188

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag måste faktiskt reagera, Björn, för det är ju inte så att det bara är ett erbjudande.

Jag bor själv i hyresrätt. Först får jag en fullständigt odräglig broschyr från Kristina Alvendal med enorma skönmålningar av hur det blir om jag köper min lägenhet. Sedan anställer ni en massa konsulter som kostar hur mycket skattepengar som helst för att övertala mig och andra att köpa våra lägenheter. Det kallar inte jag erbjudande utan en otrolig påverkan med skattemedel, med pengar i ryggen för att jag och andra ska köpa våra hyresrätter. Det är definitivt inte neutralt!

Anförande nr 189

B j ö r n L j u n g (FP): Jag skulle tycka att det var väldigt tråkigt om jag fick ett brev med formuleringar av det slag du beskriver. Jag har inte själv uppfattat den informationen så när jag har läst den, men man kan naturligtvis tolka saker och ting på olika sätt.

När det gäller konsulter som Stockholms stad har anställt har det varit för att informera om vad en bostadsrätt egentligen är och hur det skiljer sig från att bo i en hyresrätt. Framför allt sådana som flyttar till Sverige är vana att äga sin bostad. Vår hyresrätt är inte helt vanlig i andra delar av världen. Bostadsrätter finns nästan inte i andra delar av världen, utan där äger man. Då är det väldigt bra att på ett bra sätt förklara skillnaderna och för- och nackdelar, och då tycker jag att det är bra att man gör det med anställda konsulter från staden i stället för frifräsare.

Anförande nr 190

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Förlåt! Jag ville inte förlänga den här debatten.

Vi har olika åsikter om ombildning. Så är det. Jag vill tacka Miljöpartiet för deras klargörande av sin människosyn. De menar att människor som bor i hyresrätter är sådana som ska bo i hyresrätter.

Jag och Centerpartiet tror att människor kan tänka om. Man har olika behov i livet. Samhället förändras hela tiden, och det gör också vi människor.

Sedan vill jag bara vädja: Det som händer här är att vi skriver ned människor som vill äga sina lägenheter. Det vi gör är att smutsa och solka ned processen där människor känner sig starka och fria och vill äga. Jag hoppas att man kan gå vidare efter det här och att det inte upprepas, för det blir som något självuppfyllande mantra när det bara pratas negativt om människor som egentligen bara vill äga och leva som fria människor.

Anförande nr 191

J o n a s E k l u n d (MP): Till människor som bara vill äga och leva som fria människor föreslår jag att de köper det de vill äga och lever som fria människor. Vill man äga en bostadsrätt och leva som en fri människa kan man köpa en bostadsrätt på den fria marknaden.

Men om man vill köpa ut sin hyresrätt som en bostadsrätt, då måste man ju komma överens med sina grannar om det. I dagsläget räcker det med enkel majoritet. Vi tycker att det ska vara 75 procent, för det påverkar alla som bor i samma hus. Andra som bor i huset kan ju känna sig ganska ofria när det plötsligt blir en betydande förändring i deras bostadssituation som de själva inte var beredda på när de valde att flytta in i en hyresrätt – kanske för att känna sig fria från ägande eller något liknande.

Anförande nr 192

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Tack för repliken, Jonas! Inte trodde jag att jag skulle bo i bostadsrätt när jag flyttade upp till Stockholm som student, för jag hade inte många ören på fickan. Då bodde jag givetvis i hyresrätt, och sedan hade jag en möjlighet att köpa en bostadsrätt som blev billigare i längden.

Självklart måste det gå rätt till. Det är ingen som har sagt något annat. Joakim Larsson står ju här och säger gång på gång att det ska gå rätt till. Människor i Östberga till exempel har fått en mycket bättre boendemiljö, därför att man känner sig tryggare i sitt område och så vidare. Självklart ska inte folk tvingas, och det gör man inte heller. Men det ska inte heller smutsas ned med rykten.

Varsågod – nästa!

Anförande nr 193

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag skulle jättegärna vilja få känna mig som en fri människa i min hyresrätt. Jag skulle jättegärna vilja slippa få broschyrer med före detta borgarrådet Kristina Alvendals bild. Den friheten skulle jag vilja ha!

Jag skulle verkligen vilja vara fri från de här förbaskade konsulterna som hängde runt i Rinkeby och försökte övertala oss att bli bostadsrättsinnehavare. Den friheten vill jag ha, och det hoppas jag att jag får. Jag har valt att bo i hyresrätt. Jag vill ha den friheten kvar!

Anförande nr 194

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Varsågod! Friheten finns – ni har säkert återvinningsstationer även där du bor så att ni kan slänga reklamen i den!

Anförande nr 195

K a r i n W a n n g å r d (S): Varför jag begärde ordet och varför jag begärde en replik just på Helen Törnqvist berodde på hennes brist på respekt för Miljöpartiet i ditt inlägg.

Jag anser att debattklimatet i den här salen blir allt sämre. Jag har kanske suttit här för länge, men att respektera sina motståndare är grunden för att vi ska kunna debattera här i salen. Jag blir lite orolig när Helen inte gör det, och det bevisar väl också hennes syn på hyresgäster.

I själva sakfrågan anser jag att om er politik fortsätter kommer inte studenter i framtiden att ha några billiga hyresrätter att flytta in i.

Anförande nr 196

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Tack för din replik! Jag satt och sög på ordet när Eklund var uppe och valde att inte ta det, men så tänkte jag: Jag pratar själv om att kritiskt tänkande i utbildningspolitiken är viktigt, och då måste vi också våga ta debatten här inne. Att citera vad någon säger tycker inte jag är brist på hänsyn. Däremot kan jag be om ursäkt om mitt beteende är lite upprört, nu när jag inte har planerat mitt framträdande. Jag ska lugna ned mig.

Det jag vill säga är: Vi bygger 15 000 bostäder under den här mandatperioden igen! Många kommer att vara hyreslägenheter. Vi vill se att Stockholm växer. Det är därför vi bygger. Det ska vara både hyreslägenheter, bostadsrätter och alla möjliga former. Alla ska känna sig varmt välkomna till och i Stockholm!

Anförande nr 197

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag tror inte att jag har utnyttjat mina tre möjligheter att göra inlägg i den här debatten.

Jag tyckte att det var väldigt märkligt att Folkpartiets talesperson när det gäller bostäder i den här församlingen inte kände till på vilket sätt man försöker påverka hyresgästerna bland annat på Järvafältet, där ombildningen har blivit en flopp trots de gigantiska resurser man satsade där.

Vi har som sagt var hört jättekonstiga argument för varför man ska ombilda. Man har verkligen gjort allt. När det till exempel gäller resurser har nejsidan inte fått kampanjpengar. Det hade kanske varit mer rättvist om vi också fick komma till tals vad gäller ombildningar. Man frågade inte de hyresgäster vars lägenheter såldes till en privat värd i Hjulsta. Hela stadsdelen såldes. Det skulle vara intressant att veta vad som har hänt med dessa lägenheter. Det har vi inte hört någonting om.

Ordförande, fullmäktige! Det här ärendet handlar om att förbättra ombildningsprocesserna. Vänsterpartiet är kraftiga motståndare till de ombildningar som sker i dag på grund av att de inte sker i enlighet med alla regler och etiska värderingar. Vi har påpekat det flera gånger om. Vi tycker inte heller att det är så smart att göra sig av med en massa bra och billiga lägenheter som folk efterfrågar. Vi tycker att det är strategiskt helt vansinnigt att avhända sig dessa lägenheter – över 30 000 lägenheter i Stockholm! Det gör det ännu svårare för dem som i dag köar i Stockholms bostadsförmedlings kö. Det är över 300 000 människor.

Som sagt, många konstiga inlägg har man hört, men man lär höra ännu fler. Om man tolkar Centerpartiets representant rätt är det synd om de människor som av fri vilja har valt att bo i hyresrätt. Stackars dem som är ofria! Det är Centerpartiets resone-mang.

Ordförande, fullmäktige! Hyresrätten är en garant för alla människor, oavsett om man är rik eller fattig eller om man vill äga sin bostad eller inte. Hyresrätten är en garant för alla människor att kunna bo och inte binda sig till exempel med gigantiska lån.

Anförande nr 198

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige och alla ni andra här! Jag blir lite ledsen när jag hör hur stämningen är här bland er allihop. Det är föraktfullt från bägge sidor.

Självklart finns det grupper som har förlorat på de här ombildningarna. Det är väl inget att sticka under stol med. Jag tänker på handikappade, missbrukare, fattiga, arbetslösa och liknande. Det pratas det väldigt lite om. Sedan är det väl jätteroligt att folk kan flytta till Stockholm och känna den absoluta friheten, göra bostadskarriär och må jättegott. Men man kan inte stå och göra sig lustig över andras tillkortakommanden. Jag vet ju att alla i den här församlingen har ett hjärta som slår för alla människor som bor i den här staden, och därför vore det ju lämpligt att sänka tonen lite grann och jobba åt samma håll. Det vet jag att vi gör, men det är lite olyckligt när det blir på det här sättet. Jag är väldigt beklämd, och jag hoppas att vi kan ha en annan ton – till gagn för bostadspolitiken.

Anförande nr 199

L e i f R ö n n g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara säga att jag hade ambitionen att försöka nansera den bostadspolitiska debatten som vi har i den här församlingen med jämna mellanrum. Jag kan inte säga att jag lyckades med det.

Däremot tycker jag att det är en bra och nyttig ideologisk diskussion om man bortser från några övertramp. Det är aldrig bra med personangrepp. Men den ideologiska debatten ska vi ha här inne.

Jag begärde ordet bara för att säga att jag noterar att jag inte fick något svar. Jag skrev en motion. Jag väntade inte så länge den här gången. Den har besvarats, och det jag krävde var att man skulle utreda frågan om det var möjligt att hitta ett system

med hembud eller någonting liknande för att sätta tidsgränser för att komma till rätta med ett problem som vi alla i denna sal har stött på.

Jag kommer inte att få något svar, för jag tror inte att någon är så bevandrad i den här bostadsrättslagen så att man tvärsäkert kan svara på den fråga jag ställde. Dessutom är det annan lagstiftning som också kommer in när det gäller vilka villkor man kan ställa upp. Avtalsrättsfrågan är en. Den här staden har ju fler erfarenheter av att sälja saker och också villkora dessa försäljningar, oberoende av hur lagar har sett ut. Vi ska aldrig överträda lagarna, men det går alltid att pussla och hitta en ingång.

Därför önskar jag att man hade tagit motionen lite mer seriöst och inte bara sagt att det är olagligt. Man kunde i stället ha argumenterat i sakfrågan, och då hade vi kunnat ha en diskussion som lite mer handlade om det jag försökte uppnå med motionen.

Jag ska gå hem och läsa all lagstiftning, för jag har lite tid för det. Jag återkommer!